

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİNİN MALATYA
EKONOMİSİNE KATKISI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. M. OZAN SARAY

HAZIRLAYAN
KÜBRA ÇEKER

MALATYA-2017

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİNİN MALATYA
EKONOMİSİNE KATKISI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. M. OZAN SARAY

HAZIRLAYAN
KÜBRA ÇEKER

Jürimiz 07/07/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda bu yüksek lisans/ ~~tez~~ tezini (oybirliği / ~~oybirliği~~) ile başarılı bulunarak İktisat Ana Bilim dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvan Ad Soyadı

1. Prof. Dr. Ali ŞEN
2. Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ozan SARAY
3. Yrd. Doç. Dr. Yunus AÇCI

(Danışman)

İmzası

İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Unvan Ad Soyad
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece İnönü Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin üç yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

... / ... / 2017

Kübra ÇEKER

ONUR SÖZÜ

“Yrd. Doç. Dr. M. Ozan SARAY’ın danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİNİN MALATYA EKONOMİSİNE KATKISI** başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklerine aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.”

Kübra ÇEKER

ÖNSÖZ

Üniversitelerin eğitim-öğretim hizmeti açısından önem arz ettiği bir gerçektir. Yapılan araştırmalar ise, üniversitelerin eğitim-öğretim hizmeti dışında özellikle de ekonomik hususta oldukça önemli birimler olduklarını göstermektedir. Ayrıca hem ulusal hem de uluslararası literatürde üniversitelerin ekonomik etkilerinin araştırıldığı çok sayıda çalışma mevcuttur.

Bu çalışma; üniversitelerin ekonomik etkilerinin ortaya konulması, söz konusu etkilerin hesaplanmasında kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesi ve İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine katkısının hesaplanması amacıyla yapılmıştır.

Konunun seçiminden itibaren çalışmanın her aşamasında bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan ve akademik açıdan çok şey öğrendiğim değerli danışman hocam Sn. Yrd. Doç. Dr. M. Ozan SARAY bana göre teşekkür etmem gerekenlerin başında yer alır. Kendisine ne zaman danışsam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve ilgiyle elinden gelenden fazlasını sunan M. Ozan SARAY hocama en derin teşekkürlerimi sunarım. Yine Sn. Doç. Dr. Niyazi ÖZER hocama da analiz bölümündeki katkılarından dolayı teşekkürü borç bilirim. Özellikle doğrudan vergilerin hesaplanmasındaki bilgi ve fikirleri için Sn. Doç. Dr. Tamer BUDAK hocama teşekkür ederim. İnönü Üniversitesi Bütçe harcamalarına ilişkin görüş ve düşüncelerinden yararlandığım Mali Hizmetler Uzmanı Sn. Cihad ÖNAL'a ve Sn. Feramuz KARACA'ya da içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca İnönü Üniversitesi akademik ve idari birimlerine; anketlerimize hassasiyetle cevap veren İnönü Üniversitesindeki personel ve öğrencilere teşekkür ederim.

Son olarak hayatım boyunca beni her zaman destekleyen sevgili annem ve babama sonsuz teşekkürler...

ÖZET ve ANAHTAR KELİMELELER

Üniversiteler, bilimsel bilgi üreten kurumlar olmanın yanında ekonomik katkı için itici güç oluşturmaktadırlar. Üniversiteler, her ne kadar eğitim-öğretim hizmeti veren kurumlar olarak görülseler de bulundukları bölgelerinde ekonomik açıdan pozitif ve önemli katkılar sağlarlar. Esas itibarıyla, üniversiteler birer iktisadi aktör olarak ifade edilebilirler.

Bu tez çalışmasında İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine doğrudan, dolaylı ve uyarılmış gelir ve istihdam katkısı hesaplanmıştır. Bu amaçla, öncelikle İnönü Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) personeli ve öğrencilerine uygulanan anketlerden yararlanılarak bir öntest çalışması yapılmıştır. Ardından İnönü Üniversitesindeki 550 personele ve 2.115 öğrenciye anket uygulanmıştır. Çalışmada bir öğrencinin aylık ortalama 524,58 TL harcama yaptığı ve İnönü Üniversitesi öğrenci harcamalarının yıllık temelde 185.909.369,9 TL olduğu gözlemlenmiştir.

Bu tez çalışmasında İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılı itibarıyla Malatya ekonomisine 171.100.045 TL doğrudan; 314.706.307 TL dolaylı ve 288.812.258 TL uyarılmış olmak üzere toplam gelir katkısı 774.618.610 TL olarak hesaplanmıştır. İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine 3.480 kişi doğrudan; 5.238 kişi dolaylı ve 4.807 kişi uyarılmış olmak üzere toplam istihdam katkısı 13.525 kişi olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Öğrenci harcamaları, Ekonomik katkı.

ABSTRACT and KEYWORDS

The Contribution of İnönü University to the Economy of Malatya Province

Universities have become the driving force for economic contribution as well as being institutions that produce scientific information. Although universities are seen as institutions providing education and training services, they provide positive and significant contributions economically in the regions they are in. Mainly, universities can be expressed as economic actors.

In this thesis study; the direct, indirect and induced income and employment contribution to Malatya economy of İnönü University has been calculated. For this purpose, a pre-test study was carried out by using the questionnaires applied to the staff and students of faculty of Economics and Administrative Sciences (FEAS) of İnönü University. Followed by, the questionnaire has been used for 550 staff members and 2.115 students at İnönü University. It has been observed in this study that such students have spent 524,58 TL in average per month and the spending of the students of İnönü University to be 185.909.369,9 TL.

In the thesis study, the contribution of İnönü University to the Malatya economy as of 2015-2016 academic year was calculated to be 171.100.045 TL directly; 314.706.307 TL indirectly and 288.812.258 TL induced which is totally 774.618.610 TL. The total employment contribution to the Malatya economy of İnönü University was found to be 13.525 people which consist 3.480 people directly; 5.238 people indirectly and 4.807 people induced.

Keywords: University, Student expenditures, Economic contribution.

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
ONUR SÖZÜ	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET ve ANAHTAR KELİMELEER.....	iv
ABSTRACT and KEYWORDS.....	v
TABLÖLAR LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
İKİNCİ BÖLÜM.....	4
MALATYA İLİ ve İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	4
2.1. Malatya İli Hakkında Genel Bilgi.....	4
2.2. İnönü Üniversitesinin Kurumsal Yapısı	11
2.3. İnönü Üniversitesinin Niceliksel Durumu.....	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	23
ÜNİVERSİTELERİN EKONOMİK KATKILARI ve YÖNTEMLER	23
3.1. Üniversitelerin Ekonomik Katkıları.....	23
3.1.1. Doğrudan Katkılar.....	24
3.1.2. Dolaylı Katkılar	25
3.1.3. Uyarılmış Katkılar	26
3.2. Üniversitelerin Ekonomik Etkilerini Belirlemek Üzere Kullanılan Yöntemler	30
3.3. Üniversite Öğrencilerinin Yaptıkları Harcamaları Hesaplama Yöntemleri.....	32
3.4. Çarpan Katsayılarının Hesaplanması.....	33

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	38
LİTERATÜR ARAŞTIRMASI	38
BEŞİNCİ BÖLÜM	64
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ PERSONELİ ve ÖĞRENCİLERİNE DÜZENLENEN ANKET ÇALIŞMASI ve SONUÇLAR.....	64
ALTINCI BÖLÜM	88
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİNİN EKONOMİK KATKISI.....	88
6.1. İnönü Üniversitesinin Doğrudan Katkısı.....	88
6.1.1. İnönü Üniversitesinin Doğrudan Gelir Katkısı.....	88
6.1.2. İnönü Üniversitesinin Doğrudan İstihdam Katkısı.....	89
6.2. İnönü Üniversitesinin Dolaylı Katkısı.....	89
6.2.1. İnönü Üniversitesinin Dolaylı Gelir Katkısı.....	89
6.2.2. İnönü Üniversitesinin Dolaylı İstihdam Katkısı.....	91
6.3. İnönü Üniversitesinin Uyarılmış Katkısı	92
6.3.1. İnönü Üniversitesinin Uyarılmış Gelir Katkısı	92
6.3.2. İnönü Üniversitesinin Uyarılmış İstihdam Katkısı.....	100
YEDİNCİ BÖLÜM	102
GENEL DEĞERLENDİRME ve SONUÇ.....	102
KAYNAKÇA	104
EKLER.....	111
Ek 1: Öğrenci Anket Soruları	111
Ek 2: Personel Anket Soruları	113

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Türkiye Nüfus Sıralaması	4
Tablo 2: Malatya Nüfusunun İlçelere Göre Dağılımı	6
Tablo 3: Yaş Grupları İtibariyle Malatya Nüfusu	6
Tablo 4: Okuryazarlık Durumuna Göre Malatya Nüfusu	7
Tablo 5: İllerin SEGE Sıralaması	7
Tablo 6: TRB1 ve Türkiye için İşgücü Göstergeleri	9
Tablo 7: Malatya ve Türkiye'nin İthalat-İhracat Göstergeleri	10
Tablo 8: TRB1 ve Türkiye için Bölgesel Hesaplar	10
Tablo 9: Malatya ve Türkiye için GSYİH Göstergeleri	11
Tablo 10: Kamu, Özel Hastane ve Hastane Yatak Sayıları	11
Tablo 11: İnönü Üniversitesi Aktif Öğrenci Sayısı	15
Tablo 12: Fakülte Bazında Aktif Öğrenci Sayısı	15
Tablo 13: YO Bazında Aktif Öğrenci Sayısı	16
Tablo 14: MYO Bazında Aktif Öğrenci Sayısı	16
Tablo 15: Enstitü Bazında Aktif Öğrenci Sayısı	17
Tablo 16: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personel Sayısı	18
Tablo 17: İnönü Üniversitesi Akademik Personel Dağılımı	19
Tablo 18: İnönü Üniversitesi Bütçe Giderleri İcmali	20
Tablo 19: İnönü Üniversitesi BAP ve Destek Miktarları	21
Tablo 20: İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye Harcamaları	22
Tablo 21: Üniversitelerin Ekonomik Etkilerini Belirlemek Amacıyla Kullanılan Yöntemler	31
Tablo 22: Üniversitelerin Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Yapılan Çalışmalar	58

Tablo 23: İnönü Üniversitesi İİBF Öğrencilerinin Öğrenim Durumuna Göre Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Analiz Sonuçları	66
Tablo 24: İnönü Üniversitesi İİBF Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları	67
Tablo 25: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Öğrenim Durumuna Göre Analiz Sonuçları	68
Tablo 26: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları	69
Tablo 27: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Öğretim Türüne Göre Analiz Sonuçları	70
Tablo 28: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları	71
Tablo 29: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Okul Türüne Göre Analiz Sonuçları	72
Tablo 30: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Harcamalarının Okul Türüne Göre Analiz Sonuçları	73
Tablo 31: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Harcamalarının İkamet Biçimine Göre Analiz Sonuçları	75
Tablo 32: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının İkamet Biçimine Göre Analiz Sonuçları	78
Tablo 33: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları	79
Tablo 34: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Medeni Duruma Göre Analiz Sonuçları	80
Tablo 35: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları	81
Tablo 36: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelirlerinin Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları	82

Tablo 37: İnönü Üniversitesi Akademik Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Akademik Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları	83
Tablo 38: İnönü Üniversitesi Akademik Personelinin Aylık Harcamalarının Akademik Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları	84
Tablo 39: İnönü Üniversitesi Akademik Personelinin Aylık Gelirlerinin Akademik Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları	87
Tablo 40: İnönü Üniversitesinin Doğrudan Gelir Katkısı.....	88
Tablo 41: İnönü Üniversitesinin Doğrudan İstihdam Katkısı	89
Tablo 42: İnönü Üniversitesi Bütçesinden Yapılan Diğer Harcama Türleri	90
Tablo 43: İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesi Diğer Harcama Türleri	90
Tablo 44: İnönü Üniversitesinin Dolaylı Gelir Katkısı.....	91
Tablo 45: İnönü Üniversitesinin Dolaylı İstihdam Katkısı	92
Tablo 46: Gayrisafi Yerel Hasıla ve Yerel Harcanabilir Gelir Tutarları.....	99
Tablo 47: İnönü Üniversitesinin Toplam Gelir Katkısı.....	100
Tablo 48: İnönü Üniversitesinin Toplam İstihdam Katkısı	100

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İnönü Üniversitesinin Teşkilat Yapısı	13
--	----

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	:	Avrupa Birliği
ACE	:	American Council of Education
ADF	:	Augmented Dickey-Fuller
ADNKS	:	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
APC	:	Ortalama Tüketim Eğilimi
BAP	:	Bilimsel Araştırma Projeleri
DPT	:	Devlet Planlama Teşkilatı
Ed.	:	Editör
EKKY	:	En Küçük Kareler Yöntemi
GMAK	:	Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırma
GMBOG	:	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri
GMMBOG	:	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri
GMSÜG	:	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri
GSKD	:	Gayrisafi Katma Değer
GSMH	:	Gayrisafi Millî Hasıla
GSYİH	:	Gayrisafi Yurtiçi Hasıla
IMPLAN	:	Impact Analysis for Planning
İİBF	:	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
KAGKYY	:	Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Yardımlar
MMBOG	:	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri
MMGMHABOG	:	Menkul Mal Gayri Maddi Hak Alım Bakım ve Onarım Giderleri
MPC	:	Marjinal Tüketim Eğilimi
MPS	:	Marjinal Tasarruf Eğilimi
MYO	:	Meslek Yüksekokulu

SANTEZ	:	Sanayi Tezleri
SEGE	:	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi
SGBGSKDS	:	Sektörlere Göre Bölgesel Gayrisafi Katma Değer Sıra
SGKDPG	:	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri
SPSS	:	Statistical Package for the Social Sciences
TÜBİTAK	:	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	:	Türkiye İstatistik Kurumu
TYMMA	:	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları
UPEL	:	University of Portsmouth Enterprise Limited
Vd.	:	Ve diğerleri
YO	:	Yüksekokul

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİNİN MALATYA EKONOMİSİNE KATKISI

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Üniversiteler, ilk olarak eğitim-öğretim hizmeti veren kurumlar olarak görülürler. Bununla birlikte üniversiteler verdikleri eğitimle özellikle nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde görev üstlenirler. Yapılan araştırmalarda üniversitelerin istihdam ettikleri personel, öğrenci yoğunluğu ve yaptıkları harcamalarla bölgesel ekonomilerin gelişmesinde de oldukça önemli kurumlar oldukları görülmektedir. Dolayısıyla üniversitelerin önemli bir iktisadi aktör olarak ifade edilebilmeleri mümkündür. Ayrıca hem ulusal hem de uluslararası literatürde üniversitelerin ekonomik etkilerinin araştırıldığı çok sayıda çalışma mevcuttur. Bu çalışmalar üniversitelerin kuruldukları yerde ekonomi üstündeki önemini göstermektedir. Üniversiteler ekonomik gelişmelerle birlikte sosyo-kültürel gelişmeler de yaşanmasına katkıda bulunurlar. Literatürde ise, üniversitelerin daha çok ekonomik etkilerinin araştırıldığı görülmektedir. Sosyo-kültürel etkilerin nicel olarak kolayca belirlenememesi bu durumun en önemli gerekçesi olarak ilişkilendirilebilir.

Üniversitelerin ekonomik açıdan anlamlı katkılar sağladıkları açıktır. Buradan hareketle yapılan tez çalışmasında çalışma konusu “İnönü Üniversitesinin Malatya Ekonomisine Katkısı” olarak seçilmiştir. Malatya ili Türkiye’nin sosyo-ekonomik gelişmişlik bakımından 42. sırada, nüfus bakımından 27. sırada ve illerde yaşam endeksi sıralamasında 53. sırada olan ildir (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2013: 50; Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2015 ve TÜİK, İllerde Yaşam Endeksi İl Sıralamaları ve Endeks Değerleri, 2015). Malatya’da yerleşik olan İnönü Üniversitesi şehrin tek üniversitesidir. Aynı zamanda 40 yılı geçen kuruluş süresi, kapsam ve büyüklüğü ile bölge ve Türkiye’nin önde gelen üniversitelerindendir. Bu bakımdan öğrenci sayısı 30.000’i ve personel sayısı 3.000’i aşan İnönü Üniversitesinin Malatya’nın ekonomik gelişimine pozitif ve önemli bir katkı yaptığı düşünülmektedir.

Söz konusu tez çalışması; üniversitelerin ekonomik etkilerine dikkat çekmek, bahsedilen etkilerin hesaplanmasında kullanılan yöntemleri değerlendirmek ve İnönü

Üniversitesinin Malatya’ya olan ekonomik katkısını hesaplamak amacıyla yapılmıştır. İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine katkısını hesaplamak üzere veri toplama yöntemi olarak arşiv/belge tarama tekniği ve anket uygulaması esas alınmıştır. İnönü Üniversitesi Rektörlüğünden gerekli yasal izinler alınarak 2015-2016 Bahar Yarıyılında İnönü Üniversitesi personeli ve öğrencilerine anket formu uygulanmıştır. Anket analizinde IBM Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 22 programı kullanılmıştır.

Söz konusu tez çalışmasının İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine katkısının ortaya konulması açısından ilk olması, yapılan kapsamlı literatür taraması ve hesaplama yöntemleri hakkındaki değerlendirmelerle sosyal bilimlerde yapılacak benzer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada iki araştırma sorusu esas alınmıştır: İlki İnönü Üniversitesindeki çeşitli birim, personel ve öğrencilerin 2015-2016 akademik yılında Malatya ekonomisine doğrudan, dolaylı ve uyarılmış ekonomik katkıları nelerdir? İkincisi ise, İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılında yerel istihdam katkısı ne kadardır?

Bu tez çalışması yedi bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; çalışmanın amacı, hipotezi ve araştırma hakkında açıklamalar yer almaktadır.

İkinci bölümde Malatya ili ve İnönü Üniversitesi hakkında genel bilgilendirme yapılmaktadır. Bu bölümde öncelikle Malatya’nın sosyo-ekonomik durumu hakkında bilgi verilmekte daha sonra ise İnönü Üniversitesinin kurumsal yapısı ve niceliksel durumuna (öğrenci sayısı, akademik ve idari personel sayısı, ödenek ve harcamalar, Bilimsel Araştırma Projeleri [BAP] ve Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye harcamaları) yer verilmektedir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde üniversitelerin ekonomik katkıları ortaya konulmaktadır. Bu bölümde; üniversitelerin ekonomi üstündeki katkıları, üniversitelerin ekonomik katkılarının hesaplanması amacıyla kullanılan yöntemlere ilişkin değerlendirmeler ve bu katkıların belirlenmesinde kullanılmak üzere geliştirilen formüller yer almaktadır.

Çalışmanın dördüncü bölümü, üniversitelerin ekonomik katkıları konusundaki akademik çalışmaların tanıtıldığı bölümdür. Bu bölüm, hem ulusal hem de uluslararası

literatür taraması yapılarak hazırlanan literatür özetinden oluşmaktadır. Dolayısıyla dördüncü bölümde literatür araştırması sonucunda üniversitelerin ekonomik etkilerinin boyutu ve önemi ortaya konulmaktadır.

Çalışmanın beşinci bölümünde ise, **Ek 1** ve **Ek 2**'deki anket formlarından elde edilen verilerin analizi yer almaktadır. Bu bölümde söz konusu çalışma kapsamında yapılan öntest ve sontest uygulamaları özenle ele alınmıştır. Bu bölüm; İnönü Üniversitesi personeli ve öğrencilerine uygulanan anketlere ilişkin verilerin analizi, bulgu ve yorumlardan oluşmaktadır.

Çalışmanın altıncı bölümünde, İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisi üzerindeki katkısı hesaplanmıştır. Bu bölümde gayrisafi yerel hasıla ve yerel harcanabilir gelir çarpanları tahmin edilmiştir. Bu kapsamda incelenen literatürde en çok başvurulduğu gözlemlenen Huggins ve Cooke'un (1997) Cardiff Üniversitesinin Cardiff ve Güney Doğu Galler'e ekonomik katkısını hesaplamak amacıyla kullandıkları model esas alınmıştır. Yedinci bölüm ise, bulguların değerlendirildiği sonuç bölümüdür.

İKİNCİ BÖLÜM

MALATYA İLİ ve İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

Bu bölümde öncelikle Malatya'nın sosyo-ekonomik durumu ve Türkiye'deki yeri genel olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda ayrıca İnönü Üniversitesinin kurumsal yapısı ve niceliksel durumuna (öğrenci sayısı, akademik ve idari personel sayısı, ödenek ve harcamalar, BAP ve Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye harcamaları) yer verilmiştir.

2.1. Malatya İli Hakkında Genel Bilgi

Malatya, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat Havzasında yer almakta ve bu konumuyla Doğu Anadolu'ya Fırat Vadisiyle, İç Anadolu'ya Tohma Vadisiyle Akdeniz'e Sultansuyu ve Sürgü Çayı Vadileriyle açılması sayesinde söz konusu bölgeler arasında geçiş alanı oluşturmaktadır (T.C. Malatya Valiliği, 2016). Malatya'nın idari yapısı içerisinde ise, 13 ilçe ve büyükşehir belediyesi dâhil olmak üzere 14 belediye bulunmaktadır (TÜİK, İstatistik Göstergeler, 2015). Malatya ili, nüfus büyüklüğü açısından Türkiye'de 27. sırada gelmektedir. Türkiye nüfus sıralaması aşağıdaki Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Türkiye Nüfus Sıralaması (2015 Yılı)

Sıra	İller	Erkek	Kadın	Toplam
1	İstanbul	7.360.499	7.296.935	14.657.434
2	Ankara	2.621.235	2.649.340	5.270.575
3	İzmir	2.078.224	2.090.191	4.168.415
4	Bursa	1.423.583	1.418.964	2.842.547
5	Antalya	1.156.076	1.132.380	2.288.456
6	Adana	1.091.159	1.092.008	2.183.167
7	Konya	1.056.540	1.074.004	2.130.544
8	Gaziantep	976.126	955.710	1.931.836
9	Şanlıurfa	950.493	941.827	1.892.320
10	Kocaeli	901.860	878.195	1.780.055
11	Mersin	869.989	875.232	1.745.221
12	Diyarbakır	834.354	819.842	1.654.196
13	Hatay	769.131	764.376	1.533.507
14	Manisa	691.955	688.411	1.380.366
15	Kayseri	672.828	668.228	1.341.056
16	Samsun	632.014	647.870	1.279.884
17	Balıkesir	592.718	593.970	1.186.688
18	Kahramanmaraş	556.607	540.003	1.096.610
19	Van	560.480	535.917	1.096.397
20	Aydın	525.267	528.239	1.053.506
21	Denizli	494.808	498.634	993.442
22	Sakarya	477.879	475.302	953.181
23	Tekirdağ	482.404	455.506	937.910
24	Muğla	463.411	445.466	908.877
25	Eskişehir	412.205	414.511	826.716

Tablo 1'in Devamı

Sıra	İller	Erkek	Kadın	Toplam
26	Mardin	400.478	396.113	796.591
27	Malatya	385.440	387.464	772.904
28	Trabzon	379.708	388.709	768.417
29	Erzurum	382.163	380.158	762.321
30	Ordu	364.236	364.713	728.949
31	Afyonkarahisar	351.993	357.022	709.015
32	Sivas	307.439	311.178	618.617
33	Adıyaman	303.163	299.611	602.774
34	Zonguldak	294.679	301.228	595.907
35	Tokat	294.381	299.609	593.990
36	Elazığ	285.511	288.793	574.304
37	Kütahya	282.816	288.647	571.463
38	Batman	284.866	281.767	566.633
39	Agri	284.243	262.967	547.210
40	Çorum	259.993	265.187	525.180
41	Çanakkale	259.721	253.620	513.341
42	Osmaniye	258.959	253.914	512.873
43	Şırnak	256.529	233.655	490.184
44	Giresun	210.967	215.719	426.686
45	Isparta	210.152	211.614	421.766
46	Yozgat	209.376	210.064	419.440
47	Muş	208.329	200.399	408.728
48	Edirne	203.349	199.188	402.537
49	Aksaray	192.688	193.826	386.514
50	Kastamonu	184.585	188.048	372.633
51	Düzce	181.197	179.191	360.388
52	Uşak	176.281	176.767	353.048
53	Kırklareli	177.352	169.621	346.973
54	Niğde	172.643	173.471	346.114
55	Bitlis	176.929	163.520	340.449
56	Rize	163.379	165.600	328.979
57	Amasya	159.325	162.842	322.167
58	Siirt	165.034	155.317	320.351
59	Kars	152.040	140.620	292.660
60	Bolu	144.501	146.594	291.095
61	Nevşehir	141.942	144.825	286.767
62	Hakkâri	151.013	127.762	278.775
63	Kırıkkale	135.024	135.247	270.271
64	Bingöl	136.601	130.583	267.184
65	Burdur	128.049	130.290	258.339
66	Karaman	120.940	121.256	242.196
67	Karabük	119.332	117.646	236.978
68	Yalova	116.150	116.859	233.009
69	Kırşehir	112.121	113.441	225.562
70	Erzincan	113.158	109.760	222.918
71	Bilecik	109.794	102.567	212.361
72	Sinop	101.139	102.994	204.133
73	Iğdır	99.099	93.336	192.435
74	Bartın	94.138	96.570	190.708
75	Çankırı	90.340	90.605	180.945
76	Artvin	84.679	83.691	168.370
77	Gümüşhane	76.770	74.679	151.449
78	Kilis	65.407	65.248	130.655
79	Ardahan	51.141	48.124	99.265
80	Tunceli	48.129	37.947	86.076
81	Bayburt	39.935	38.615	78.550
	Genel Toplam	39.511.191	39.229.862	78.741.053

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2015.

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde 2015 yılı ADNKS sonuçlarına göre Türkiye nüfusu 78.741.053'tür. Türkiye'de nüfusun en kalabalık olduğu il 14.657.434 kişiyle İstanbul; nüfusun en az olduğu il 78.550 kişiyle Bayburt'tur. 2015 yılında

Malatya ili nüfusu ise 772.904'tür. Malatya nüfusu 385.440 erkek; 387.464 kadından oluşmaktadır. Bu nüfus, Türkiye sıralamasında 27. sıradadır. Tablo 2'de Malatya ili nüfusunun ilçelere göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 2: Malatya Nüfusunun İlçelere Göre Dağılımı (2015 Yılı)

Malatya	Erkek	Kadın	Toplam
Akçadağ	14.221	13.216	27.437
Arapgir	5.330	5.293	10.623
Arguvan	3.917	3.840	7.757
Battalgazi	148.974	152.509	301.483
Darende	13.237	13.419	26.656
Doğanşehir	19.997	19.394	39.391
Doğanyol	2.056	2.140	4.196
Hekimhan	9.299	9.317	18.616
Kale	2.561	2.823	5.384
Kuluncak	3.816	3.932	7.748
Pütürge	7.475	8.234	15.709
Yazıhan	6.810	6.642	13.452
Yeşilyurt	147.747	146.705	294.452
Genel Toplam	385.440	387.464	772.904

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2015.

Tablo 2'de yer verilen 2015 yılı ADNKS sonuçlarına göre Malatya Battalgazi nüfusu 301.483 kişi ile ağırlık göstermektedir. İkinci sırada 294.452 kişilik nüfusuyla Yeşilyurt ilçesi gelmektedir. Malatya ilinin en düşük nüfusa sahip ilçesi ise, 4.196 kişilik nüfusuyla Doğanyol'dur. Yaş gruplarına göre Malatya nüfusa Tablo 3'te yer verilmektedir.

Tablo 3: Yaş Grupları İtibariyle Malatya Nüfusu (2015 Yılı)

Yaş Grubu	Toplam		
	Erkek	Kadın	Toplam
'0-4	30.715	29.293	60.008
'5-9	32.418	31.161	63.579
'10-14	32.819	30.950	63.769
'15-19	35.152	33.134	68.286
'20-24	31.040	30.819	61.859
'25-29	28.684	28.425	57.109
'30-34	29.541	30.214	59.755
'35-39	29.463	29.637	59.100
'40-44	26.527	27.363	53.890
'45-49	21.824	20.873	42.697
'50-54	22.903	22.758	45.661
'55-59	17.541	16.474	34.015
'60-64	15.215	15.650	30.865
'65-69	11.691	13.604	25.295
'70-74	8.012	9.482	17.494
'75-79	5.937	8.262	14.199
'80-84	4.190	4.828	9.018
'85-89	1.439	3.101	4.540
'90+	329	1.436	1.765
Genel Toplam	385.440	387.464	772.904

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2015.

Tablo 3'teki veriler doğrultusunda 2015 yılı ADNKS sonuçlarına göre Malatya ilinde nüfusun en yoğun olduğu yaş grubu '15-19'dur. Burada nüfus 35.152 erkek;

33.134 kadın olmak üzere toplam 68.286 kişi olarak gerçekleşmiştir. Okuryazarlık durumuna göre Malatya nüfusu (6 yaş ve üzeri) Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Okuryazarlık Durumuna Göre Malatya Nüfusu (2015 Yılı)

Toplam	696.770
Toplam/Erkek	346.262
Toplam/Kadın	350.508
Okuma Yazma Bilmeyen/Toplam	45.914
Okuma Yazma Bilmeyen/Erkek	7.687
Okuma Yazma Bilmeyen/Kadın	38.227
Okuma Yazma Bilen/Toplam	646.745
Okuma Yazma Bilen/Erkek	336.801
Okuma Yazma Bilen/Kadın	309.944
Bilinmeyen/Toplam	4.111
Bilinmeyen/Erkek	1.774
Bilinmeyen/Kadın	2.337
Okuma Yazma Bilmeyen Oranı/Toplam	6,63
Okuma Yazma Bilmeyen Oranı/Erkek	2,23
Okuma Yazma Bilmeyen Oranı/Kadın	10,98
Okuma Yazma Bilen Oranı/Toplam	93,37
Okuma Yazma Bilen Oranı/Erkek	97,77
Okuma Yazma Bilen Oranı/Kadın	89,02

Not: Yabancılar dâhil değildir.

Kaynak: TÜİK, Eğitim İstatistikleri, 2015.

Tablo 4'teki verilerden hareketle 2015 yılı eğitim istatistikleri sonuçlarına göre, Malatya'da 2015 yılında okuma yazma bilmeyenlerin oranı %6,63'tür. Erkeklerde bu oran %2,23; kadınlarda %10,98 olarak hesaplanmıştır. Okuryazarlık oranı ise erkeklerde %97,77; kadınlarda %89,02 olmak üzere toplamda %93,37 olarak gerçekleşmiştir. Tablo 5'te ise, illerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) sıralamasına yer verilmiştir.

Tablo 5: İllerin SEGE Sıralaması (2011 Yılı)

İller	SEGE-2011 Sırası	SEGE-2011 Endeks Değeri
İstanbul	1	4,5154
Ankara	2	2,8384
İzmir	3	1,9715
Kocaeli	4	1,6592
Antalya	5	1,5026
Bursa	6	1,3740
Eskişehir	7	1,1671
Muğla	8	1,0493
Tekirdağ	9	0,9154
Denizli	10	0,9122
Bolu	11	0,6394
Edirne	12	0,6383
Yalova	13	0,6263
Çanakkale	14	0,5999
Kırklareli	15	0,5923
Adana	16	0,5666
Kayseri	17	0,5650
Sakarya	18	0,5641
Aydın	19	0,5597
Konya	20	0,5308
Isparta	21	0,5272
Bahçeşehir	22	0,4764

Tablo 5'in Devamı

İller	SEGE-2011 Sırası	SEGE-2011 Endeks Değeri
Manisa	23	0,4711
Mersin	24	0,4636
Uşak	25	0,3737
Burdur	26	0,3684
Bilecik	27	0,3634
Karabük	28	0,2916
Zonguldak	29	0,2758
Gaziantep	30	0,2678
Trabzon	31	0,2218
Karaman	32	0,1864
Samsun	33	0,1579
Rize	34	0,1550
Düzce	35	0,1056
Nevşehir	36	0,1029
Amasya	37	0,0510
Kütahya	38	0,0198
Elazığ	39	-0,0103
Kırşehir	40	-0,0211
Kırıkkale	41	-0,0687
Malatya	42	-0,0785
Afyon	43	-0,0797
Artvin	44	-0,1046
Erzincan	45	-0,1056
Hatay	46	-0,1302
Kastamonu	47	-0,1471
Bartın	48	-0,1976
Sivas	49	-0,2208
Çorum	50	-0,2405
Sinop	51	-0,2479
Giresun	52	-0,2564
Osmaniye	53	-0,2892
Çankırı	54	-0,3312
Aksaray	55	-0,3671
Niğde	56	-0,3761
Tokat	57	-0,3821
Tunceli	58	-0,3892
Erzurum	59	-0,4327
Kahramanmaraş	60	-0,4677
Ordu	61	-0,4810
Gümüşhane	62	-0,4814
Kilis	63	-0,5733
Bayburt	64	-0,5946
Yozgat	65	-0,6079
Adıyaman	66	-0,9602
Diyarbakır	67	-1,0014
Kars	68	-1,0923
Iğdır	69	-1,1184
Batman	70	-1,1203
Ardahan	71	-1,1384
Bingöl	72	-1,1920
Şanlıurfa	73	-1,2801
Mardin	74	-1,3591
Van	75	-1,3783
Bitlis	76	-1,4003
Siirt	77	-1,4166
Şırnak	78	-1,4605
Ağrı	79	-1,6366
Hakkâri	80	-1,6961
Muş	81	-1,7329

Kaynak: T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2013: 50.

Tablo 5’te 2011 yılına ilişkin olarak illerin SEGE sıralamasına göre İstanbul ilk sırada gelmektedir.¹ Malatya ili, SEGE sıralamasında dördüncü kademede 42. sıradadır (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2013: 63). TÜİK, Düzey 2’ye göre Malatya İstatistiki Bölgesi TRB1 olarak ifade edilmektedir. Bu bölge; Malatya, Elazığ, Bingöl ve Tunceli illerini kapsamaktadır. TRB1 ve Türkiye için işgücü göstergeleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: TRB1 ve Türkiye için İşgücü Göstergeleri (2015 Yılı)

Göstergeler		TRB1	Türkiye
İşgücü (Bin)	1. (15+) ve 1. (Erkek)	427	20.453
	1. (15+) ve 2. (Kadın)	179	9.225
İşgücüne Dâhil Olmayanlar (Bin)	1. (15+) ve 1. (Erkek)	198	8.120
	1. (15+) ve 2. (Kadın)	452	20.056
İşgücüne Katılma Oranı (%)	1. (15+) ve 1. (Erkek)	68,3	71,6
	1. (15+) ve 2. (Kadın)	28,3	31,5
İşsiz (Bin)	1. (15+) ve 1. (Erkek)	32	1.891
	1. (15+) ve 2. (Kadın)	16	1.167
İşsizlik Oranı (%)	1. (15+) ve 1. (Erkek)	7,6	9,2
	1. (15+) ve 2. (Kadın)	8,9	12,6
İstihdam Oranı (%)	1. (15+) ve 1. (Erkek)	63,1	65
	1. (15+) ve 2. (Kadın)	25,8	27,5
İstihdam (Bin)	1. (15+) ve 1. (Erkek) ve 1. (Tarım)	83	2.956
	1. (15+) ve 1. (Erkek) ve 2. (Sanayi)	90	5.944
	1. (15+) ve 1. (Erkek) ve 4. (Hizmet)	222	9.662
	1. (15+) ve 2. (Kadın) ve 1. (Tarım)	80	2.527
	1. (15+) ve 2. (Kadın) ve 2. (Sanayi)	11	1.302
	1. (15+) ve 2. (Kadın) ve 4. (Hizmet)	72	4.230

Kaynak: TÜİK, İşgücü İstatistikleri, 2015.

Tablo 6’da yer alan 2015 yılı işgücü istatistikleri sonuçlarına göre, Türkiye genelinde işsizlik oranı erkeklerde %9,2; kadınlarda %12,6’dır. TRB1 bölgesinde işsizlik oranı erkeklerde %7,6 iken kadınlarda %8,9 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde istihdam oranı erkeklerde %65; kadınlarda %27,5 olmuştur. İstihdam oranı TRB1 bölgesinde erkeklerde %63,1; kadınlarda %25,8’dir. Türkiye genelinde hem erkek hem de kadın nüfus için yoğun olan iktisadi faaliyet kolu hizmet sektörüdür. TRB1 bölgesinde erkeklerin istihdamı 222 bin kişi ile hizmet sektöründe ağırlık göstermektedir. Kadınlarda ise, istihdamın 80 bin kişi ile tarım sektöründe yoğun olduğu görülmektedir. Tablo 7’de Malatya ve Türkiye için ithalat-ihracat göstergeleri yer almaktadır.

¹ İllerin gelişmişlik bakımından seviyeleri altı kademede tayin edilmiştir. Birinci kademede yer alan iller için endeks değerleri 1’den büyüktür. İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci kademelerde olan iller için endeks değerleri 1 ile -1 arasındadır. Altıncı kademede iller için endeks değerleri -1’in altındadır (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2013: 51).

Tablo 7: Malatya ve Türkiye'nin İthalat-İhracat Göstergeleri (2015 Yılı)

Göstergeler	Malatya	Türkiye
İthalat (Bin ABD Doları) (\$)	69.886	207.234.359
İhracat (Bin \$)	250.865	143.838.871

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2015.

Tablo 7'deki 2015 yılı dış ticaret istatistikleri sonuçları kapsamında Türkiye genelinde ithalat 207.234.359.000 \$; ihracat 143.838.871.000 \$ olarak gerçekleşmiştir. Malatya'da ithalat 69.886.000 \$; ihracat 250.865.000 \$ olmuştur. Bu sonuçlara göre 2015 yılı için Türkiye genelinde dış ticaret açığı verilirken; Malatya'da yaklaşık 180 milyon TL'lik dış ticaret fazlası vardır. Tablo 8'de TRB1 ve Türkiye için bölgesel hesaplar yer almaktadır.

Tablo 8: TRB1 ve Türkiye için Bölgesel Hesaplar (2011 Yılı)

Göstergeler	TRB1	Türkiye
Bölgesel GSKD, Temel Fiyatlarla	2. (Bin TL) ve 1. (Tarım) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	2.249.881
	2. (Bin TL) ve 2. (Sanayi) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	3.657.101
	2. (Bin TL) ve 3. (Hizmetler) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	10.141.008
	2. (Bin TL) ve GSKD ve 1. (Cari Fiyatlarla)	16.047.989
Kişi Başına GSKD	1. (TL) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	9.759
	4. (\$) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	5.820
Kişi Başına GSKD Sırası	1. (TL) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	21
	4. (\$) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	21
SGBGSKDS	1. (Cari Fiyatlarla)	20
Sektörlere Göre Bölgesel Paylar, Değer	1. (Tarım) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	2,2
	2. (Sanayi) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	1,2
	3. (Hizmetler) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	1,4
	GSKD ve 1. (Cari Fiyatlarla)	1,4
Sektörlerin GSKD İçindeki Payı	1. (Tarım) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	14
	2. (Sanayi) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	22,8
	3. (Hizmetler) ve 1. (Cari Fiyatlarla)	63,2
	GSKD ve 1. (Cari Fiyatlarla)	100

Not: GSKD: Gayrisafi Katma Değer, SGBGSKDS: Sektörlere Göre Bölgesel Gayrisafi Katma Değer Sıra.

Kaynak: TÜİK, Bölgesel Hesaplar, 2011.

Tablo 8'deki en son 2011 yılı bölgesel hesaplar sonuçlarına göre, Türkiye'de Gayrisafi Katma Değer (GSKD) içerisinde hizmetler sektörü 730.491.491.000 TL ile birinci sırada olan sektördür. Yine TRB1 bölgesinde de hizmetler sektörü 10.141.008.000 TL ile en yüksek paya sahiptir. Hizmetler sektörünün Türkiye'deki payı %63,5 iken TRB1 için ise %63,2'dir. Türkiye genelinde %27,5 ile sanayi sektörü ikinci ve %9'luk pay ile tarım sektörü üçüncüdür. TRB1 için ise sanayinin payı %22,8 ve tarımın payı %14'tür. Tablo 8'de görülen bir başka veri kişi başı GSKD'ye ilişkindir. Kişi başına GSKD Türkiye genelinde 15.500 TL; TRB1 bölgesinde 9.759 TL olarak gerçekleşmiştir. Tablo 9'da Malatya ili ve Türkiye için Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) göstergelerine yer verilmiştir.

Tablo 9: Malatya ve Türkiye için GSYİH Göstergeleri (2014 Yılı)

Göstergeler	Malatya	Türkiye
GSYİH (Bin TL) ve (Cari Fiyatlarla)	11.649.179	2.044.465.876
Kişi Başına GSYİH (TL)	15.207	26.489

Kaynak: TÜİK, Bölgesel Hesaplar, 2014.

Tablo 9'daki en son 2014 yılı GSYİH sonuçları kapsamında Türkiye GSYİH'si 2.044.465.876.000 TL; Türkiye kişi başına GSYİH'si 26.489 TL'dir. Malatya ili için GSYİH 11.649.179.000 TL; kişi başına GSYİH 15.207 TL olmuştur. Aşağıdaki Tablo 10'da ise, Malatya ve Türkiye için hastane ve yatak sayılarına yer verilmektedir.

Tablo 10: Kamu, Özel Hastane ve Hastane Yatak Sayıları (2015 Yılı)

Göstergeler	Malatya	Türkiye
Toplam/Kurum Sayısı	19	1.533
Toplam/Yatak Sayısı	2.713	209.648
Sağlık Bakanlığı/Kurum Sayısı	9	865
Sağlık Bakanlığı/Yatak Sayısı	1.262	122.331
Üniversite/Kurum Sayısı	1	70
Üniversite/Yatak Sayısı	1.006	38.361
Özel/Kurum Sayısı	9	562
Özel/Yatak Sayısı	445	43.645
Diğer Kamu/Kurum Sayısı		36
Diğer Kamu/Yatak Sayısı		5.311
Yüz Bin Kişi Başına Toplam Hastane Yatak Sayısı	351	266

Notlar: Hastane ve yatak sayıları Sağlık Bakanlığına ait verilerle TÜİK tarafından derlenmiştir. Bu bağlamda belediyelere ait olan sağlık kurumlarındaki yatak sayıları "diğer kamu" grubu altında hesaba katılmıştır. Bu gruba Millî Savunma Bakanlığına ait hastanelerdeki yatak sayıları da dâhil edilmiştir.

Kaynak: TÜİK, Sağlık İstatistikleri, 2015.

Tablo 10'daki veriler incelendiğinde 2015 yılı sağlık istatistikleri sonuçları kapsamında Malatya'daki toplam kurum sayısı 19; toplam yatak sayısı 2.713'tür. Türkiye genelinde ise toplam kurum sayısı 1.533; toplam yatak sayısı 209.648'dir.

2.2. İnönü Üniversitesinin Kurumsal Yapısı

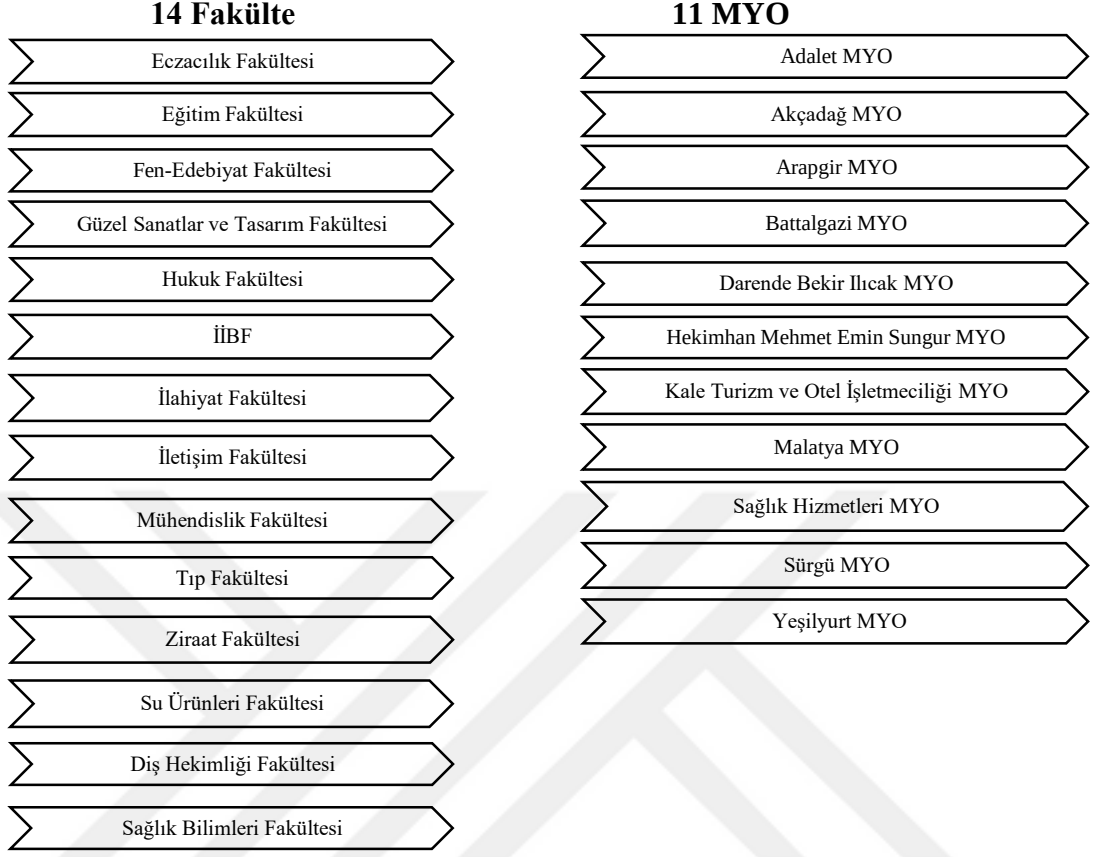
İnönü Üniversitesi, 1872 sayılı "İnönü Üniversitesi Kanunu" ile kurulmuştur. Bununla birlikte İnönü Üniversitesi, 1976-1977 akademik yılından itibaren hizmet vermektedir (İnönü Üniversitesi Faaliyet Raporu, 2015: 9). Kurulduğu tarihte sadece iki fakülteye sahip olan İnönü Üniversitesi kuruluş sürecinde kent merkezinde bugün Malatya Fen Lisesi olan yapıda hizmet vermiştir. İlaveten 1984-1985 eğitim-öğretim yılından itibaren kent merkezinin 10 kilometre doğusunda yer alan merkez yerleşkesine taşınmış ve "yerleşke üniversitesi" şeklinde eğitim-öğretim hizmeti vermeye başlamıştır (Şengül, 2013: 10).

İnönü Üniversitesi; 14 Fakülte, 5 Enstitü, 4 Yüksekokul (YO) (1'i devlet konservatuarı), 11 Meslek Yüksekokulu (MYO),² 1 Teknokent ve Turgut Özal Tıp Merkezi dâhil olmak üzere 23 Araştırma ve Uygulama Merkezi olan büyük bir üniversitedir. İnönü Üniversitesi Kampüsünde 805 kişi kapasiteli özel erkek ve kız öğrenci yurtları; 2.500 kişi kapasiteli bir devlet kız yurdu bulunmaktadır (İnönü Üniversitesi Faaliyet Raporu, 2015: 13).

Sağlık alanında ise, özellikle teknolojik altyapısı ve bölgede en fazla yoğun bakım yatağına sahip olması açısından Turgut Özal Tıp Merkezi üniversite hastaneleri içerisinde ön sıralarda yer almaktadır. Yapılan organ nakilleri, spesifik ameliyatlar, dahili ve pediyatrik yan dalları ve donanımlı acil servisleri ile hizmet veren Turgut Özal Tıp Merkezinin temeli ise 1991 yılında atılmıştır. 1996 yılında hizmete başlayan Tıp Merkezi toplamda 135.000 metrekarelik kapalı alanı olan bölgedeki en önemli sağlık kuruluşudur. Turgut Özal Tıp Merkezi; 250 adet yoğun bakım yatağı, 783 adet servis yatağı, 188 adet günü birlik (diyaliz, anjiyo vb.) olmak üzere toplam 1.221 adet hasta yatağına sahiptir. Bununla birlikte Turgut Özal Tıp Merkezinde yüksek teknolojiye sahip 26 adet ameliyathane mevcuttur (İnönü Üniversitesi Faaliyet Raporu, 2015: 50-51). İnönü Üniversitesinin teşkilat yapısı ise Şekil 1’de sunulmuştur.

² Doğanşehir MYO kapatılmış ve Yakınca MYO’nun adı Yeşilyurt MYO olarak değiştirilmiştir.

Şekil 1: İnönü Üniversitesinin Teşkilat Yapısı

Şekil 1'in Devamı

4 YO

Beden Eğitimi ve Spor YO
Devlet Konservatuvarı
Sivil Havacılık YO
Yabancı Diller YO

5 Enstitü

Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Fen Bilimleri Enstitüsü
Karaciğer Nakli Enstitüsü
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Sosyal Bilimler Enstitüsü

23 Araştırma ve Uygulama Merkezi

Atatürk İlkeleri İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi
Arıcılık Geliştirme-Uygulama ve Araştırma Merkezi
At Atıcılık ve Atlı Sporlar Uygulama ve Araştırma Merkezi
Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Merkezi
Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi
Engelli Çocuklar Araştırma ve Uygulama Merkezi
Geleneksel El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi
Geleneksel Halk İlaçları Uygulama ve Araştırma Merkezi
Gök Bilimleri Araştırma ve Uygulama Merkezi
İstatistik ve Ekonometri Uygulama ve Araştırma Merkezi
Kayısı Araştırma ve Uygulama Merkezi
Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi
Kataliz Araştırma ve Uygulama Merkezi
Avrasya Alevilik Bektaşilik Araştırma ve Uygulama Merkezi
Niyazi-i Mısri Araştırma ve Uygulama Merkezi
Osmanlı Devri Adliye Sicilleri Araştırma ve Uygulama Merkezi
Sanayi İşbirliği Geliştirme Merkezi
Stratejik Araştırma Merkezi Müdürlüğü
Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Turgut Özal Tıp Merkezi
Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi
Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi
Üstün Yetenekliler Araştırma ve Uygulama Merkezi

2.3. İnönü Üniversitesinin Niceliksel Durumu

İnönü Üniversitesinin niceliksel durumu içerisinde; öğrenci sayısı, akademik ve idari personel sayısı, ödenek ve harcamalar, BAP ve Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye harcamaları yer almaktadır. Bu kapsamda öncelikle İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığından alınan verilerle İnönü Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin sayıları derlenmiştir. Tablo 11’de İnönü Üniversitesindeki aktif öğrenci sayısına yer verilmektedir.

Tablo 11: İnönü Üniversitesi Aktif Öğrenci Sayısı (2016 Yılı)

Akademik Birimler	Öğrenci Sayısı	Oran (%)
Fakülteler	23.084	64,05
YO’lar	1.166	3,23
MYO’lar	8.592	23,83
Enstitüler	3.213	8,91
Toplam	36.055	100

Kaynak: İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (2016) verileri ile araştırmacı tarafından derlenmiştir.

Tablo 11’de yer verildiği üzere İnönü Üniversitesinde 2016 yılı itibariyle kayıtlı öğrenci sayısı 36.055 kişidir. Aşağıdaki Tablo 12’de ise, İnönü Üniversitesinin fakülte bazındaki aktif öğrenci sayısı yer almaktadır.

Tablo 12: Fakülte Bazında Aktif Öğrenci Sayısı (2016 Yılı)

Fakülteler	Hazırlık	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	Toplam	Oran (%)	Toplam Oran (%)
Diş Hekimliği Fakültesi		92	15	134	61	72		374	1,62	1,04
Eczacılık Fakültesi		81	72	71	61	67		352	1,52	0,98
Eğitim Fakültesi	7	1.119	983	1.007	1.046	1		4.163	18,03	11,55
Fen-Edebiyat Fakültesi	2	971	810	700	1.128			3.611	15,64	10,02
Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi		178	146	141	142			607	2,63	1,68
Hukuk Fakültesi	1	228	144	53	68			494	2,14	1,37
İİBF	1	1.158	1.128	989	1.148			4.424	19,16	12,27
İlahiyat Fakültesi	8	673	353	451	385			1.870	8,10	5,19
İletişim Fakültesi	1	155	97	102	95			450	1,95	1,25
Mühendislik Fakültesi	10	912	691	565	1.049			3.227	13,98	8,95
Sağlık Bilimleri Fakültesi		550	486	541	408			1.985	8,60	5,51
Su Ürünleri Fakültesi			2					2	0,01	0,01
Tıp Fakültesi		888	194	117	43	17	6	1.265	5,48	3,51
Ziraat Fakültesi		89	80	49	42			260	1,13	0,72
Toplam	30	7.094	5.201	4.920	5.676	157	6	23.084	100	64,05

Kaynak: İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (2016) verileri ile araştırmacı tarafından derlenmiştir.

İnönü Üniversitesinde 2016 yılında fakülte bazında aktif öğrenci sayısı 23.084 kişi olarak belirlenmiştir. 2016 yılı itibarıyla İnönü Üniversitesinde fakülte bazında öğrenci sayısının toplam öğrenci sayısı içerisindeki oranı ise, %64,05 olarak hesaplanmıştır. Tablo 13'te İnönü Üniversitesindeki YO bazında aktif öğrenci sayısı yer almaktadır.

Tablo 13: YO Bazında Aktif Öğrenci Sayısı (2016 Yılı)

YO'lar	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	Toplam	Oran (%)	Toplam Oran (%)
Beden Eğitimi ve Spor YO	248	206	196	221	871	74,70	2,42
Devlet Konservatuvarı	28	19	12	22	81	6,95	0,22
Yabancı Diller YO	214				214	18,35	0,59
Toplam	490	225	208	243	1.166	100	3,23

Kaynak: İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (2016) verileri ile araştırmacı tarafından derlenmiştir.

İnönü Üniversitesinde 2016 yılı itibarıyla YO bazında aktif öğrenci sayısı 1.166 kişi olarak gözlemlenmiştir. 2016 yılında İnönü Üniversitesinde YO bazında öğrenci sayısının toplam öğrenci sayısı içerisindeki oranı ise, %3,23 olarak hesaplanmıştır. Tablo 14'te İnönü Üniversitesindeki MYO bazında aktif öğrenci sayısı derlenmiştir.

Tablo 14: MYO Bazında Aktif Öğrenci Sayısı (2016 Yılı)

MYO'lar	Hazırlık	1. Sınıf	2. Sınıf	Toplam	Oran (%)	Toplam Oran (%)
Adalet MYO		161	133	294	3,42	0,82
Akçadağ MYO	2	165	240	407	4,74	1,13
Arapgir MYO		436	527	963	11,21	2,67
Battalgazi MYO	2	268	282	552	6,42	1,53
Darende Bekir Ilıcak MYO		150	126	276	3,21	0,77
Hekimhan Mehmet Emin Sungur MYO	1	180	184	365	4,25	1,01
Kale Turizm ve Otel İşletmeciliği MYO		102	114	216	2,51	0,60
Malatya MYO		1.247	2.437	3.684	42,88	10,22
Sağlık Hizmetleri MYO	2	452	470	924	10,75	2,56
Sürgü MYO		65	73	138	1,61	0,38
Yeşilyurt MYO		280	493	773	9	2,14
Toplam	7	3.506	5.079	8.592	100	23,83

Kaynak: İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (2016) verileri ile araştırmacı tarafından derlenmiştir.

İnönü Üniversitesinde 2016 yılı itibarıyla MYO bazında aktif öğrenci sayısı 8.592 kişi ve bu rakamın toplam öğrenci içerisindeki oranı %23,83 olarak tespit edilmiştir. Tablo 15'te ise, İnönü Üniversitesinde enstitü bazındaki aktif öğrenci sayısına yer verilmektedir.

Tablo 15: Enstitü Bazında Aktif Öğrenci Sayısı (2016 Yılı)

Enstitüler	Hazırlık	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	9. Sınıf	12. Sınıf	Toplam	(%)	(%)
Eğitim Bilimleri Enstitüsü		120	282	36	80	1					519	16,15	1,44
Fen Bilimleri Enstitüsü		252	303	27	106				18		706	21,97	1,96
Karaciğer Nakli Enstitüsü		11									11	0,34	0,03
Sağlık Bilimleri Enstitüsü		192	121	54	43	15	6	7	52	1	491	15,28	1,36
Sosyal Bilimler Enstitüsü	1	412	793	67	209				4		1.486	46,25	4,12
Toplam	1	987	1.499	184	438	16	6	7	74	1	3.213	100	8,91

Not: Tabloda yer alan birinci (%)’lik enstitü içerisindeki oranı; ikinci (%)’lik toplamdaki oranı ifade etmektedir.

Kaynak: İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (2016) verileri ile araştırmacı tarafından derlenmiştir.

İnönü Üniversitesinde 2016 yılında enstitü bazında aktif öğrenci sayısı 3.213 kişi olarak tespit edilmiştir. 2016 yılı itibarıyla İnönü Üniversitesinde enstitü bazında öğrenci sayısının toplam öğrenci sayısı içerisindeki oranı ise, %8,91 olarak hesaplanmıştır. Tablo 16’da İnönü Üniversitesinde istihdam edilen akademik ve idari personel sayısı yer almaktadır.

Tablo 16: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personel Sayısı (2016 Yılı)

Birim	Akademik Personel Sayısı	İdari Personel Sayısı
Adalet MYO	8	4
Akçadağ MYO	8	8
Arapgir MYO	18	12
Arıcılık Geliştirme-Uygulama ve Araştırma Merkezi	-	1
BAP Koordinasyon Birimi	-	10
Battalgazi Kampüsü	-	11
Battalgazi MYO	15	9
Beden Eğitimi ve Spor YO	15	8
Bilgi İşlem Daire Başkanlığı	-	19
Darende Bekir Ilıcak MYO	10	6
Devlet Konservatuvarı	7	4
Dış İlişkiler Birimi	-	7
Dış Hekimliği Fakültesi	71	26
Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü	-	4
Eczacılık Fakültesi	30	14
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	8	5
Eğitim Fakültesi	109	19
Engelli Çocuklar Araştırma ve Uygulama Merkezi	-	3
Fen Bilimleri Enstitüsü	21	5
Fen-Edebiyat Fakültesi	146	27
Geleneksel El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi	-	3
Genel Sekreterlik	-	25
Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	28	10
Hekimhan Mehmet Emin Sungur MYO	12	8
Hukuk Fakültesi	43	7
Hukuk Müşavirliği	-	11
Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Merkezi	-	3
İç Denetim Birimi	-	4
İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı	-	57
İİBF	76	15
İlahiyat Fakültesi	47	10
İletişim Fakültesi	26	5
Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi	-	6
Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi	-	4
Kale Turizm ve Otel İşletmeciliği MYO	9	10
Karaciğer Nakli Enstitüsü	-	1
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı	-	25
Malatya MYO	34	35
Sağlık Bilimleri Fakültesi	26	12
Mühendislik Fakültesi	83	27
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı	-	29
Akaryakıt-Petrol Analiz Laboratuvarı	-	10
Personel Daire Başkanlığı	-	26
Rektörlük	90	-
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	21	5
Sağlık Hizmetleri MYO	17	6
Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı	-	128
Sivil Havacılık YO	3	3
Sosyal Bilimler Enstitüsü	26	6
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı	-	29
Su Ürünleri Fakültesi	4	2
Sürgü MYO	7	8
Tıp Fakültesi	536	16
Turgut Özal Tıp Merkezi	-	1.026
Yabancı Diller YO	14	9
Yeşilyurt MYO	13	8
Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı	-	86
Ziraat Fakültesi	14	8
Toplam	1.595	1.885
Genel Toplam	3.480	

Kaynak: İnönü Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı, 2016.

Tablo 16'daki veriler incelendiğinde, 2016 yılında İnönü Üniversitesinde istihdam edilen akademik personel içerisinde 536 personeliyle Tıp Fakültesi ilk sırada yer almaktadır. Tıp Fakültesinin ardından 146 personeliyle Fen-Edebiyat Fakültesi yer alır. Akademik personel dağılımı içerisinde Sivil Havacılık YO'da istihdam edilen personel sayısı üç kişi ile en düşük paya sahiptir. İnönü Üniversitesinde istihdam edilen idari personel içerisinde ise, 1.026 personeliyle Turgut Özal Tıp Merkezi ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada 128 personeliyle Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı yer alır. İdari personel dağılımı içerisinde birer personelle Arıcılık Geliştirme-Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Karaciğer Nakli Enstitüsü en düşük paya sahiptirler. Tablo 16'ya göre 2016 yılında İnönü Üniversitesinde 1.595 akademik; 1.885 idari olmak üzere toplam 3.480 kişi istihdam edilmektedir. Bu rakam, İnönü Üniversitesinin doğrudan istihdam katkısını oluşturmaktadır. Tablo 17'de İnönü Üniversitesindeki akademik personel dağılımına yer verilmektedir.

Tablo 17: İnönü Üniversitesi Akademik Personel Dağılımı (2016 Yılı)

Akademik Personel	Sayı	Oran (%)
Profesör	235	14,73
Doçent	197	12,35
Yardımcı Doçent	336	21,07
Öğretim Görevlisi	156	9,78
Okutman	77	4,83
Araştırma Görevlisi	547	34,29
Uzman	47	2,95
Toplam	1.595	100

Kaynak: İnönü Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı, 2016.

Tablo 17'deki veriler incelendiğinde, İnönü Üniversitesinin 2016 yılı itibariyle akademik personel dağılımında en yüksek pay %34,29 oranla araştırma görevlileridir. Yardımcı doçentlerin payı 336 personelle %21,07, doçentler 197 kişiyle %12,35 ve profesörler 235'le %14,73'lük paya sahiptir. Öğretim görevlisi, okutman ve uzmanların sayıları sırasıyla 156, 77 ve 47'dir. Akademik personel oranları yine aynı sırayla %9,78, %4,83 ve %2,95'tir. İnönü Üniversitesi faaliyetlerine ilişkin ödenek ve harcamalar ise Tablo 18'de yer almaktadır.

Tablo 18: İnönü Üniversitesi Bütçe Giderleri İcmali (TL), (2015 Yılı)

Ekonomik Kod	Açıklama	Toplam Ödenek	Gönderilen Ödenek	Bütçe Gideri	İptal Edilen Ödenek
01	Personel Giderleri	175.453.540,00	173.376.649,39	173.376.649,39	2.076.890,61
01.01	Memurlar	167.720.140,00	165.894.495,16	165.894.495,16	1.825.644,84
01.02	Sözleşmeli Personel	2.975.400,00	2.922.315,79	2.922.315,79	53.084,21
01.03	İşçiler	2.638.000,00	2.573.764,14	2.573.764,14	64.235,86
01.04	Geçici Personel	1.473.000,00	1.339.957,65	1.339.957,65	133.042,35
01.05	Diğer Personel	647.000,00	646.116,65	646.116,65	883,35
02	SGKDPG	26.138.300,00	26.100.123,03	26.100.123,03	38.176,97
02.01	Memurlar	24.706.000,00	24.700.798,18	24.700.798,18	5.201,82
02.02	Sözleşmeli Personel	641.000,00	636.894,17	636.894,17	4.105,83
02.03	İşçiler	512.000,00	505.987,85	505.987,85	6.012,15
02.04	Geçici Personel	259.300,00	237.317,00	237.317,00	21.983,00
02.05	Diğer Personel	20.000,00	19.125,83	19.125,83	874,17
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	43.770.869,48	41.479.477,09	41.479.477,09	2.291.392,39
03.02	TYMMA	21.479.941,63	21.066.606,80	21.066.606,80	413.334,83
03.03	Yolluklar	1.956.641,70	1.373.057,69	1.373.057,69	583.584,01
03.04	Görev Giderleri	107.000,00	85.843,45	85.843,45	21.156,55
03.05	Hizmet Alımları	16.319.500,19	15.795.580,69	15.795.580,69	523.919,50
03.06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	100.000,00	99.181,08	99.181,08	818,92
03.07	MMGMHABOG	2.898.725,96	2.329.815,65	2.329.815,65	568.910,31
03.08	GMMBOG	909.060,00	729.391,73	729.391,73	179.668,27
05	Cari Transferler	8.333.000,00	8.326.704,07	8.326.704,07	6.295,93
05.01	Görev Zararları	2.990.000,00	2.984.277,62	2.984.277,62	5.722,38
05.02	Hazine Yardımları	4.217.000,00	4.217.000,00	4.217.000,00	0,00
05.03	KAGKYY	1.118.000,00	1.118.000,00	1.118.000,00	0,00
05.06	Yurtdışına Yapılan Transferler	8.000,00	7.426,45	7.426,45	573,55
06	Sermaye Giderleri	83.117.200,00	66.987.229,92	66.987.229,92	16.129.970,08
06.01	Mamul Mal Alımları	50.568.600,00	47.939.780,17	47.939.780,17	2.628.819,83
06.03	Gayri Maddi Hak Alımları	380.000,00	338.700,28	338.700,28	41.299,72
06.04	GMAK	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00
06.05	GMSÜG	28.642.600,00	15.466.825,25	15.466.825,25	13.175.774,75
06.06	MMBOG	924.000,00	697.370,20	697.370,20	226.629,80
06.07	GMBOG	2.600.000,00	2.544.554,02	2.544.554,02	55.445,98
	Genel Toplam	336.812.909,48	316.270.183,50	316.270.183,50	20.542.725,98

Not: SGKDPG: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri, TYMMA: Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları, MMGMHABOG: Menkul Mal Gayri Maddi Hak Alım Bakım ve Onarım Giderleri, GMMBOG: Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri, KAGKYY: Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Yardımlar, GMAK: Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırma, GMSÜG: Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri, MMBOG: Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri, GMBOG: Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri.

Kaynak: İnönü Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, 2017.

Tablo 18'e göre, 2015 yılında personel giderleri için toplam ödenek 175.453.540,00 TL'dir. Yıl içerisinde 173.376.649,39 TL harcanmış ve yıl sonunda 2.076.890,61 TL iptal edilmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri (SGKDPG) için toplam ödeneğin 26.138.300,00 TL olduğu, 26.100.123,03 TL harcadığı ve 38.176,97 TL iptal edildiği belirlenmiştir. Mal ve hizmet alım giderleri için toplam ödenek 43.770.869,48 TL; bütçe gideri 41.479.477,09 TL ve iptal edilen ödenek 2.291.392,39 TL olarak tespit edilmiştir. Cari transferler için toplam ödenek rakamının 8.333.000,00 TL olduğu, 8.326.704,07 TL yıl içerisinde harcadığı ve 6.295,93 TL yıl sonunda iptal edildiği görülmüştür. Sermaye giderleri için toplam ödenek 83.117.200,00 TL; bütçe gideri 66.987.229,92 TL ve iptal edilen ödenek 16.129.970,08 TL olarak saptanmıştır. Özetle 2015 yılına ilişkin toplam ödenek

336.812.909,48 TL; bütçe gideri 316.270.183,50 TL ve iptal edilen ödenek 20.542.725,98 TL olarak tespit edilmiştir. Bu verilere ek olarak Tablo 19'da İnönü Üniversitesi BAP verileri sunulmuştur.

Tablo 19: İnönü Üniversitesi BAP ve Destek Miktarları (TL), (2015 Yılı)

Projeler	Önceki Yıllan Devreden Proje	Yıl İçerisinde Eklenen Proje	Toplam	Yıl İçerisinde Tamamlanan Proje	Toplam Ödenek
DPT					
TÜBİTAK	21	30	51		2.220.732
AB					
BAP	196	193	389	118	9.564.888
SANTEZ	2		2		70.744
Toplam	219	223	442	118	11.856.364
Proje Türü	Proje Sayısı	Tamamlanan Proje Sayısı	Destek Tutarı	Harcanan	Kalan
Yüksek Lisans	126	19	1.414.729	1.051.676	363.053
Doktora Tezi	90	19	1.819.964	1.471.171	348.793
Araştırma	49	34	3.530.159	2.805.721	724.437
Güdümlü	125	46	26.088.568	17.959.963	8.128.605
Santez	2		315.661	244.917	70.744

Notlar: BAP toplamı ve toplam proje sayısının ara kalemlerin toplamıyla örtüşmediği görülmüş ve tarafımızca düzeltilmiştir. DPT: Devlet Planlama Teşkilatı, TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, AB: Avrupa Birliği, SANTEZ: Sanayi Tezleri.

Kaynak: İnönü Üniversitesi Faaliyet Raporu, 2015: 121.

İnönü Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi; bilimsel araştırma projelerinin kabul, değerlendirilme, desteklenme, izlenme ve sonuçlandırılma hizmetlerini sağlamaktadır. Bunlara ek olarak BAP Koordinasyon Birimi; projeler için çalışmada gerekli makine, teçhizat, patent, fikri hak, hizmet vb. alımları için alım hizmetlerinin yürütülmesini sağlamaktadır. Ayrıca söz konusu birim projelerini kongre ve sempozyumda sunarken öğretim üye ve elemanlarına yol, konaklama ve katılım giderlerini katılım desteği projesi kapsamında karşılamaktadır (İnönü Üniversitesi, 2016). Tablo 19'da İnönü Üniversitesinde 2015 yılında 219 adet önceki yıldan devreden olmak üzere toplam 442 adet projenin olduğu, 118'inin yıl içerisinde tamamlandığı ve BAP için 11.856.364 TL ödenek ayrıldığı görülmektedir. Tablo 20'de ise, İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye harcamalarına yer verilmiştir.

Tablo 20: İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye Harcamaları (TL), (2015 Yılı)

Harcama Kalemleri	Harcama Tutarı
Personel Hizmet Alım Ödemeleri	41.445.124
Döner Sermaye Ek Ödemeleri	55.668.864
Vergiler	12.752.926
BAP	10.843.815
Hazine Hissesi	2.168.757
Personel Taşıma	1.578.834
Güvenlik	1.638.195
Elektrik	3.628.939
Doğalgaz	3.715.635
Su	380.000
Tedarikçi Firma	83.627.461
Toplam	217.448.550

Kaynak: Karaca, 2016: 45.

Tablo 20'deki veriler incelendiğinde 2015 yılında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye harcamalarının 217.448.550 TL olduğu belirlenmiştir. Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesinde en fazla harcamanın 83.627.461 TL ile tedarikçi firmalara yapıldığı görülmüştür. İkinci sırada 55.668.864 TL ile döner sermaye ek ödemelerinin yer aldığı gözlemlenmiştir. Tablo 20'ye göre en az harcamanın 380.000 TL ile su harcamalarının olduğu saptanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜNİVERSİTELERİN EKONOMİK KATKILARI ve YÖNTEMLER

Bu bölümde; üniversitelerin ekonomi üstündeki katkıları, üniversitelerin ekonomik katkılarının hesaplanması amacıyla kullanılan yöntemlere ilişkin değerlendirmeler ve bu katkıların belirlenmesinde kullanılmak üzere birtakım formüller yer almaktadır.

3.1. Üniversitelerin Ekonomik Katkıları

Üniversiteler, yapmış oldukları harcamalar ve istihdam ettikleri personeller dolayısıyla bulundukları bölgelerinde önem arz eden ekonomik birimlerdir (Ceyhan ve Güney, 2011: 185). Üniversitelerin ilk kuruldukları dönemden itibaren esas fonksiyonları; bilginin üretilmesi, üretilen bilginin paylaşılması ve sosyo-ekonomik gelişmelerin gerektirdiği nitelikteki insan sermayesinin temin edilmesidir. Günümüzde üniversitelerin esas fonksiyonlarına çevrelerine katkı, yenilikler sunma ve üniversite-sanayi işbirlikleri gibi önemli fonksiyonlar ilave edilmiştir (Sürmeli, 2008: 7-8). Bunlara ek olarak üniversitelerin temel amacı kişisel gelişim ve bireylerin entelektüel yaşamlarına anlamlı katkılarda bulunmak olsa da üniversitelerin ekonomik katkı için itici güç oluşturdukları gerçeği yadsınamaz (Görkemli, 2009: 171).

Üniversiteler; ülkeler için özellikle ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün temin edilmesi, topluma hizmet sunulması, yaşam kalitesinin artırılması ve ekonomik olarak piyasaya katma değer yaratılması gibi hususlarda oldukça önemli kurumlardır (Binici ve Koyuncu, 2015: 123). Özellikle küreselleşen ekonomi üniversitelerin küresel düşünüp küresel hareket eden işgücü yetiştirmedeki rolünü her geçen gün arttırmaktadır. Bu bağlamda bilgi teknolojilerinin yaygınlaşan kullanımı ve bu anlamda üniversitelerin rolü oldukça önemlidir (Gül, 2011: 63).

Üniversitelerin kuruldukları bölgelerde bilginin üretilmesi ve teknolojik üretimin sağlanması gibi katkıları dışında özellikle nüfusun az olduğu Anadolu şehirlerindeki üniversiteler, kuruldukları yerlerde ekonomik hareketlilik sağlamaktadırlar (Arslan, 2014: 124). Üniversiteler bilimsel araştırmalar yapıp elde ettikleri sonuçları toplumla paylaşan, hem kamu hem de özel sektörün gereksinim

duyduğu nitelikli işgücü yetiştirmenin yanında, bölgesel kalkınma açısından destekleyici nitelikte olan kurumlardır (Demireli ve Taşkın, 2013: 327).

Esasen üniversitelerin bölge ekonomisi üzerindeki katkısı maaş ve ücretler ile mal, hizmet ve inşaat harcamalarının toplamından daha büyüktür. Çünkü üniversiteler tarafından harcanan para çalışanlar ve yerel işletmeler tarafından tekrar harcanmaktadır. Bu anlamda çarpan, üniversite döngüleri tarafından harcanan her bir doların tasarruflar, vergiler ve bölge dışında yapılan harcamalar ile sistemden ayrılmadan önce ekonomide ek gelir ve istihdam meydana getirdiğini göstermektedir (Sedway Group, 2001: 14). Esas itibarıyla üniversiteler bulundukları bölgelerin ekonomilerine anlamlı katkılar sağlamaktadırlar. Bu katkılar; doğrudan, dolaylı ve uyarılmış olarak üç başlık altında incelenmiştir (Lewis, 1988: 54-55).

3.1.1. Doğrudan Katkılar

Üniversiteler, gerek gelir-gider akımları gerekse de istihdam açısından oldukça önemli kurumlardır. Üniversitelerin ekonomi üzerindeki katkıları, bilhassa üniversiteler dolayısıyla ortaya çıkan doğrudan katkılar, üniversitelerin üretken aktiviteleri ile alakalı yerel gelirlerin artışına gönderme yapar (Bleaney vd., 1992: 305). Üniversitelerin yerel ekonomiye aktardığı doğrudan katkılar, doğrudan gelir ve doğrudan istihdam olarak ikiye ayrılmıştır (Lewis, 1988: 54). Üniversitelerin çeşitli birimlerinde faaliyet gösteren akademik ve idari personel sayısının toplamı yerel ekonomiler üzerinde ortaya çıkan doğrudan istihdam katkısını oluşturmaktadır. Üniversitelerin istihdam ettikleri personele yaptıkları ödemeler ise, yerel ekonomiler üstündeki doğrudan gelir katkısını gösterir (Atik, 1999: 100).

Bir kurumun birinci ve en açık ekonomik katkısı o kurum dolayısıyla ortaya çıkan istihdam ve gelirdir. Bu tanım yerel ekonominin tanımlanması problemini ortaya çıkarmaktadır. Eğer yerel ekonomi yerel yetki alanının sınırı olarak tanımlanırsa ortaya çıkan sorun, o kurumun bulunduğu bölge ya da şehrin dışından gelen bireylerin istihdam ve gelirlerinin yerel ekonomiye dâhil edilip edilmeyeceğidir. Esas itibarıyla iki alternatif söz konusudur: Ya söz konusu alanda yerleşikler tarafından oluşturulan gelir ve istihdam hesaba katılacak ya da bu alana dışardan gelenlerin de gelir ve

istihdamı hesaba katılacaktır. Birçok durumda ilkinin belirlenmesi daha kolaydır (Lewis, 1988: 54).

İlaveten üniversitelerin çeşitli birimlerinde istihdam edilen personeller, çoğunlukla söz konusu üniversitelerin kuruldukları yörelerde ikamet etmektedirler (Görkemli, 2009: 173). Ek olarak, üniversitelerin kuruldukları yerlerde ekonomi üstündeki istihdam katkısı hesaplanırken dikkate alınması gereken husus tam zamanlı ya da yarı zamanlı işlerden hangilerinin temel alınacağıdır. Yapılan çalışmalarda daha çok tam zamanlı işler hesaba katılmaktadır. Üniversitelerin yerel istihdam katkısı hesaplanırken göz önünde bulundurulana diğer bir husus öğrenci birliklerinin gelir ve istihdam katkılarının da hesaplanmasıdır (Lewis, 1988: 54). Bu alanda literatürün ilk örneklerini teşkil eden İngiliz üniversitelerinde bilhassa öğrenci birliklerinin önemli bir yer kaplaması öğrenci birliklerinde istihdam edilen personelin de hesaba katılmasına yol açmıştır (Atik, 1999: 100).

3.1.2. Dolaylı Katkılar

Dolaylı katkılar, emek dışındaki faktör sahipleri tarafından üniversitelere yapılan satışlar dolayısıyla gelir ve istihdamda meydana gelen artıştır. Dolaylı katkılar, dolaylı gelir ve dolaylı istihdam olarak ikiye ayrılmıştır. Bu tür katkıların çoğu durumda gelir ve istihdam açısından hesaplanması oldukça zordur (Lewis, 1988: 54).

Üniversitelerin dolaylı katkıları hesaplanırken Atik (1999)'da; bütçe harcamaları, döner sermaye harcamaları, yardımlar ve öğrenci harcamaları dikkate alınmıştır. Lewis (1988)'de dolaylı gelir katkısı hesaplanırken personel ödemeleri dışındaki diğer harcamalar tespit edilmiştir; çünkü personel için yapılan harcamalar doğrudan gelir katkısı hesaplanırken dikkate alınmıştır. Ek olarak, personel harcamaları dışında yerel ekonomiye yönelik olarak yapılan harcamalar da saptanmıştır. Üniversitelerin dolaylı istihdam katkısı hesaplanırken ise, istihdam edilen işgücü başına düşen üretim miktarının belirlenmesi gerekir. İşgücü başına düşen üretim miktarının bir işin ortalama maliyetini temsil ettiği kabul edilmiştir (Lewis, 1988: 58). Atik (1999)'da hizmet sektöründe istihdam edilen işgücü başına düşen üretim miktarı ise, söz konusu yıldaki hizmet üretimi (cari fiyatlarla) hizmet sektöründe istihdam edilen işgücü sayısına bölünerek hesaplanmıştır. Dolaylı istihdam

katkısı, dolaylı gelir rakamının hizmet sektöründe istihdam edilen işgücü başına düşen üretim miktarına bölünerek hesaplanmıştır (Atik, 1999: 105).

3.1.3. Uyarılmış Katkılar

Doğrudan ve dolaylı katkılara ilişkin olarak ortaya çıkan uyarılmış katkılar ekonomideki gelir ve istihdam artışını göstermektedir. Üniversite dolayısıyla elde edilen gelirler ile yerel olarak üretilen mal ve hizmetlerin satın alımı sonucunda ek katkılar ortaya çıkmaktadır. Bu uyarılmış etki “Keynesyen çarpan etkisi” olarak ifade edilmektedir. Keynesyen gelir ve istihdam çarpanı hakkındaki temel görüş bir kişi tarafından yapılan harcamanın başka bir kişinin gelirini oluşturduğudur. Bu durumda herhangi bir kişinin gelirindeki artma ya da azalma ekonomik sistem içerisinde toplam gelirin artması ya da azalmasına yol açacaktır. Uyarılmış etkinin hacmi; doğrudan ve dolaylı vergilendirmeler, tasarruflar ile mal ve hizmet satın alınırken harcamalar sırasında ekonomik sistemden ayrılan gelirlerin hacmine bağlıdır (Lewis, 1988: 55).

Esas itibarıyla, uyarılmış katkılarının temelinde Keynesyen çarpan etkisi ve hızlandıran prensibi yer almaktadır. Keynesyen çarpan etkisi teorisi, yapılan harcamalar sonucunda marjinal tüketim eğilimi değerine ilişkin olarak ekonomide bu harcamanın kendisinin birkaç katı daha fazla artış yaşanmasına yol açacağı varsayımına dayanır. Hızlandıran prensibi ise, tüketim harcamalarının yatırım harcamalarını da harekete geçirerek ekonomide genişletici bir etkiye yol açacağı varsayımına dayanmaktadır. Söz konusu varsayımlardan hareketle üniversitelerdeki birim, personel ve öğrencilerin harcamaları marjinal tüketim eğilimi değerine ilişkin olarak yerel ekonomide genişletici etkide bulunacaktır (Tuğcu, 2004). Bu bağlamda Keynesyen gelir çarpanı Eşitlik (1) ile tahmin edilmektedir (Mavruk vd., 2014: 18).

$$1/[1 - wc(1 - t)(1 - i)(1 - r)] \quad (1)$$

w : Üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

c : Marjinal tüketim eğilimi

t : Doğrudan vergi oranı

i : Dolaylı vergi oranı

r : Enflasyon etkisi

Üniversite personeli için dolaylı vergi oranı (i_p) ise, Eşitlik (2)'ye göre tahmin edilmiştir (Mavruk vd., 2014: 18).

$$i_p = \sum e_p \cdot t_p \quad (2)$$

i_p : Üniversite personeli için dolaylı vergi oranı

e_p : Personel için harcama oranı

t_p : Personel için vergi oranı

(Mavruk vd., 2014: 18)'de harcama oranları ortalaması için katma değer vergisi, tüketim vergisi ve özel iletişim vergisi içeren öğrenci anketlerine dayalı dolaylı vergi oranını (i_s) Eşitlik (3)'teki gibi tahmin etmişlerdir:

$$i_s = \sum e_s \cdot t_s \quad (3)$$

i_s : Öğrenci anketlerine dayalı dolaylı vergi oranı

e_s : Öğrenci harcamaları oranı

t_s : Öğrenci vergi oranı

Dolaylı vergi oranı (i) ise, Eşitlik (4)'te yer almaktadır (Mavruk vd., 2014: 18).

$$i = (n_s \cdot i_s + n_p \cdot i_p) / (n_s + n_p) \quad (4)$$

n_s : Öğrenci sayısı

i_s : Öğrenci anketlerine dayalı dolaylı vergi oranı

n_p : Personel sayısı

i_p : Üniversite personeli için dolaylı vergi oranı

Enflasyon etkisi (r) ise, Eşitlik (5)'te yer aldığı şekilde gerçek enflasyon oranından resmi enflasyon oranı çıkarılarak hesaplanmaktadır (Mavruk vd., 2014: 18).

$$r = [(\sum_k \pi_k \cdot h_k) \div \sum_k h_k] - g \quad (5)$$

r : Enflasyon etkisi

k : Harcama gruplarının sayısı π_k k 'inci grup harcamaları için gerçek enflasyon oranıdır.

h_k : Hane harcamalarının oranı

g : Hükümet (resmi, ayarlama) enflasyon oranı

$(\sum_k \pi_k \cdot h_k) \div \sum_k h_k$ gerçek enflasyon oranıdır. En çok tüketilen gıda maddeleri için t_0 ile t_1 döneminde gerçekleşen enflasyon oranı (π_1) ise, Eşitlik (6) ile tahmin edilmektedir (Mavruk vd., 2014: 19).

$$\pi_1 = \frac{\sum \pi_{t_1} - \sum \pi_{t_0}}{\sum \pi_{t_0}} \quad (6)$$

$\sum \pi_{t_0}$ ise t_0 dönemindeki fiyatların toplamı; $\sum \pi_{t_1}$ de t_1 dönemindeki fiyatların toplamıdır. Diğer öğeler için gerçek enflasyon oranı (π_k) ise, Eşitlik (7)'de yer verildiği şekilde tahmin edilmektedir (Mavruk vd., 2014: 19).

$$\pi_k = \frac{\pi_{t_1} - \pi_{t_0}}{\pi_{t_0}} \quad (7)$$

Harcama zincirine temel harcama olarak alınan ilk enjeksiyon personel geliri ve üniversitenin mal ve hizmet harcamalarının toplamıdır. Çalışmasında (Mavruk vd., 2014: 19) her bir tur için gayrisafi yerel hasıla ve yerel harcanabilir geliri tahmin etmek üzere aşağıdaki formüllere yer vermiştir. Yerel harcanabilir gelir Eşitlik (8) ile tahmin edilmektedir:

$$D_k = \begin{cases} (1-t)(1-r)(Y_1 - ihG) & k = 1 \\ (1-t)(1-i)(1-r)Y_k & k > 1 \end{cases} \quad (8)$$

D_k : k . halka yerel harcanabilir gelir

t : Doğrudan vergi oranı

r : Enflasyon etkisi

Y_1 : 1. halka gayrisafi yerel hasıla

i : Dolaylı vergi oranı

h : Üniversitenin mal ve hizmet alımı harcamalarının yerel tedarikçilerden karşılanma oranı

G : Üniversitenin mal ve hizmet giderleri toplamı

Y_k : k . halka gayrisafi yerel hasıla

Gayrisafi yerel hasıla Eşitlik (9)'da yer verildiği şekilde tahmin edilmektedir (Mavruk vd., 2014: 19).

$$Y_k = \begin{cases} L + S_1 + A + V_1 + dC + hG & k = 1 \\ vS_2 + V_2 + wcD_1 & k = 2 \\ wcD_{k-1} & k \geq 3 \end{cases} \quad (9)$$

Y_k : k . halka gayrisafi yerel hasıla

L : Üniversitenin personel giderleri

S_1 : 1. halka öğrenci harcamaları

A : Üniversite personelinin üniversite dışı ek geliri

V_1 : 1. halka ziyaretçi harcamaları

dC : İnşaat harcamalarının yerel tedarikçilerden karşılanma oranı

h : Üniversitenin mal ve hizmet alımı harcamalarının yerel tedarikçilerden karşılanma oranı

G : Üniversitenin mal ve hizmet giderleri toplamı

v : Üniversite öğrencilerinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

S_2 : 2. halka öğrenci harcamaları

V_2 : 2. halka ziyaretçi harcamaları

w : Üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

c : Marjinal tüketim eğilimi

D_1 : 1. halka yerel harcanabilir gelir

D_k : k . halka yerel harcanabilir gelir

Yerel harcanabilir gelir faktörü ise, Eşitlik (10)'daki gibi formüle edilmektedir (Mavruk vd., 2014: 19).

$$\frac{D_f}{D_1} = \frac{\sum D_k}{D_1} = 1 + \frac{D_2}{D_1} \left(\frac{1}{1 - wc(1 - t)(1 - i)(1 - r)} \right) = 1 + \frac{D_2}{D_1} \cdot k \quad (10)$$

D_f : f . halka yerel harcanabilir gelir

D_1 : 1. halka yerel harcanabilir gelir

D_k : k . halka yerel harcanabilir gelir

D_2 : 2. halka yerel harcanabilir gelir

w : Üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

c : Marjinal tüketim eğilimi

t : Doğrudan vergi oranı

i : Dolaylı vergi oranı

r : Enflasyon etkisi

k : Keynesyen gelir çarpanıdır ve $|wc(1 - t)(1 - i)(1 - r)| < 1$ 'dir.

Gayrisafi yerel hasıla çarpanı Eşitlik (11)'de yer aldığı şekilde tahmin edilmektedir (Mavruk vd., 2014: 19).

$$\frac{Y_f}{Y_1} = \frac{\sum Y_k}{Y_1} = 1 + \frac{Y_2}{Y_1} \left(\frac{1}{1 - wc(1 - t)(1 - i)(1 - r)} \right) = 1 + \frac{Y_2}{Y_1} \cdot k \quad (11)$$

Y_f : f . halka gayrisafi yerel hasıla

Y_1 : 1. halka gayrisafi yerel hasıla

Y_k : k . halka gayrisafi yerel hasıla

Y_2 : 2. halka gayrisafi yerel hasıla

w : Üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

c : Marjinal tüketim eğilimi

t : Doğrudan vergi oranı

i : Dolaylı vergi oranı

r : Enflasyon etkisi

k : Keynesyen gelir çarpanıdır ve $|wc(1 - t)(1 - i)(1 - r)| < 1$ 'dir.

3.2. Üniversitelerin Ekonomik Etkilerini Belirlemek Üzere Kullanılan Yöntemler

Üniversitelerin kuruldukları bölgelerde ekonomi üstündeki katkılarını araştıran pek çok çalışma mevcuttur. Yapılan çalışmalarda araştırmacılar üniversitelere ait birtakım veri tabanları ve geliştirilen çeşitli yöntemleri kullanarak üniversitelerin ekonomik etkilerini ortaya koymuşlardır. Söz konusu çalışmada ise, İnönü Üniversitesinin Malatya'ya olan doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkısının hesaplanması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Jafri vd. (2000) ve Sürmeli'nin (2008) çalışmalarındaki anketlerden yararlanılarak **Ek 1** ve **Ek 2**'deki anket formları geliştirilmiş ve geliştirilen anket formları İnönü Üniversitesindeki personel ve öğrencilere uygulanmıştır.

Belirlenen amaçları gerçekleştirebilmek üzere söz konusu çalışmada gayrisafi yerel hasıla ve yerel harcanabilir gelir çarpanları tahmin edilmiştir. Bu bağlamda incelenen literatürde en çok başvurulduğu gözlemlenen Huggins ve Cooke'un (1997)

Cardiff Üniversitesi'nin Cardiff ve Güney Doğu Galler'e ekonomik katkısını hesaplamak amacıyla kullandıkları model esas alınmıştır. Bu model, çalışmada elde edilmek istenen sonuçlara ulaşımı kolaylaştıran bir model olması dolayısıyla tercih edilmiştir. Bununla birlikte Huggins ve Cooke'un (1997) çalışmalarına Bleaney vd. (1992); Armstrong vd. (1994) ve Robson vd. (1995)'nin çalışmaları temel teşkil etmektedir (akt. Huggins ve Cooke (1997) ve Sürmeli (2008)).

Tablo 21'de ise, üniversitelerin ekonomik etkilerini belirlemek amacıyla kullanılan birtakım yöntemlere (American Council of Education [ACE] Yöntemi, Basitleştirilmiş ACE Yöntemi, Girdi-Çıktı Modeli ve Ryan Short Cut Modeli) yer verilmiştir.

Tablo 21: Üniversitelerin Ekonomik Etkilerini Belirlemek Amacıyla Kullanılan Yöntemler

Yöntemler	Ana Avantajları	Ana Dezavantajları/Sınırlamaları
Doğrudan Yöntemler		
(1) ACE Yöntemi	Bu model üniversitelerin yerel aktörler (halk, firmalar ve yerel yönetim) üzerindeki etkilerini analiz eder. Yapılan tahmin doğrudan ve detaylıdır. Üniversitelerin temel unsurları olan personel, öğrenci, ziyaretçi ve üniversite bütününe dolaylı ve dolaysız etkilerinin değerlendirilmesine imkân verir. Farklı kesimlerin tüketim davranışlarını inceler.	Farklı formüller kullanarak büyük etkiler hesaplanır. Öğrenci vb.'ye yapılan anketler temel alındığında hem cevap oranı düşük hem de maliyetlidir. Parametreler ve çarpanlar hakkında ciddi hipotezler gerektirir. Bireyin konut dışındaki harcamalarının yüzdesi belirlenirken modelin özünde matematiksel karmaşıklık söz konusudur.
(2) Basitleştirilmiş ACE Yöntemi	Bu model bilgi toplama açısından daha az çaba gerektirir ve daha az bir zamanda ön sonuçlar sunar. Yapılan tahmin doğrudan ve detaylıdır. Üniversitelerin temel unsurları olan personel, öğrenci, ziyaretçi ve üniversite bütününe dolaylı ve dolaysız etkilerinin değerlendirilmesine imkân verir. Farklı kesimlerin tüketim davranışlarını inceler.	Bireyin konut dışındaki harcamalarının yüzdesi belirlenirken modelin özünde matematiksel karmaşıklık söz konusudur.
Dolaylı Yöntemler		
(3) Girdi-Çıktı Modeli	Bu modelde, yerel ekonomi üzerindeki etkileri tahmin etmek üzere ikincil bilgi kullanılır. Üniversiteler ve bölgeler arasında karşılaştırma imkânı sağlar. Dolaylı, dolaysız ve tüketici kaynaklı etkilerin değerlendirilmesine imkân verir. Girdi-Çıktı veri girişiyle ürün tablolarının kullanılabilirliği modelde gerekli bilgilerin ayrıştırılmasına olanak sağlar.	Kısa dönem modelidir; çünkü veriler söz konusu yılın yapısal katsayılarının tutarlılığını varsayar. Analizin yapıldığı yıl içerisinde dışsal talep şoklarının etkilerini yansıtır. Üretken yapı sabittir ve yatırımlardan etkileneceği görünmemektedir. Girdi-Çıktı Modeli çizgisel bir modeldir. Ne faktör ikamesi ne de ölçek ekonomiler düşünülmüştür.
(4) Ryan Short Cut Modeli	Bu yöntem, modelde gereken parametrelerin tahminine imkân sağlayan güçlü ikincil bilgi kaynakları olduğu sürece etkilidir.	Çok önemli parametreler ve çarpanlar hakkında ciddi hipotezler gerektirir. Dolaylı etkiler tahmini geçebilir, abartılmış olabilir.

Kaynak: Garrido-Yserte ve Gallo-Rivera, 2010: 48-49.

3.3. Üniversite Öğrencilerinin Yaptıkları Harcamaları Hesaplama Yöntemleri

Üniversite öğrencilerinin bulundukları yöredeki ekonomik katkılarını hesaplamak üzere Eşitlik (12)'de yer alan formülden yararlanılabilir (Sürmeli, 2008: 60).

$$\{N_{S1} N [(E_{S1} - R_{S1}) H_{S1} + (R_{S1} 12)]\} + \{N_{S2} N [(E_{S2} - R_{S2}) H_{S2} + (R_{S2} 12)]\} + \{N_{S3} N [C (E_{S3} - R_{S3}) H_{S3} + (R_{S3} 12)]\} \quad (12)$$

N_{S1} : Söz konusu üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörede ikamet eden öğrencilerin toplam öğrenciler içerisindeki oranı

N_{S2} : Üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve üniversitenin bulunduğu yöreye yalnız gelen bir öğrencinin toplam öğrenciler içerisindeki oranı

N_{S3} : Söz konusu üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve ailesiyle beraber üniversitenin bulunduğu yöreye gelen bir öğrencinin toplam öğrenciler içerisindeki oranı

N : Araştırmanın kapsadığı akademik yıl için üniversitedeki kayıtlı öğrenci sayısı

E_{S1} : Üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce söz konusu üniversitenin bulunduğu yörede ikamet eden bir öğrencinin konut ve kira harcamaları dışındaki ortalama toplam aylık harcaması

E_{S2} : Söz konusu üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve üniversitenin bulunduğu yöreye yalnız gelen bir öğrencinin konut ve kira harcamaları dışındaki ortalama toplam aylık harcaması

E_{S3} : Üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve ailesiyle beraber üniversitenin bulunduğu yöreye gelen bir öğrencinin konut ve kira harcamaları dışındaki ortalama toplam aylık harcaması

R_{S1} : Söz konusu üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörede ikamet eden bir öğrencinin aylık ortalama konut ve kira harcaması

R_{S2} : Üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve üniversitenin bulunduğu yöreye yalnız gelen bir öğrencinin aylık ortalama konut ve kira harcaması

R_{S3} : Söz konusu üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve ailesiyle beraber üniversitenin bulunduğu yöreye gelen bir öğrencinin aylık ortalama konut ve kira harcaması

H_{S1} : Üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörede ikamet eden bir öğrencinin bir yıllık zaman diliminde üniversitenin bulunduğu yörede ortalama ikamet süresi (ay)

H_{S2} : Söz konusu üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve üniversitenin bulunduğu yöreye yalnız gelen bir öğrencinin bir yıllık zaman diliminde üniversitenin bulunduğu yörede ortalama ikamet süresi (ay)

H_{S3} : Üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve ailesiyle beraber üniversitenin bulunduğu yöreye gelen bir öğrencinin bir yıllık zaman diliminde üniversitenin bulunduğu yörede ortalama ikamet süresi (ay)

C : Söz konusu üniversitede öğrenim görmeye başlamadan önce üniversitenin bulunduğu yörenin dışında ikamet eden ve ailesiyle beraber üniversitenin bulunduğu yöreye gelen öğrencilerin üniversitenin bulunduğu yörenin ekonomisi üzerindeki katkı katsayısı

3.4. Çarpan Katsayılarının Hesaplanması

Gayrisafi yerel hasıla ve yerel harcanabilir gelir çarpanlarını tahmin etmek üzere Huggins ve Cooke'un (1997) Cardiff Üniversitesinin Cardiff ve Güney Doğu Galler'deki ekonomik katkısını hesaplamak amacıyla esas aldıkları modelden yararlanmak mümkündür. Bu bağlamda gayrisafi yerel hasıla ve yerel harcanabilir gelir çarpanlarını hesaplamak üzere harcama tabanına Eşitlik (13)'te yer verilmiştir (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

$$E = L + G \quad (13)$$

E : Harcama tabanı

L : Üniversitenin personel giderleri

G : Üniversitenin mal ve hizmet giderleri toplamı

Harcama tabanının tespitinin ardından 1. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_1) Eşitlik (14) ile hesaplanmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

1. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_1):

$$Y_1 = L + A + hG \quad (14)$$

L : Üniversitenin personel giderleri

A : Üniversite personelinin üniversite dışı ek geliri

h : Üniversitenin mal ve hizmet alımı harcamalarının yerel tedarikçilerden karşılanma oranı

G : Üniversitenin mal ve hizmet giderleri toplamı

1. halka gayrisafi yerel hasılanın (Y_1) hesaplanmasının ardından 1. halka yerel harcanabilir gelir (D_1) Eşitlik (15)'teki gibi hesaplanmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

1. halka yerel harcanabilir gelir (D_1):

$$D_1 = (1 - t)(Y_1 - hiG) \quad (15)$$

t : Doğrudan vergi oranı

h : Üniversitenin mal ve hizmet alımı harcamalarının yerel tedarikçilerden karşılanma oranı

i : Dolaylı vergi oranı

G : Üniversitenin mal ve hizmet giderleri toplamı

2. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_2); üniversite öğrencilerinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı, üniversite öğrencilerinin toplam harcamaları, üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı, marjinal tüketim eğilimi ve bir önceki halkada hesaplanan (D_1) kullanılarak Eşitlik (16)'daki gibi hesaplanmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

2. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_2):

$$Y_2 = vZ + wcD_1 \quad (16)$$

v : Üniversite öğrencilerinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

Z : Üniversite öğrencilerinin toplam harcamaları

w : Üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

c : Marjinal tüketim eğilimi

D_1 : 1. halka yerel harcanabilir gelir

(Y_2) 'nin tespitinden sonra 2. halka yerel harcanabilir gelir (D_2) Eşitlik (17)'deki formül aracılığıyla hesaplanmaktadır. Bu halkada; doğrudan vergi oranı, dolaylı vergi oranı ve bir önceki halkada elde edilen (Y_2) kullanılmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

2. halka yerel harcanabilir gelir (D_2):

$$D_2 = (1 - t)(1 - i)Y_2 \quad (17)$$

t : Doğrudan vergi oranı

i : Dolaylı vergi oranı

Y_2 : 2. halka gayrisafi yerel hasıla

3. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_3); üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı, marjinal tüketim eğilimi ve bir önceki halkada hesaplanan (D_2) kullanılarak Eşitlik (18)'deki gibi hesaplanmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997: 331).

3. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_3):

$$Y_3 = wcD_2 \quad (18)$$

w : Üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

c : Marjinal tüketim eğilimi

D_2 : 2. halka yerel harcanabilir gelir

(Y_3) 'ün tespitinden sonra 3. halka yerel harcanabilir gelir (D_3) Eşitlik (19)'daki gibi hesaplanmaktadır. Bu halkada; doğrudan vergi oranı, dolaylı vergi oranı ve bir önceki halkada elde edilen (Y_3) kullanılmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997: 331).

3. halka yerel harcanabilir gelir (D_3):

$$D_3 = (1 - t)(1 - i)Y_3 \quad (19)$$

t : Doğrudan vergi oranı

i : Dolaylı vergi oranı

Y_3 : 3. halka gayrisafi yerel hasıla

İlerleyen halkalarda gayrisafi yerel hasıla ve yerel harcanabilir gelirin hesaplanması bu adım itibarıyla aynı şekilde olacaktır. Gayrisafi yerel hasıla çarpanı Eşitlik (20)'de yer alan formül aracılığıyla hesaplanmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

$$\begin{aligned} Y_f/Y_1 &= (Y_1 + Y_2 + Y_3 + \dots)/Y_1 \\ &= 1 + (1 + wc(1 - t)(1 - i) + \dots)Y_2/Y_1 \\ &= 1 + Y_2/[1 - wc(1 - t)(1 - i)]Y_1 \end{aligned} \quad (20)$$

Y_f : f . halka gayrisafi yerel hasıla

Y_1 : 1. halka gayrisafi yerel hasıla

Y_2 : 2. halka gayrisafi yerel hasıla

Y_3 : 3. halka gayrisafi yerel hasıla

w : Üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

c : Marjinal tüketim eğilimi

t : Doğrudan vergi oranı

i : Dolaylı vergi oranı

Yerel harcanabilir gelir çarpanı Eşitlik (21)'de yer alan formülden yararlanılarak hesaplanmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997: 330).

$$\begin{aligned} D_f/D_1 &= (D_1 + D_2 + D_3 + \dots)/D_1 \\ &= 1 + (1 - t)(1 - i)(1 + wc(1 - t)(1 - i) + \dots)Y_2/D_1 \\ &= 1 + (1 - t)(1 - i)Y_2/[1 - wc(1 - t)(1 - i)]D_1 \end{aligned} \quad (21)$$

D_f : f . halka yerel harcanabilir gelir

D_1 : 1. halka yerel harcanabilir gelir

D_2 : 2. halka yerel harcanabilir gelir

D_3 : 3. halka yerel harcanabilir gelir

t : Doğrudan vergi oranı

i : Dolaylı vergi oranı

w : Üniversite personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranı

c : Marjinal tüketim eğilimi

Y_2 : 2. halka gayrisafi yerel hasıla

Gayrisafi yerel hasıla çarpanının Eşitlik (22)'de tanımlanan formül aracılığıyla da hesaplanması mümkündür (Sürmeli, 2008: 75).

$$\text{Gayrisafi yerel hasıla \u00e7arpan\u0131} = \frac{\sum_{r=1}^n Y_r}{Y_1} \quad (22)$$

Y_r : r . halka gayrisafi yerel has\u0131la

Y_1 : 1. halka gayrisafi yerel has\u0131la

Yerel harcanabilir gelir \u00e7arpan\u0131n\u0131 E\u015fitlik (23)'teki form\u00fcl arac\u0131l\u0131\u011f\u0131yla hesaplamak m\u00fcmk\u00fcnd\u00fcr (S\u00fcrmeli, 2008: 75).

$$\text{Yerel harcanabilir gelir \u00e7arpan\u0131} = \frac{\sum_{r=1}^n D_r}{D_1} \quad (23)$$

D_r : r . halka yerel harcanabilir gelir

D_1 : 1. halka yerel harcanabilir gelir

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Üniversiteler, kuruldukları yerin ekonomisine doğrudan ve dolaylı olarak katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda üniversitelerin özellikle gelir, harcama ve istihdam açısından oldukça önemli ekonomik birimler oldukları görülmektedir (Bleaney vd., 1992: 305). Üniversitelerin ana misyonu her ne kadar eğitim-öğretim hizmeti vermek olsa da yapılan araştırmalar üniversitelerin ekonomik açıdan önem arz eden kurumlar olduklarını göstermektedir.

Üniversitelerin bölgesel ekonomi üzerindeki katkısının araştırılması 1971 yılında Amerika Eğitim Konseyinin yayınladığı bir rapor ile başladığı düşünülmektedir. Üniversitelerin ekonomik katkısını araştıran çalışmaların önemi ise, 1980’li yıllardan itibaren giderek artmıştır. Ayrıca söz konusu araştırmaların kapsamında 1990’lı yılların sonrasında önemli ölçüde genişlemeler olmuştur (Sürmeli, 2008: 7). Buradan hareketle aşağıda üniversitelerin ekonomik etkilerini belirlemeye yönelik yapılan çalışmalar sunulmuştur.

Booth ve Jarrett’in (1976) çalışmalarında 1971-1972 akademik yılı itibariyle yaklaşık 9.000 öğrencinin öğrenim gördüğü Rhode Island Üniversitesinin ekonomi üstündeki etkisi araştırılmıştır. Çalışmada; “İş Ekonomik Etki Modelleri” (Business Economic Impact Models), “Hükümet Ekonomik Etki Modelleri” (Government Economic Impact Models) ve “Bireysel Ekonomik Etki Modelleri” (Individual Economic Impact Models) kullanılmıştır. Söz konusu çalışmada üniversiteyle ilişkin olarak bölgesel iş hacminin eyalette 81,4 milyon \$; üniversitenin kampüslerinin yer aldığı yerel üç şehir alanında ise 31,7 milyon \$ olduğu tahmin edilmiştir. İlaveten üniversite harcamalarının sadece %1,5’inin yerel kaynaklı olduğu ve üniversite kaynaklı satın alımların yaklaşık %95’inin eyalette bulunan firmalardan yapıldığı saptanmıştır. Ayrıca yapılan çalışmada Rhode Island Üniversitesinin eyalette 7.940; yerel üç şehir alanında 5.750 kişi kadar istihdam katkısının olduğu tahmin edilmiştir. Ancak çalışmada üniversite ile ilişkili olarak belediye işletme maliyetlerinin 4 milyon \$ ile gelirleri aştığı ve geçmişte 3 milyon \$ sermaye maliyetlerine maruz kaldığı belirlenmiştir. Bunlara ek olarak eyalet düzeyinde eyalet ve belediye işletme

maliyetlerinin 9,9 milyon \$ ile gelirlerden daha büyük olduğu ve 59,8 milyon \$ yerel ve eyalet hükümetleri tarafından sermaye maliyetlerine maruz kaldığı saptanmıştır. Yapılan çalışmada üniversitenin hem pozitif hem de negatif etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Lewis (1988) tarafından hazırlanan çalışmada 1984-1985 akademik yılında 4.210 öğrencinin kayıtlı olduğu Wolverhampton Politeknik'inin yerel ekonomi üzerindeki katkısı incelenmiştir.³ Söz konusu çalışmada Keynesyen Çarpan Modeli kullanılmıştır. Bu bağlamda Wolverhampton çevresinde yoğunlaşan bölge üzerindeki etki için çarpan 0,1 olarak belirlenmiştir. Yapılan çalışmada öğrenci harcamaları ise, 3.958.746 İngiliz Poundu (£) hesaplanmıştır. Çalışmada 1.331 doğrudan; 596 dolaylı ve 169 uyarılmış olmak üzere toplam istihdam katkısı 2.096 kişi olarak tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak çalışmada Wolverhampton Politeknik'inin doğrudan gelir katkısı 12.570.000 £; dolaylı gelir katkısı 6.851.446 £ ve uyarılmış gelir katkısı 1.942.145 £ olarak saptanmış ve toplam gelir katkısının 21.363.591 £ olduğu belirlenmiştir.

Bleaney vd.'nin (1992) çalışmalarında ise, Nottingham Üniversitesinde 1988-1989 akademik yılı itibariyle tam zamanlı kayıtlı öğrenci sayısı 7.430 ve toplam üniversite harcaması 68.121.000 £ olarak saptanmıştır. Söz konusu çalışmada Keynesyen Çarpan Modeli kullanılmıştır. Bununla birlikte tahmini öğrenci harcamaları 19.363.000 £ olarak tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada doğrudan vergi oranı 0,67; dolaylı vergi oranı 0,16; gayrisafi yerel hasıla çarpanı 1,26 ve yerel harcanabilir gelir çarpanı 1,56 olarak belirlenmiştir. Ayrıca çalışmada öğrenci harcamalarının gayrisafi yerel hasıladaki oranı %42,85 ve üniversite personelinin yerel harcanabilir gelir katkısı %22,23 olarak tespit edilmiştir.

Huggins ve Cooke (1997) ise, yaptıkları çalışmada 1994-1995 akademik yılında 13.935 öğrencinin kayıtlı olduğu Cardiff Üniversitesinin Cardiff ve Güney Doğu Galler'de ekonomi üstündeki etkisini araştırmışlardır. Söz konusu çalışmada Keynesyen Çarpan Modeli kullanılmıştır. Bu bağlamda Cardiff Üniversitesinde

³ Wolverhampton Politeknik 1992 yılında üniversite statüsü kazanmıştır (Wikipedia, 2016).

öğrenim gören 500 öğrenciye anket uygulanarak öğrenci başına haftalık harcama 81,17 £; dönem sonunda toplam öğrenci harcaması yaklaşık 33.839.000 £ olarak hesaplanmıştır. Çalışmada gayrisafi yerel hasıla çarpanı Cardiff'te 1,51; Güney Doğu Galler'de 1,52 olarak belirlenmiştir. Bu çalışma kapsamında yerel harcanabilir gelir çarpanı ise Cardiff'te 1,45; Güney Doğu Galler'de 1,46 olarak tespit edilmiştir. İlaveten istihdam çarpanı Cardiff'te 1,22; Güney Doğu Galler'de 1,24 olarak saptanmıştır. Çalışmada doğrudan vergi oranı 0,42; dolaylı vergi oranı 0,14 ve marjinal tüketim eğilimi 0,90 olarak belirlenmiştir. Söz konusu çalışmada üniversitenin Cardiff şehrinde gayrisafi yerel hasılaya katkısı 97.192.000 £; yerel harcanabilir gelir katkısı 52.764.000 £ olarak tahmin edilmiştir. Bunlara ek olarak üniversitenin Cardiff şehrinde toplam istihdam katkısı 3.351 kişi olarak saptanmıştır. Güney Doğu Galler'de ise, üniversitenin gayrisafi yerel hasılaya katkısı 102.111.000 £; yerel harcanabilir gelir katkısı 55.227.000 £ olarak tahmin edilmiştir. Güney Doğu Galler'de toplam istihdam katkısı 3.406 kişi olarak tespit edilmiştir.

Harris (1997) tarafından hazırlanan çalışmada 1994-1995 akademik yılına ilişkin doğrudan üniversite harcamalarını belirlemek üzere girdi-çıkış tablosu düzenlenmiştir. Çalışmada 17.779 öğrencinin kayıtlı olduğu Portsmouth Üniversitesi sayesinde yerel ekonomiye 38,5 milyon £ katkı sağlandığı tespit edilmiştir. Çalışmada; öğrenci harcamaları 23,8 milyon £, üniversite harcamaları 6,2 milyon £, personel harcamaları 6,8 milyon £ ve University of Portsmouth Enterprise Limited (UPEL) harcamaları 1,7 milyon £ olarak hesaplanmıştır. İlaveten çalışmada doğrudan harcamaların 9,3 milyon £ ile 27,9 milyon £ arasında ek yerel çıktı sağlayacağı tahmin edilmiş ve bunun 1,24 ile 1,73 arasında çıktı çarpan etkisine eş değer olduğu ve de daha yüksek çarpanın üniversitenin tam etkisini yansıtmak için daha muhtemel olduğu iddia edilmiştir. Portsmouth Üniversitesinin doğrudan istihdam katkısı ise, 1.885 kişi olarak tespit edilmiştir. Çalışmada 1.029 ile 1.490 arasında kişinin üniversite sektörüne dayalı olarak istihdam edildiği ve üniversitenin yokluğunda yaklaşık 3.375 kişilik istihdamın olmayacağı belirlenmiştir. Söz konusu çalışmada istihdam çarpanı ise 1,55 ile 1,79 arasında saptanmıştır.

Jafri vd. (2000) ise, çalışmalarında Tarleton State Üniversitesinin ekonomik etkisini araştırmışlardır. Tarleton State Üniversitesinde 1998-1999 akademik yılı

itibariyle kayıtlı öğrenci sayısı 6.333'tür. Söz konusu çalışmada üniversitede öğrenim gören 1.280 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Bu çalışma kapsamında üniversitenin ekonomik etkisini belirlemek üzere Impact Analysis for Planning (IMPLAN) Girdi-Çıktı Modeli⁴ kullanılmıştır. Çalışmada yerel düzeyde öğrenci harcamaları 82,46 milyon \$, ziyaretçi harcamaları 7,85 milyon \$, çarpan katsayısı 1,48 ve toplam katkı 157,11 milyon \$ olarak hesaplanmıştır. Söz konusu dönem itibariyle yerel düzeyde toplam istihdam katkısı 2.648 kişi olarak saptanmıştır. Eyalet düzeyinde ise öğrenci harcamaları 126,16 milyon \$, ziyaretçi harcamaları 8,9 milyon \$, çarpan katsayısı 1,70 ve toplam katkı 223,13 milyon \$ olarak tespit edilmiştir. Söz konusu dönemde eyalet düzeyinde toplam istihdam katkısı 3.630 kişi olarak belirlenmiştir.

Sedway Group'un (2001) çalışmasında ise, 1998-1999 akademik yılı itibariyle 30.956 öğrencinin kayıtlı olduğu Kaliforniya Üniversitesi Berkeley Kampüsünün ekonomik katkısı hesaplanmıştır. Bu kapsamda yapılan çalışmada IMPLAN Girdi-Çıktı Modeli kullanılmıştır. Söz konusu çalışmada öğrencilerin dönem itibariyle toplam 270.849.692 \$ harcama yaptıkları belirlenmiştir. Ayrıca maaş ve ücretler ile mal, hizmet ve inşaat harcamaları toplamının 1.204.763.000 \$ olduğu ve bu tutarın yaklaşık %70'inin Bay Area içinde gerçekleştiği saptanmıştır. Söz konusu çalışmada çıktı çarpanı 1,67; istihdam çarpanı 1,81 olarak hesaplanmıştır. Çalışmada üniversite dolayısıyla 842.479.835 \$ doğrudan; 567.785.416 \$ dolaylı ve uyarılmış olmak üzere toplam 1.410.265.251 \$ katkı sağlandığı tespit edilmiştir. İlaveten çalışmada Kaliforniya Üniversitesi Berkeley Kampüsü ziyaretçilerinin 5.000.000 \$'ın üzerinde katkıda bulundukları tahmin edilmiştir. Çalışmada 21.550 doğrudan; 17.528 dolaylı ve uyarılmış olmak üzere toplam 39.078 kişilik istihdam katkısı tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak üniversitenin toplam geliri 1.207.498.000 \$ olarak saptanmış ve yaklaşık %75'inin Bay Area dışındaki kaynaklardan sağlandığı belirlenmiştir.

Garrido-Yserte ve Gallo-Rivera (2010) ise, yaptıkları çalışmada 2005 yılı itibariyle 18.070 öğrencinin öğrenim gördüğü Alcalá Üniversitesinin yerel ekonomi

⁴ IMPLAN Girdi-Çıktı Modeli, ekonominin aktivitesindeki belirli bir değişikliği veya söz konusu olayın bölgesel veya yerel ekonomi üzerindeki etkisini ölçmek için kullanılmaktadır. Klasik Girdi-Çıktı Modelini bölgesel belirli Sosyal Muhasebe Matrisleri ve Çarpan Modeller kombinasyonu ile kullanmak kullanıcılarına son derece doğru ve uyarlanabilir bir model sağlar (Tripp Umbach, 2011: 40).

üzerindeki katkısını hesaplamışlardır. Söz konusu çalışmada üniversitenin ekonomik katkısı üç şekilde hesaplanmıştır. Bu bağlamda Basitleştirilmiş ACE Yöntemi kullanılarak üniversite harcamaları 15.524.924,10 Euro (€), üniversite personeli tarafından gerçekleştirilen harcamalar 15.556.124,37 €, öğrenci harcamaları 73.253.579,81 € ve ziyaretçi harcamaları 9.076.099,61 € olarak tespit edilmiştir. Çalışmada üniversiteye bağlı şirketlerin yerel satın alımları ile oluşturulan iş hacmi 9.314.554,46 €, geliri üniversiteye bağlı bireysel satın alımlar ile oluşturulan yerel iş hacmi 4.760.427,00 € ve üniversite aktiviteleri dolayısıyla oluşturulan toplam katkı 127.485.709,35 € olarak saptanmıştır. Bu çalışma kapsamında çarpan etkisi 2,04 ve toplam katkının GSYİH'ye oranı %0,18 olarak hesaplanmıştır. İlaveten 6.252 kişilik istihdam katkısı tespit edilmiştir. Ryan Short Cut Modeli kullanılarak üniversite harcamaları 15.526.530,90 €, üniversite personeli tarafından gerçekleştirilen harcamalar 20.577.061,10 €, öğrenci harcamaları 72.754.668,70 € ve ziyaretçi harcamaları 9.190.132,00 € olarak belirlenmiştir. Burada üniversite aktiviteleri dolayısıyla oluşturulan toplam katkı 217.209.042,60 €, çarpan etkisi 1,77 ve toplam katkının GSYİH'ye oranı %0,16 olarak saptanmıştır. Toplam istihdam katkısının ise 3.839 kişi olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada Girdi-Çıktı Modeli kullanılarak üniversite aktiviteleri dolayısıyla oluşturulan toplam katkı 225.434.936 €, çarpan etkisi 1,84 ve toplam katkının GSYİH'ye oranı %0,17 olarak hesaplanmıştır. Bunlara ek olarak 3.640 kişilik istihdam katkısı belirlenmiştir.

Tripp Umbach (2011) raporunda yer alan çalışmada, Minnesota Üniversitesinin ekonomi üstündeki etkisi araştırılmıştır. Söz konusu çalışmada IMPLAN Girdi-Çıktı Modeli⁵ kullanılmıştır. Yapılan bu çalışma 2009-2010 akademik yılına ilişkin Minnesota Üniversitesi bünyesindeki beş fakülte, Araştırma ve Sosyal Yardım Merkezleri ve Bölgesel Araştırma Ofislerini kapsamaktadır. Araştırma sonucuna göre Minnesota Üniversitesi, üniversitede öğrenim gören öğrenciler, üniversitenin istihdam ettiği personel ve üniversitenin ziyaretçileri tarafından gerçekleştirilen mal ve hizmet alım giderlerinin sonucunda Minnesota eyaletinde 4,1 milyar \$ doğrudan; 4,5 milyar \$ dolaylı ve uyarılmış olmak üzere toplam 8,6 milyar

⁵ IMPLAN Girdi-Çıktı Modeli, ABD Ekonomik Analiz Bürosu tarafından toplanan sanayi anket verilerine dayalı bir modeldir. Bu model, Birleşmiş Milletler tarafından önerilen hesap biçimine uymaktadır (Tripp Umbach, 2011: 37).

\$'lık ekonomik katkı saptanmıştır. Söz konusu çalışmada kullanılan çarpanlar ise 1,8 ile 2 arasında değişmektedir. Ayrıca her yıl üniversiteden mezun olan 14.000 öğrencinin devletin insan sermayesi ve işgücü ihtiyacını karşılaması hususunda oldukça önemli olduğu iddia edilmiş ve de üniversitenin toplam Minnesota ekonomisinin %3,8'ini temsil ettiği belirlenmiştir. Bunlara ek olarak Minnesota Üniversitesinde 42.319 doğrudan; 37.178 dolaylı ve uyarılmış olmak üzere toplam 79.497 kişinin istihdam edildiği tespit edilmiştir.

Fernandes vd. (2013) ise, Bragança Politeknik Enstitüsünün ekonomik katkısını hesaplamışlardır. Söz konusu çalışmada 2007 ve 2012 yıllarına ait veriler kullanılmıştır. Bu kapsamda 2007 yılında öğrenim gören öğrenci sayısı 6.120; 2012 yılında öğrenim gören öğrenci sayısı 6.754'tür. Çalışmada Basitleştirilmiş ACE Yöntemi ile 2007 yılında fakülte üyelerinin yıllık harcaması 7.744.040 €, yıllık öğrenci harcaması 41.139.151 €, yıllık personel harcaması 1.526.154 € ve yıllık enstitü harcaması 1.550.770 € olarak hesaplanmıştır. Toplam istihdam katkısı ise 2.749 kişi olarak tespit edilmiştir. Bu çalışma kapsamında 2007 yılında toplam ekonomik katkının 51.960.115 € olduğu ve Bragança'nın bölgesel GSYİH'sinin %8,2'sini temsil ettiği belirlenmiştir. İlaveten “üretilen etkinlik düzeyi” (level of activity generated) 2,33 olarak saptanmıştır. 2012 yılında ise fakülte üyelerinin yıllık harcaması 7.190.731 €, yıllık öğrenci harcaması 56.549.070 €, yıllık personel harcaması 1.174.641 € ve yıllık enstitü harcaması 1.340.797 € olarak hesaplanmıştır. Toplam istihdam katkısı ise 3.247 kişi olarak tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada 2012 yılında toplam ekonomik katkının 66.255.239 € olduğu ve Bragança'nın bölgesel GSYİH'sinin %11,02'sini temsil ettiği belirlenmiştir. Üretilen etkinlik düzeyi ise 4,13 olarak saptanmıştır.

Center for Strategic Economic Research'ün (2013) çalışmasında ise, 2011-2012 akademik yılı itibarıyla 39.324 öğrencinin öğrenim gördüğü Kaliforniya Üniversitesi Los Angeles Kampüsünün ekonomik etkisi araştırılmıştır. Söz konusu çalışmada IMPLAN Girdi-Çıktı Modeli kullanılmıştır. Çalışmada Güney Kaliforniya'da 12.720.895.375 \$ çıktı, 5.526.736.418 \$ “emek geliri” (employee compensation) ve 1.769.564.291 \$ vergi oluşturulduğu tespit edilmiştir. Bu çalışma kapsamında Güney Kaliforniya'da 47.452 doğrudan; 14.738 dolaylı ve 32.367

uyarılmış olmak üzere toplam 94.557 kişilik istihdam katkısı saptanmıştır. İlaveten Güney Kaliforniya’da çıktı çarpanı 1,26; istihdam çarpanı 1 olarak hesaplanmıştır. Eyalet genelinde ise 12.887.818.530 \$ çıktı, 5.627.295.929 \$ emek geliri ve 1.923.691.004 \$ vergi oluşturulduğu tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada eyalet genelinde 47.453 doğrudan; 17.886 dolaylı ve 37.957 uyarılmış olmak üzere toplam istihdam katkısı 103.296 kişi olarak belirlenmiştir. Eyalet genelinde çıktı çarpanı 1,28; istihdam çarpanı 1,2 olarak saptanmıştır. Bunlara ek olarak öğrenci ve ziyaretçilerin toplam 549.889.360 \$ harcama yaptıkları görülmüştür.

Üniversitelerin kuruldukları bölge üzerinde eğitim-öğretim hizmeti vermenin yanında yerel ekonomiler üzerindeki gelir ve istihdam katkılarının oldukça önemli olduğu görülmektedir. Bu bakımdan üniversitelerin istihdam ettikleri personel, öğrenci yoğunluğu ve yaptıkları harcamalar dolayısıyla kuruldukları yerin ekonomik yapısını büyük ölçüde etkilediği gerçeği yadsınamaz.

Türkiye’de de üniversitelerin ekonomik etkisini belirlemeye yönelik çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaların daha çok 2000 yılı ve sonrasında yoğunlaştığı görülmektedir. Türkiye’de bu doğrultuda yapılan çalışmalara bakıldığında Atik’in (1999) Erciyes Üniversitesinin yerel ekonomi üzerindeki katkısını hesaplamak amacıyla yaptığı çalışması dikkat çekmektedir. Söz konusu çalışmada 2.000 öğrenciye anket formu uygulandığı ve araştırma evreninin üniversitenin Kayseri, Nevşehir ve Yozgat illerindeki fakülte ve YO’ları ile üç ayrı kampüste faaliyet göstermesi gerekçesiyle Kayseri ili ile sınırlandırılmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada 1997-1998 akademik yılında 18.856 öğrencinin öğrenim gördüğü ve bir öğrencinin aylık ortalama harcamasının 40.000.000 TL olduğu saptanmıştır. İlaveten öğrencilerin toplam aylık harcamaları 754.240.000.000 TL ve dönem sonunda yerel ekonomiye aktardıkları dolaylı gelir 7.542.400.000.000 TL olarak tespit edilmiştir. Üniversitenin çeşitli birimlerinden veriler toplanarak yapılan bu çalışmada 2.313 kişiye doğrudan istihdam imkânı sağlandığı ve 2.018.393.245.000 TL’lik bir doğrudan gelir katkısının olduğu belirlenmiştir. Bunlara ek olarak 1997 yılında üniversitenin yerel ekonomiye sunduğu dolaylı gelir 11.688.293.614.000 TL ve üniversite sayesinde yerel ekonomide ortaya çıkan dolaylı istihdam 5.362 kişi olarak saptanmıştır.

Erkekoğlu (2000) ise, çalışmasında Cumhuriyet Üniversitesinin Sivas ekonomisine katkısını hesaplamıştır. Söz konusu çalışmada üniversitede öğrenim gören 1.000 öğrenciye anket uygulaması yapılmıştır. Çalışmada 1998-1999 akademik yılı itibariyle 12.245 öğrenciye öğrenim imkânı sağlandığı ve bir öğrencinin ortalama yıllık harcamasının 569.572.698 TL olduğu saptanmıştır. Dönem sonunda ise, öğrencilerin yapmış oldukları harcamalar 6.974.417.687.010 TL olarak hesaplanmıştır. İlaveten 2.170 kişiye doğrudan istihdam ve 4.584.692.223.000 TL doğrudan gelir; 2.795 kişiye dolaylı istihdam ve 10.826.553.636.510 TL dolaylı gelir sağlandığı tespit edilmiştir. Çalışmada 4.965 kişiye istihdam; 15.411.245.859.510 TL gelir sağlandığı belirlenmiştir. Yapılan çalışmada üniversitenin Türkiye gayrisafi millî hasıla (GSMH) içindeki payı %0,03; Türkiye istihdamı içindeki payı %0,02; Sivas ilinin GSYİH'si içindeki payı %41 ve toplam istihdam payı %1,6 olarak saptanmıştır.

Bilginoğlu vd. (2002) ise, 2000-2001 akademik yılında 21.278 öğrencinin öğrenim gördüğü Erciyes Üniversitesinin yerel ekonomiye olan katkısını hesaplamışlardır. Söz konusu çalışmada 1.000 öğrenci; 300 akademik personel ve 250 idari personel olmak üzere toplam 1.550 kişiye anket formu uygulanmıştır. Çalışmada ailesi Kayseri'de ikamet eden öğrencilerin aylık ortalama harcaması 110.000.000 TL; ailesi Kayseri dışında ikamet eden öğrencilerin aylık ortalama harcaması 140.000.000 TL olarak saptanmıştır. İlaveten çalışmada 2000 yılı katkı payı 2.890.885.000.000 TL olarak gözlemlenmiştir. Üniversitenin 2001 yılında doğrudan istihdam katkısı 2.696 kişi ve 2000 yılında yerel ekonomiye aktardığı doğrudan gelir katkısı 9.699.059.562.000 TL olarak tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada üniversitenin bütçe harcamaları dolayısıyla Kayseri ekonomisine dolaylı gelir katkısı 3.745.977.260.000 TL, dolaylı istihdam katkısı 387 kişi; öğrenci harcamaları sayesinde dolaylı gelir katkısı 32.050.325.000.000 TL, dolaylı istihdam katkısı 3.314 kişi; döner sermaye, üniversite vakfı ve araştırma fonu harcamaları dolayısıyla dolaylı gelir katkısı 6.835.323.600.000 TL; dolaylı istihdam katkısı 707 kişi olarak saptanmıştır. Çalışmada personel giderleri dâhil olmak üzere toplam bütçe harcamaları 14.645.262.000.000 TL; döner sermaye, üniversite vakfı ve araştırma fonu harcamaları toplamı 16.935.549.000.000 TL ve üniversitenin ülke ekonomisi kapsamında brüt harcaması 63.631.136.000.000 TL olarak belirlenmiştir.

Karataş (2002) ise, çalışmasında Muğla Üniversitesinin şehrin sosyo-ekonomik gelişimine etkisini araştırmıştır.⁶ 2002 yılı itibariyle Muğla Üniversitesinde kayıtlı öğrenci sayısı 9.406'dır. Söz konusu çalışmada 1993 ve 2001 yılları arasında üniversite ödeneğinden Muğla'da harcanan bütçe payı (öğrenci harcamaları hariç) %83,9 olarak tespit edilmiştir. Çalışmada 2001 yılında Muğla'da üniversite bütçesinden 13.530.805.000.000 TL tutarında harcama yapıldığı saptanmıştır. 2001 yılı itibariyle üniversitenin farklı birimleri için yapılan yatırım harcamaları ise, 5.910.000.000.000 TL olarak belirlenmiştir.

2001 yılında Muğla Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde yapılan bitirme çalışmasında 230 öğrenciye anket formu uygulanarak üniversite öğrencilerinin %82,6'sı için harcama eğilimi 50.000.000 TL ile 100.000.000 TL aralığında tespit edilmiştir (akt. Karataş, 2002: 187). 2002 yılı itibariyle yapılan çalışmada da öğrencilerin harcama eğilimi ortalama 100.000.000 TL ile 200.000.000 TL aralığında saptanmıştır. Söz konusu çalışmada 50.000.000 TL ile 200.000.000 TL aralığının temel alınması halinde aylık öğrenci harcamalarının 470.300.000.000 TL ile 1.881.200.000.000 TL aralığında olacağı belirlenmiştir. 2002 yılında ise, harcamaların 792.455.500.000 TL ile 3.169.822.000.000 TL aralığında olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada üniversitenin yerel ve genel boyutta etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Ergün'ün (2003) Mayıs 2003'e ilişkin hazırladığı çalışmasında 480 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Söz konusu çalışmada Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin MYO'da 2.039 öğrencinin öğrenim gördüğü ve öğrencilerin bir ay içerisindeki ekonomik katkılarının 365.675.000.000 TL olduğu saptanmıştır. Yapılan çalışmada öğrencilerin ortalama dokuz ay Bolvadin'de kaldıkları dikkate alınarak yaklaşık 3,3 trilyon (3.291.075.000.000) TL'lik katkı sağladıkları tespit edilmiştir. Çalışmada yıllık ortalama 500.000.000.000 TL personel giderleri dolayısıyla Bolvadin ekonomisine katkı sağlandığı; personel ve öğrencilerin ilçe ekonomisine toplam yıllık katkılarının tahminen 3,8 trilyon TL olduğu belirlenmiştir. İlaveten ilçe nüfusunun

⁶ Karataş'ın çalışmasında yer alan tablo ve açıklamalar 1990-2002 yılları arasındadır. Bu çalışma kapsamında 807 kişiye (ev kadını, lise öğrencisi, esnaf, öğretmen, polis, sanayici, kamuoyu önderi, serbest meslek, basın mensubu, işçi, memur ve üst düzey yönetici) anket formu uygulanmıştır.

54.100 olması dolayısıyla ilçede yıllık kişi başına düşen gelir artışı 70.240.295 TL olarak hesaplanmıştır.

Tuğcu (2004) ise, çalışmasında Erciyes Üniversitesi Nevşehir Kampüsünün (fakülte ve YO'ların) Nevşehir ekonomisine etkisini araştırmıştır. Söz konusu çalışmada Genişletilmiş Dickey-Fuller (ADF) Durağanlık Testi ve En Küçük Kareler Yöntemi (EKKY) kullanılmıştır. Yapılan anket çalışması sonucunda, 2002-2003 akademik yılında bir öğrencinin aylık ortalama harcaması 247.375.000 TL olarak saptanmıştır. Çalışmada üniversitede öğrenim gören 1.680 öğrencinin Nevşehir ekonomisine toplam 3.324.720.000.000 TL katkıda bulundukları belirlenmiştir. İlaveten yapılan çalışmada 101 kişi doğrudan; 177 kişi dolaylı olmak üzere üniversitenin toplam istihdam katkısı 278 kişi olarak tespit edilmiştir. Çalışmada 1.086.165.630.000 TL doğrudan; 3.447.628.078.000 TL dolaylı olmak üzere 4.533.793.708.000 TL'lik gelir katkısı saptanmıştır. Yapılan araştırmada çarpan katsayısı 3,01 olarak hesaplanmış ve 13.646.000.000.000 TL'lik uyarılmış gelir katkısı tespit edilmiştir.

Tugay ve Başgül'ün (2005) 2004-2005 akademik yılına ilişkin yaptıkları araştırmaları Süleyman Demirel Üniversitesi; Burdur MYO, Burdur Sağlık YO, Burdur Eğitim Fakültesi ve Akdeniz Üniversitesi Veteriner Fakültesindeki öğrencileri kapsamaktadır. Söz konusu okullarda öğrenim gören 5.619 öğrenciden 1.135'ine anket formu uygulanmış ve öğrenci başına aylık ortalama harcamanın 321 YTL olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada doğrudan gelir katkısı 3.480.481 YTL; dolaylı gelir katkısı (öğrenci harcamaları sayesinde) 14.429.592 YTL ve toplam gelir katkısı 17.910.073 YTL olarak saptanmıştır.

Tarı vd.'nin (2006) çalışmalarında 2004 yılı itibarıyla Kocaeli Üniversitesinde 500 öğrenciye yapılan anketten hareketle öğrencilerin aylık ortalama gelirleri 387.965.000 TL; aylık ortalama tüketim harcamaları 377.107.000 TL ve aylık ortalama tasarrufları 10.863.000 TL olarak tespit edilmiştir. Kocaeli Üniversitesinde öğrenim gören 34.299 öğrencinin tamamının Kocaeli ilinde yaşadığı varsayımı altında öğrencilerin Kocaeli ekonomisine ayda yaklaşık olarak 12 trilyon dokuz yüz otuz dört milyar TL'lik önemli bir katkı oluşturacakları belirlenmiştir.

Sürmeli (2008) ise, çalışmasında Anadolu Üniversitesinin Eskişehir üzerindeki ekonomik ve sosyokültürel etkisini araştırmıştır. Söz konusu çalışmada Huggins ve Cooke'un (1997) temel aldıkları model geliştirilerek kullanılmıştır. Çalışmada Anadolu Üniversitesinde 2007 yılı itibariyle toplam 4.676 personele ve örgün sistemde kayıtlı 23.280 öğrenci içerisinde 1.000 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Bununla birlikte yapılan çalışmada doğrudan vergi oranı 0,30; dolaylı vergi oranı 0,18; gayrisafi yerel hasıla çarpanı 5,24 ve yerel harcanabilir gelir çarpanı 4,15 olarak hesaplanmıştır. Çalışmada Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin 155.760.269 YTL'lik katkı sağladıkları gözlemlenmiştir. Bu çalışma kapsamında, üniversitenin Eskişehir ekonomisine doğrudan ve dolaylı harcamaları sayesinde toplam katkısı 442.593.644 YTL olarak saptanmıştır. Üniversitenin mal ve hizmet harcamalarının Eskişehir'deki tedarikçilerden gerçekleştirilme oranı ise yaklaşık olarak %52 tespit edilmiştir. İlaveten üniversitede 4.776 kişi doğrudan; 2.163 kişi dolaylı olmak üzere toplam 6.939 kişiye istihdam imkânı sağlandığı görülmüştür. Çalışmada uyarılmış katkı ise, 563.645.905 YTL olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak Anadolu Üniversitesinin Eskişehir ekonomisine 1.006.239.549 YTL'lik katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Kaşlı ve Serel'in (2008) Balıkesir Üniversitesi Gönen MYO'ya ilişkin olarak yaptıkları çalışmada 554 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Yapılan çalışma ile bir öğrencinin 2006-2007 akademik yılında aylık harcaması 518,86 YTL; 554 öğrencinin toplam harcaması 2.300.000 YTL olarak tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada Gönen MYO'da 873 öğrencinin kayıtlı olması dikkate alınarak öğrencilerin Gönen ekonomisine 3.622.950 YTL'lik katkıda bulundukları belirlenmiştir.

Görkemli'nin (2009) hazırladığı çalışmasında ise, 2002-2003 akademik yılı itibariyle 61.338 öğrencinin öğrenim gördüğü Selçuk Üniversitesinin Konya üzerindeki ekonomik katkısı hesaplanmıştır. Bu kapsamda uyarılmış katkıları hesaplamak üzere ADF Durağanlık Testi ve EKKY kullanılmıştır. Söz konusu çalışmada 1.000 öğrenciye yapılan anketten hareketle bir öğrencinin aylık ortalama 292,44 YTL harcama yaptığı ve bir ay için toplam öğrenci harcamalarının 17.937.685 YTL olduğu belirlenmiştir. Çalışmada öğrenci harcamaları dolayısıyla 182.964.387 YTL'lik dolaylı gelir katkısı tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada üniversite sayesinde doğrudan gelir katkısı 41.069.000 YTL ve doğrudan istihdam katkısı 4.205 kişi olarak

saptanmıştır. Bununla birlikte Selçuk Üniversitesi'nin dolaylı gelir katkısı 237.554.355 YTL ve dolaylı istihdam katkısı 9.497 kişi olarak tespit edilmiştir. Çalışmada 278.623.355 YTL'lik toplam gelir katkısı ve 13.702 kişilik istihdam katkısı saptanmıştır. Söz konusu çalışmada çarpan katsayısı ise 3,06 olarak hesaplanmıştır. Bunlara ek olarak doğrudan ve dolaylı gelir sayesinde ortaya çıkan uyarılmış katkılar 852.587.466 YTL ve uyarılmış istihdam katkısı 34.085 kişi olarak tespit edilmiştir.

Dalğar vd.'nin (2009) çalışmalarında 2008-2009 akademik yılına ilişkin olarak Burdur'un Bucak ilçesinde bulunan yükseköğretim kurumlarındaki 3.920 öğrenciden 1.000'ine ve Bucak'ta 8.500 gelir sahibi içerisinde 950'sine anket yapılmıştır. Söz konusu çalışmada Keynesyen Çarpan Modeli kullanılmıştır. Yapılan çalışmada bir öğrencinin aylık ortalama harcaması 468,05 TL olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte aylık toplam öğrenci harcaması 1.834.756 TL olarak hesaplanmıştır. Çalışmada öğrencilerin sekiz ay Bucak'ta kaldıkları düşünülerek toplam yıllık öğrenci harcamasının 14.678.048 TL olacağı belirlenmiştir. Bu çalışma kapsamında yükseköğretim kurumlarının bütçe harcamaları ile öğrenci harcamalarından oluşan toplam statik katkı 17.017.485 TL olarak tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak çarpan katsayısı 2,66 olarak saptanmış ve Bucak ilçesindeki yükseköğretim kurumlarının 45.266.510 TL'lik bir ekonomik katkı oluşturdukları belirlenmiştir.

Akçakanat vd.'nin (2010) çalışmalarında ise, Süleyman Demirel Üniversitesinde 2003, 2005, 2007 ve 2009 yıllarına ilişkin olarak yaklaşık 900 öğrenci (her yıl için) örnekleme seçilerek 3.591 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Kayıtlı öğrenci sayısı (Isparta il merkezinde öğrenim gören öğrenciler için) 2003 yılı itibarıyla 15.399; 2005 yılında 19.389; 2007 yılı için 19.719 ve 2009 yılı itibarıyla 21.475 kişi olarak saptanmıştır. Söz konusu çalışmada, Süleyman Demirel Üniversitesinde bir öğrencinin 2003 yılında aylık ortalama harcaması 249,21 TL olarak belirlenmiştir. Buradan hareketle aylık toplam öğrenci harcaması yaklaşık 3,84 milyon TL; yıllık toplam öğrenci harcaması yaklaşık 30,70 milyon TL olarak tespit edilmiştir. 2005 yılında ise, bir öğrencinin aylık ortalama harcaması 337,63 TL olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda aylık toplam öğrenci harcaması yaklaşık 6,54 milyon TL; toplam yıllık öğrenci harcaması yaklaşık 52,28 milyon TL olarak saptanmıştır. Çalışmada bir öğrencinin 2007 yılına gelince aylık ortalama harcaması 493,67 TL olarak tespit

edilmiştir. Buradan hareketle 2007 yılında öğrencilerin aylık yaklaşık 9,74 milyon TL; yıllık yaklaşık 77,88 milyon TL harcama yaptıkları belirlenmiştir. 2009 yılında ise, bir öğrencinin aylık ortalama harcaması 474,92 TL olarak saptanmıştır. Bu doğrultuda 2009 yılında aylık toplam öğrenci harcaması yaklaşık 10,20 milyon TL; yıllık toplam öğrenci harcaması yaklaşık 81,59 milyon TL olarak tespit edilmiştir.

Yıldız'ın (2010) çalışmasında ise, Kırklareli Üniversitesi Babaeski MYO'ya kayıtlı 590 öğrencinin yerel ekonomi üzerindeki katkısı hesaplanmıştır. Söz konusu çalışmada 2008-2009 akademik yılı itibariyle 404 öğrenciye anket formu uygulanarak öğrencilerin aylık toplam 221.000 TL harcama yaptıkları belirlenmiştir. Harcamalar içerisinde; gıda 35.000 TL, barınma 88.000 TL, yemekhane-kantin 25.000 TL, kitap ve kırtasiye 30.000 TL, şehir içi ulaşım 18.000 TL ve şehirlerarası ulaşım 25.000 TL olarak tespit edilmiştir.

Çalışkan (2010) tarafından yapılan çalışmada 2008-2009 akademik yılı itibariyle Uşak Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Uşak ekonomisine katkısı hesaplanmıştır. Söz konusu çalışmada 600 öğrenciye anket formu uygulanmış ve bir öğrencinin aylık ortalama harcamasının yaklaşık 560 TL olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte Uşak Üniversitesine kayıtlı 8.291 öğrenci dolayısıyla il ekonomisine ayda yaklaşık olarak 4.639.000 TL'lik katkı sağlandığı saptanmıştır. İlaveten yapılan çalışmada ortaya çıkan yıllık katkının 50 milyon TL'nin üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Yıldız ve Talih (2011) ise, 2009-2010 akademik yılı itibariyle Kırklareli Üniversitesi Babaeski MYO'daki; büro yönetimi ve sekreterlik, işletme, bankacılık ve sigortacılık ve dış ticaret programı öğrencilerinin yerel ekonomi üzerindeki katkısını hesaplamışlardır. Söz konusu dönem itibariyle bu bölümlerde öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 932'dir. Bu kapsamda yapılan çalışmada tüm öğrencilere anket formu uygulanmış ve elde edilen verilerden hareketle öğrencilerin aylık toplam 224.746 TL harcama yaptıkları tespit edilmiştir. Bu harcamaların yaklaşık 10 ay boyunca Babaeski ekonomisinde gelir akımına katkıda bulunduğu ve yıllık katkının yaklaşık 2.247.460 TL olduğu saptanmıştır. Ayrıca söz konusu çalışmada aylık personel maaş ödemelerinin 35.380 TL olduğu, ders dönemi boyunca aylık ortalama 5.200 TL'lik

ödeme yapıldığı ve yıllık cari harcamaların 68.500 TL seviyesinde olduğu belirlenmiştir.

Şen'in (2011) 2004 yılı itibariyle İzmir Ekonomi Üniversitesinin yerel ekonomi üzerindeki katkısını belirlemek amacıyla hazırladığı çalışmada 200 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Söz konusu çalışmada Huggins ve Cooke'un (1997) esas aldıkları Keynesyen Çarpan Modeli kullanılmıştır. Yapılan çalışma ile öğrenci başına haftalık harcama 220 TL; toplam öğrenci harcaması yaklaşık 19.035.720 TL olarak tespit edilmiştir. Ayrıca üniversite dolayısıyla gerçekleştirilen doğrudan harcamalar 20.204.000 TL olarak saptanmıştır. Çalışmada doğrudan vergi oranı 0,3; dolaylı vergi oranı 0,15; marjinal tüketim eğilimi 0,65; gayrisafi yerel hasıla çarpanı 3,18 ve yerel harcanabilir gelir çarpanı 3,08 olarak belirlenmiştir. Bunlara ek olarak üniversitenin gayrisafi yerel hasılaya katkısı 56.153.000 TL; yerel harcanabilir gelir katkısı 33.939.000 TL olarak tahmin edilmiştir.

Yaylalı vd. (2011) ise, 2009 yılı itibariyle Selçuk Üniversitesi Seydişehir MYO öğrencilerinin ilçe ekonomisi üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Bu doğrultuda 600 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Çalışmada bir öğrencinin aylık ortalama gelirinin 330,65 TL, aylık ortalama harcamasının 315,59 TL ve aylık ortalama tasarrufunun 15,06 TL olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada 1.480 öğrencisiyle Seydişehir MYO'nun ilçe ekonomisine ayda yaklaşık 467.000 TL'lik bir katkıda bulunduğu saptanmıştır.

Ceyhan ve Güney'in (2011) çalışmalarında 2009-2010 akademik yılı itibariyle Bartın Üniversitesinin ekonomik katkısı hesaplanmıştır. Bu bağlamda Huggins ve Cooke'un (1997) esas aldıkları Keynesyen Çarpan Modeli kullanılmıştır. Çalışmada 2009 yılında 1.000 öğrenciye anket formu uygulanmış ve öğrencilerin aylık ortalama harcaması 574 TL olarak saptanmıştır. Bununla birlikte Bartın Üniversitesinde öğrenim gören 2.608 öğrencinin Bartın ekonomisine 15.576.912 TL'lik dolaylı gelir katkısının olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada doğrudan vergi oranı 0,30; dolaylı vergi oranı 0,15; gayrisafi yerel hasıla çarpanı 3,77 ve yerel harcanabilir gelir çarpanı 3,50 olarak belirlenmiştir. Yapılan çalışmada üniversitenin doğrudan gelir katkısı 12.485.913 TL; dolaylı gelir katkısı 16.138.964 TL olarak hesaplanmıştır. İlâveten üniversitede 329 doğrudan; 457 dolaylı olmak üzere toplam 786 kişi istihdam

edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca toplam yıllık öğrenci harcamalarının 2020 yılında 163.915.816 TL; 2030 yılında 176.748.106 TL olacağı tahmin edilmiştir. Çalışmada toplam yatırımların 2009 yılında 4.169.471 TL olduğu saptanmış ve toplam yatırımların 2024 yılında 125.577.468 TL; 2030 yılında 205.285.645 TL olacağı tahmin edilmiştir.

Selçuk ve Başar'ın (2012) hazırladıkları çalışmada ise, 2012 yılında Kafkas Üniversitesi öğrencilerine uygulanan 420 anketten hareketle öğrenci harcamaları incelenmiş ve öğrencilerin Kars ekonomisine katkılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu bağlamda 2011-2012 akademik yılında öğrenci başına aylık ortalama harcama 549,63 TL; aylık toplam öğrenci harcaması 6.870.375 TL olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte söz konusu dönemde öğrenim gören 12.500 öğrenci sayesinde yıllık ekonomik katkının 54.963.000 TL olduğu saptanmıştır. Çalışmada çarpan katsayısı 5 olarak hesaplanmış ve çarpan etkisiyle toplam ekonomik katkının 274.815.000 TL'ye ulaştığı belirlenmiştir.

Yolcu vd.'nin (2012) çalışmaları ise, Kastamonu Üniversitesi 2010-2011 akademik yılına ait çalışanlar, bütçe harcamaları, döner sermayesi ve öğrenci harcamalarından oluşmaktadır. Söz konusu çalışmada Keynesyen Çarpan Modeli kullanılmıştır. Çalışmada 9.695 öğrenciye eğitim-öğretim imkânı sağlayan Kastamonu Üniversitesinde 370 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin bir ayda ortalama 685 TL harcama yaptıkları, aylık toplam öğrenci harcamalarının 6.342.420 TL olduğu ve öğrencilerin sekiz ay Kastamonu ilinde bulundukları varsayımıyla dolaylı gelire yıllık 55.788.320 TL katkı sağladıkları tespit edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda üniversitenin 17.736.403 TL doğrudan; 82.637.768 TL dolaylı olmak üzere toplam gelir katkısı 100.374.171 TL olarak saptanmıştır. İlaveten üniversitenin doğrudan istihdam katkısı 635 kişi ve dolaylı istihdam katkısı 1.718 kişi olarak tespit edilmiştir. Çalışmada çarpan katsayısı 2,8 olarak hesaplanmış ve Kastamonu Üniversitesi tarafından yerel ekonomiye aktarılan uyarılmış istihdam katkısı 5.842 kişi olarak saptanmıştır. Bunlara ek olarak Kastamonu Üniversitesinin 281.047.678 TL'lik ekonomik değer oluşturduğu belirlenmiştir.

Selçuk'un (2012) çalışmasında Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Erzurum ekonomisine olan katkısını hesaplamak amacıyla Ekim 2012'de

400 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Söz konusu çalışmada bir öğrencinin aylık ortalama harcaması 744,66 TL olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte aylık toplam ekonomik katkının 23.289.986 TL olduğu saptanmıştır. Bu çalışma kapsamında Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören 31.276 öğrencinin il ekonomisine 186.319.889 TL katkı sağladıkları belirlenmiştir.

Çalışkan ve Demir'in (2013) çalışmalarında ise, 2012-2013 akademik yılına ilişkin olarak Celal Bayar Üniversitesi Köprübaşı MYO'da öğrenim gören 200 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Söz konusu çalışmada bir MYO öğrencisinin aylık ortalama harcamasının 574 TL olduğu ve Celal Bayar Üniversitesi Köprübaşı MYO'da öğrenim gören 389 öğrencinin ayda yaklaşık 223.289 TL'lik katkıda bulundukları tespit edilmiştir.

Sönmez ve Başkaya (2013) ise, 2012-2013 akademik yılında 6.550 öğrenciye öğrenim imkânı sağlayan Kilis 7 Aralık Üniversitesinin şehrin ekonomisine olan etkisini araştırmışlardır. Bu bağlamda personel, öğrenci ve şehir merkezinde yer alan iş yerlerine 1.386 adet anket formu uygulanmıştır. Söz konusu çalışmada personel geneli için kişi başı aylık ortalama harcama 1.625 TL ve öğrenciler için kişi başı aylık ortalama harcama 425 TL olarak saptanmıştır. Elde edilen verilerden hareketle üniversitede istihdam edilen personelin aylık ortalama 900.000 TL; öğrencilerin aylık ortalama 2.787.680 TL olmak üzere aylık yaklaşık 4 milyon TL enjeksiyon kaynağı oluşturdukları tespit edilmiştir.

Yayar ve Demir'in (2013) 2011-2012 akademik yılı itibarıyla Gaziosmanpaşa Üniversitesinin Tokat ekonomisine olan katkısını belirlemek amacıyla hazırladıkları çalışmanın araştırma evrenini; Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri, personeli ve bölge işletmeleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda 400 öğrenci, 300 üniversite personeli ve 200 bölge işletmesine olmak üzere toplam 900 anket formu uygulanmıştır. Çalışmada öğrenci başına aylık gelir 646,97 TL; 20.659 öğrencinin aylık geliri 13.365.753 TL olarak saptanmıştır. Bununla birlikte gelirin yaklaşık 11.821.493 TL'sinin il içinde; 1.544.260 TL'sinin il dışında harcandığı tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada bir öğrencinin aylık ortalama harcaması 572,22 TL olarak belirlenmiştir. İlaven öğrenci katkısı toplamı 112.422.346,70 TL; personel ve yatırım

katkısı toplamı 139.898.029,30 TL ve toplam katkı yaklaşık 252.320.376 TL olarak tespit edilmiştir.

Tösten vd. (2013) ise, Dicle Üniversitesi öğrencilerinin Diyarbakır ekonomisine olan katkısını hesaplamışlardır. Dicle Üniversitesinde 2012-2013 akademik yılı itibariyle kayıtlı öğrenci sayısı 27.500'dür. Söz konusu çalışmada üniversitede öğrenim gören 829 öğrenciye anket formu uygulanmış ve uygulanan anketten hareketle bir öğrencinin aylık ortalama harcaması 600 TL olarak tespit edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin şehre aylık temelde 16.500.000 TL; yıllık temelde 132.000.000 TL katkı sağladıkları saptanmıştır.

Demireli ve Taşkın'ın (2013) 2012-2013 akademik yılı itibariyle Dumlupınar Üniversitesi öğrencilerinin Kütahya ekonomisine katkısını hesaplamak amacıyla hazırladıkları çalışmada 3.285 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Söz konusu çalışmada öğrenci başına aylık ortalama 495 TL'lik harcamanın olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada 30.459 öğrenci dolayısıyla aylık ortalama 15.072.750 TL'lik katkı sağlandığı belirlenmiştir.

Arslan (2014) ise, çalışmasında 2012-2013 akademik yılında Çankırı Karatekin Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin aylık ortalama harcamaları ve üniversite dolayısıyla sağlanan istihdamı hesaplamayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda 835 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Söz konusu çalışmada öğrenci başına aylık ortalama harcama (Çankırılı ve dışarıdan gelen öğrenciler dâhil) 565,04 TL; sadece dışarıdan gelen öğrenciler için 577,27 TL olarak saptanmıştır. Yapılan çalışmada il merkezinde toplam 8.730 öğrencinin öğrenim gördüğü, eğitim görmek amacıyla 7.674 öğrencinin dışarıdan geldiği ve bu öğrenciler üzerinden hesaplama yapılması durumunda aylık toplam 4.429.969 TL harcamanın olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte üniversitenin Çankırı ekonomisine yıllık 35.439.759 TL'lik enjeksiyon kaynağı oluşturduğu belirlenmiştir. Bunlara ek olarak çalışmada Çankırı Karatekin Üniversitesinin 697 kişiye istihdam olanağı sağladığı ve bu rakamın Çankırı'nın 3,7 hane halkı büyüklük ortalaması ile çarpılması durumunda reel istihdam sayısının 2.579 kişiye ulaştığı saptanmıştır.

Çayın ve Yapraklı'nın (2014) çalışmalarında ise, Batman Üniversitesi'nin yerel gelir ve istihdam üzerindeki katkısının hesaplanması amacıyla 2012-2013 akademik yılına ilişkin olarak 400 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Çalışmada Johansen Eşbütünleşme Testi ve Vektör Hata Düzeltme Modeli kullanılmıştır. Yapılan çalışmada öğrenci başına aylık ortalama harcamanın 484 TL olduğu saptanmıştır. Çalışmada 4.779 öğrenci dolayısıyla Batman ekonomisine aylık ortalama 2.311.220 TL; yıllık temelde 18.510.379 TL katkı sağlandığı tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada üniversitenin 17.698.956 TL doğrudan gelir; 44.875.999 TL dolaylı gelir katkısının olduğu belirlenmiştir. Çalışmada doğrudan istihdam katkısı 685 kişi; dolaylı istihdam katkısı 714 kişi olarak tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada kısa dönem çarpan katsayısı 2,29; uzun dönem çarpan katsayısı 3,33 olarak hesaplanmıştır. Bunlara ek olarak kısa dönemli uyarılmış gelir katkısı 143.546.947 TL, uzun dönemli uyarılmış gelir katkısı 208.472.325 TL; kısa dönemli uyarılmış istihdam katkısı 2.287 kişi, uzun dönemli uyarılmış istihdam katkısı 3.321 kişi olarak saptanmıştır.

Mavruk vd. (2014) ise, 18.181 öğrencinin kayıtlı olduğu Niğde Üniversitesi'nin 2012-2013 akademik yılı itibarıyla yerel ekonomiye olan katkısını hesaplamışlardır. Söz konusu çalışmada 2.506 öğrenci ve 126 üniversite personeline anket formu uygulanmıştır. Çalışmada Keynesyen Çarpan Modeli kullanılarak toplam öğrenci harcaması 146.777.000 TL; toplam ziyaretçi harcaması 97.723.000 TL olarak tespit edilmiştir. Bu çalışma kapsamında doğrudan vergi oranı 0,32; dolaylı vergi oranı 0,30; marjinal tüketim eğilimi 0,70; gayrisafi yerel hasıla çarpanı 2,84 ve yerel harcanabilir gelir çarpanı 2,31 olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte doğrudan katkı 56.343.000 TL; dolaylı katkı 223.047.000 TL ve uyarılmış katkı 41.088.000 TL olarak tespit edilmiş ve toplam ekonomik katkının 320.478.000 TL olduğu saptanmıştır. İlaven doğrudan ve dolaylı olmak üzere toplam 5.163 kişiye istihdam imkânı sağlandığı belirlenmiştir. Anket Yöntemi kullanılarak doğrudan katkı 68.079.000 TL; dolaylı katkı 167.581.000 TL ve uyarılmış katkı 51.845.000 TL olarak saptanmıştır. Bu bağlamda toplam ekonomik katkının 287.505.000 TL olduğu görülmüştür. İlaven doğrudan ve dolaylı olmak üzere toplam 4.556 kişiye istihdam imkânı sağlandığı belirlenmiştir. Ryan Short Cut Modeli⁷ kullanılarak doğrudan katkı 205.547.000 TL;

⁷ Ryan Short Cut Modeli, Niğde Üniversitesi için yapılan çalışmada kullanılan yöntemler içerisinde uygulaması en kolay olanıdır. Söz konusu model anket yapmaya gerek kalmaksızın kullanılır.

dolaylı katkı 45.520.000 TL ve toplam ekonomik katkı 250.767.000 TL olarak hesaplanmıştır. Aynı yöntemle doğrudan ve dolaylı olmak üzere toplam 4.138 kişiye istihdam imkânı sağlandığı tespit edilmiştir.

Korkmaz'ın (2015) çalışmasında ise, 2012-2013 akademik yılında Bayburt Üniversitesinde öğrenim gören 4.791 öğrencinin Bayburt ekonomisine olan katkısı hesaplanmıştır. Söz konusu çalışmada 300 öğrenciye anket formu uygulanarak aylık öğrenci harcamalarının dağılımı incelenmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin aylık ortalama harcamalarının 432,66 TL olduğu ve öğrencilerin il ekonomisine yılda yaklaşık olarak 16.582.992,48 TL katkı sağladıkları belirlenmiştir.

Büyükdoğan vd. (2015) ise, 2013 yılında Konya KTO Karatay Üniversitesi öğrencilerinin yaptıkları harcama miktarını saptayarak üniversite öğrencilerinin Konya ekonomisi üzerindeki katkısını hesaplamışlardır. Bu bağlamda yapılan çalışmada üniversiteye kayıtlı 700 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Söz konusu çalışmada bir öğrencinin aylık harcaması yaklaşık 621,85 TL olarak tespit edilmiştir. Çalışmada üniversitede öğrenim gören 700 öğrencinin yaptıkları harcamadan hareketle Konya ekonomisine yıllık yaklaşık 3,48 milyon TL'lik katkı sağlandığı saptanmıştır. İlaveten Konya ilinde bulunan dört üniversitede yaklaşık 80.000 öğrencinin öğrenim gördüğü varsayımı altında tüm öğrencilerin şehre yıllık 397,80 milyon TL tutarında katkıda bulundukları belirlenmiştir.

Binici ve Koyuncu (2015) ise, 2012-2013 akademik yılında 5.318 öğrencinin kayıtlı olduğu Bitlis Eren Üniversitesinin Bitlis ekonomisine etkisini araştırmışlardır. Söz konusu çalışmada 1.000 öğrenciye uygulanan anketten hareketle öğrenci başına aylık ortalama harcamanın 405,21 TL olduğu saptanmış ve öğrencilerin ayda 2.154.855 TL; yıllık temelde 17.238.840 TL harcama yaptıkları tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak çalışmada çarpan katsayısı 4,34 olarak hesaplanmış ve yapılan harcamalar dolayısıyla ortaya çıkan uyarılmış katkının 74.816.565 TL olduğu belirlenmiştir.

Ancak bu model güvenilir değildir; çünkü modelde veriler sadece çok temel harcamaları kapsamaktadır. (Mavruk vd., 2014: 33-34).

Üniversitelerin ekonomik etkilerini araştıran pek çok çalışma yapılmıştır. Bu bağlamda yapılan araştırmada üniversitelerin ekonomik açıdan önem arz ettiği görölmüştür. Üniversitelerin ekonomik etkilerini belirlemeye yönelik yapılan çalışmalardan derlenen literatür özetine ise Tablo 22’de yer verilmiştir.

Tablo 22: Üniversitelerin Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Yapılan Çalışmalar

Yazar(lar) ve Yılı	Kapsadığı Dönem	Üniversite ve İl/Ülke	Etki
Booth ve Jarrett, 1976	(1971-1972)	Rhode Island Üniversitesi, ABD	Eyalette: Bölgesel iş hacmi 81,4 milyon \$ Toplam istihdam katkısı 7.940 kişi Üniversite harcamalarının yerel kaynaklardan sağlanma oranı %1,5 Üniversite kaynaklı satın alımların eyaletteki firmalardan gerçekleştirilme oranı yaklaşık %95 Eyalet ve belediye işletme maliyetleri 9,9 milyon \$ Yerel üç şehir alanında: Bölgesel iş hacmi 31,7 milyon \$ Toplam istihdam katkısı 5.750 kişi Yerel ve eyalet hükümetlerinin sermaye maliyetleri 59,8 milyon \$
Lewis, 1988	(1984-1985)	Wolverhampton Politeknik, İngiltere	Öğrenci harcamaları 3.958.746 £ Doğrudan gelir katkısı 12.570.000 £ Dolaylı gelir katkısı 6.851.446 £ Doğrudan istihdam katkısı 1.331 kişi Dolaylı istihdam katkısı 596 kişi Uyarılmış gelir katkısı 1.942.145 £ Uyarılmış istihdam katkısı 169 kişi Toplam gelir katkısı 21.363.591 £ Toplam istihdam katkısı 2.096 kişi
Bleaney vd., 1992	(1988-1989)	Nottingham Üniversitesi, İngiltere	Toplam üniversite harcaması 68.121.000 £ Toplam öğrenci harcaması 19.363.000 £ Öğrenci harcamalarının gayrisafi yerel hasıladaki oranı %42,85 Üniversite personelinin yerel harcanabilir gelir katkısı %22,23
Huggins ve Cooke, 1997	(1994-1995)	Cardiff Üniversitesi, Cardiff-Galler	Toplam öğrenci harcaması yaklaşık 33.839.000 £ Cardiff şehrinde: Gayrisafi yerel hasılaya katkı 97.192.000 £ Yerel harcanabilir gelir katkısı 52.764.000 £ Toplam istihdam katkısı 3.351 kişi Güney Doğu Galler'de: Gayrisafi yerel hasılaya katkı 102.111.000 £ Yerel harcanabilir gelir katkısı 55.227.000 £ Toplam istihdam katkısı 3.406 kişi
Harris, 1997	(1994-1995)	Portsmouth Üniversitesi, İngiltere	Öğrenci harcamaları 23,8 milyon £ Personel harcamaları 6,8 milyon £ Üniversite harcamaları 6,2 milyon £ UPEL harcamaları 1,7 milyon £ Doğrudan istihdam katkısı 1.885 kişi Toplam ekonomik katkı 38,5 milyon £
Jafri vd., 2000	(1998-1999)	Tarleton State Üniversitesi, ABD	Yerel düzeyde: Öğrenci harcamaları 82,46 milyon \$ Ziyaretçi harcamaları 7,85 milyon \$ Toplam katkı 157,11 milyon \$ Toplam istihdam katkısı 2.648 kişi Eyalet düzeyinde: Öğrenci harcamaları 126,16 milyon \$ Ziyaretçi harcamaları 8,9 milyon \$ Toplam katkı 223,13 milyon \$ Toplam istihdam katkısı 3.630 kişi
Sedway Group, 2001	(1998-1999)	Kaliforniya Üniversitesi Berkeley Kampüsü, ABD	Öğrenci harcamaları 270.849.692 \$ Toplam ziyaretçi katkısı 5.000.000 \$'dan fazla Doğrudan katkı 842.479.835 \$ Dolaylı ve uyarılmış katkı 567.785.416 \$ Doğrudan istihdam katkısı 21.550 kişi Dolaylı ve uyarılmış istihdam katkısı 17.528 kişi Toplam katkı 1.410.265.251 \$ Toplam istihdam katkısı 39.078 kişi Üniversitenin toplam geliri 1.207.498.000 \$ Üniversitenin toplam gelirinin Bay Area dışındaki kaynaklardan gerçekleşme oranı yaklaşık %75

Tablo 22'nin Devamı

Yazar(lar) ve Yılı	Kapsadığı Dönem	Üniversite ve İl/Ülke	Etki
Garrido-Yserte ve Gallo-Rivera, 2010	(2005)	Alcala Üniversitesi, İspanya	Basitleştirilmiş ACE Yöntemi ile: Toplam üniversite harcaması 15.524.924,10 € Toplam personel harcaması 15.556.124,37 € Toplam öğrenci harcaması 73.253.579,81 € Toplam ziyaretçi harcaması 9.076.099,61 € Üniversiteye bağlı şirketlerin yerel satın alımları ile oluşturulan iş hacmi 9.314.554,46 € Geliri üniversiteye bağlı bireysel satın alımlar ile oluşturulan yerel iş hacmi 4.760.427,00 € Toplam katkı 127.485.709,35 € Toplam katkının GSYİH'ye oranı %0,18 Toplam istihdam katkısı 6.252 kişi Ryan Short Cut Modeli ile: Toplam üniversite harcaması 15.526.530,90 € Toplam personel harcaması 20.577.061,10 € Toplam öğrenci harcaması 72.754.668,70 € Toplam ziyaretçi harcaması 9.190.132,00 € Toplam katkı 217.209.042,60 € Toplam katkının GSYİH'ye oranı %0,16 Toplam istihdam katkısı 3.839 kişi Girdi-Çıktı Modeli ile: Toplam katkı 225.434.936 € Toplam katkının GSYİH'ye oranı %0,17 Toplam istihdam katkısı 3.640 kişi
Tripp Umbach Rapor, 2011	(2009-2010)	Minnesota Üniversitesi, ABD	Doğrudan katkı 4,1 milyar \$ Dolaylı ve uyarılmış katkı 4,5 milyar \$ Doğrudan istihdam katkısı 42.319 kişi Dolaylı ve uyarılmış istihdam katkısı 37.178 kişi Toplam ekonomik katkı 8,6 milyar \$ Toplam istihdam katkısı 79.497 kişi Üniversitenin Minnesota ekonomisini temsil oranı %3,8
Fernandes vd., 2013	(2007 ve 2012)	Bragança Politeknik Enstitüsü, Portekiz	2007 yılı: Toplam fakülte üyeleri harcaması 7.744.040 € Toplam öğrenci harcaması 41.139.151 € Toplam personel harcaması 1.526.154 € Toplam enstitü harcaması 1.550.770 € Toplam ekonomik katkı 51.960.115 € Toplam istihdam katkısı 2.749 kişi Toplam katkının Bragança bölgesel GSYİH'ye oranı %8,2 2012 yılı: Toplam fakülte üyeleri harcaması 7.190.731 € Toplam öğrenci harcaması 56.549.070 € Toplam personel harcaması 1.174.641 € Toplam enstitü harcaması 1.340.797 € Toplam ekonomik katkı 66.255.239 € Toplam istihdam katkısı 3.247 kişi Toplam katkının Bragança bölgesel GSYİH'ye oranı %11,02
Center for Strategic Economic Research, 2013	(2011-2012)	Kaliforniya Üniversitesi Los Angeles Kampüsü, ABD	Toplam ziyaretçi ve öğrenci harcaması 549.889.360 \$ Güney Kaliforniya'da: Toplam emek geliri 5.526.736.418 \$ Toplam vergi oluşumu 1.769.564.291 \$ Doğrudan istihdam katkısı 47.452 kişi Dolaylı istihdam katkısı 14.738 kişi Uyarılmış istihdam katkısı 32.367 kişi Toplam çıktı 12.720.895.375 \$ Toplam istihdam katkısı 94.557 kişi Eyalet genelinde: Toplam emek geliri 5.627.295.929 \$ Toplam vergi oluşumu 1.923.691.004 \$ Doğrudan istihdam katkısı 47.453 kişi Dolaylı istihdam katkısı 17.886 kişi Uyarılmış istihdam katkısı 37.957 kişi Toplam çıktı 12.887.818.530 \$ Toplam istihdam katkısı 103.296 kişi

Tablo 22'nin Devamı

Türkiye'ye İlişkin Yapılan Çalışmalar			
Yazar(lar) ve Yılı	Kapsadığı Dönem	Üniversite ve İl/Ülke	Etki
Atik, 1999	(1997-1998)	Erciyes Üniversitesi; Kayseri, Nevşehir ve Yozgat illerindeki fakülte ve YO'lar	Toplam aylık öğrenci harcaması 754.240.000.000 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 7.542.400.000.000 TL Doğrudan gelir katkısı 2.018.393.245.000 TL Dolaylı gelir katkısı 11.688.293.614.000 TL Doğrudan istihdam katkısı 2.313 kişi Dolaylı istihdam katkısı 5.362 kişi
Erkekoğlu, 2000	(1998-1999)	Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas	Toplam öğrenci harcaması 6.974.417.687.010 TL Doğrudan gelir katkısı 4.584.692.223.000 TL Dolaylı gelir katkısı 10.826.553.636.510 TL Doğrudan istihdam katkısı 2.170 kişi Dolaylı istihdam katkısı 2.795 kişi Toplam gelir katkısı 15.411.245.859.510 TL Toplam istihdam katkısı 4.965 kişi Üniversitenin Türkiye GSMH içindeki payı %0,03; Türkiye istihdamı içindeki payı %0,02; Sivas ilinin GSYİH'si içindeki payı %41 ve toplam istihdam payı %1,6
Bilginoğlu vd., 2002	(2000-2001)	Erciyes Üniversitesi, Kayseri	Doğrudan gelir katkısı 9.699.059.562.000 TL Doğrudan istihdam katkısı 2.696 kişi Üniversitenin bütçe harcamaları dolayısıyla Kayseri ekonomisine dolaylı gelir katkısı 3.745.977.260.000 TL; dolaylı istihdam katkısı 387 kişi Öğrenci harcamaları sayesinde dolaylı gelir katkısı 32.050.325.000.000 TL; dolaylı istihdam katkısı 3.314 kişi Döner sermaye, üniversite vakfı ve araştırma fonu harcamaları dolayısıyla dolaylı gelir katkısı 6.835.323.600.000 TL; dolaylı istihdam katkısı 707 kişi Toplam bütçe harcaması (personel giderleri dâhil) 14.645.262.000.000 TL Toplam döner sermaye, üniversite vakfı ve araştırma fonu harcaması 16.935.549.000.000 TL Üniversitenin ülke ekonomisi kapsamındaki brüt harcaması 63.631.136.000.000 TL
Karataş, 2002	(1990-2002 arası)	Muğla Üniversitesi	Üniversite ödeneğinden 1993 ve 2001 yılları arasında (öğrenci harcamaları dışındaki) Muğla'da harcanan bütçe payı %83,9 2001 yılı: Üniversite bütçesinden yapılan harcama miktarı 13.530.805.000.000 TL Yatırım harcamaları 5.910.000.000.000 TL Toplam aylık öğrenci harcaması 470.300.000.000 TL ile 1.881.200.000.000 TL arası 2002 yılı: Toplam aylık öğrenci harcaması 792.455.500.000 TL ile 3.169.822.000.000 TL arası
Ergün, 2003	(2003)	Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin MYO	Toplam aylık öğrenci harcaması 365.675.000.000 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması yaklaşık 3,3 trilyon (3.291.075.000.000) TL Toplam personel giderleri 500.000.000.000 TL Toplam personel ve öğrenci katkısı 3,8 trilyon TL
Tuğcu, 2004	(2002-2003)	Erciyes Üniversitesi, Nevşehir Kampüsü	Toplam öğrenci harcaması 3.324.720.000.000 TL Doğrudan gelir katkısı 1.086.165.630.000 TL Dolaylı gelir katkısı 3.447.628.078.000 TL Doğrudan istihdam katkısı 101 kişi Dolaylı istihdam katkısı 177 kişi Toplam gelir katkısı 4.533.793.708.000 TL Uyarılmış gelir katkısı 13.646.000.000.000 TL Toplam istihdam katkısı 278 kişi

Tablo 22'nin Devamı

Yazar(lar) ve Yılı	Kapsadığı Dönem	Üniversite ve İl/Ülke	Etki
Tugay ve Başgöl, 2005	(2004-2005)	Süleyman Demirel Üniversitesi; Burdur MYO, Burdur Sağlık YO, Burdur Eğitim Fakültesi ve Akdeniz Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Burdur	Doğrudan gelir katkısı 3.480.481 YTL Dolaylı gelir katkısı (öğrenci harcamaları ile ortaya çıkan) 14.429.592 YTL Toplam gelir katkısı 17.910.073 YTL
Tarı vd., 2006	(2004)	Kocaeli Üniversitesi	Öğrencilerin aylık ortalama gelirleri 387.965.000 TL Öğrencilerin aylık ortalama tüketim harcamaları 377.107.000 TL Öğrencilerin aylık ortalama tasarrufları 10.863.000 TL Toplam aylık öğrenci harcaması yaklaşık 12 trilyon dokuz yüz otuz dört milyar TL
Sürmeli, 2008	(2007)	Anadolu Üniversitesi, Eskişehir	Toplam öğrenci katkısı 155.760.269 YTL Üniversitenin doğrudan ve dolaylı harcamalarının Eskişehir ekonomisine katkısı 442.593.644 YTL Doğrudan istihdam katkısı 4.776 kişi Dolaylı istihdam katkısı 2.163 kişi Uyarılmış katkı 563.645.905 YTL Toplam ekonomik katkı 1.006.239.549 YTL Toplam istihdam katkısı 6.939 kişi
Kaşlı ve Serel, 2008	(2006-2007)	Balıkesir Üniversitesi Gönen MYO	Toplam öğrenci harcaması 3.622.950 YTL
Görkemli, 2009	(2002-2003)	Selçuk Üniversitesi, Konya	Toplam aylık öğrenci harcaması 17.937.685 YTL Doğrudan gelir katkısı 41.069.000 YTL Öğrenci harcamaları sayesinde dolaylı gelir katkısı 182.964.387 YTL Dolaylı gelir katkısı 237.554.355 YTL Doğrudan istihdam katkısı 4.205 kişi Dolaylı istihdam katkısı 9.497 kişi Toplam gelir katkısı 278.623.355 YTL Toplam istihdam katkısı 13.702 kişi Uyarılmış katkılar 852.587.466 YTL Uyarılmış istihdam katkısı 34.085 kişi
Dalğar vd., 2009	(2008-2009)	Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik YO, Bucak Emin Gülmez Teknik Bilimler MYO ve Bucak Hikmet Tolunay MYO, Burdur	Toplam aylık öğrenci harcaması 1.834.756 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 14.678.048 TL Toplam statik katkı (bütçe harcamaları ile öğrenci harcamalarından oluşan) 17.017.485 TL Toplam ekonomik katkı 45.266.510 TL
Akçakanat vd., 2010	(2003, 2005, 2007 ve 2009)	Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta	2003 yılı için öğrenci harcaması aylık yaklaşık 3,84 milyon TL; yıllık temelde yaklaşık 30,70 milyon TL 2005 yılı için öğrenci harcaması aylık yaklaşık 6,54 milyon TL; yıllık temelde yaklaşık 52,28 milyon TL 2007 yılı için öğrenci harcaması aylık yaklaşık 9,74 milyon TL; yıllık temelde yaklaşık 77,88 milyon TL 2009 yılı için öğrenci harcaması aylık yaklaşık 10,20 milyon TL; yıllık temelde yaklaşık 81,59 milyon TL
Yıldız, 2010	(2008-2009)	Kırklareli Üniversitesi Babaeski MYO	Toplam aylık öğrenci harcaması 221.000 TL
Çalışkan, 2010	(2008-2009)	Uşak Üniversitesi	Toplam aylık öğrenci harcaması yaklaşık 4.639.000 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 50 milyon TL'den fazla
Yıldız ve Talih, 2011	(2009-2010)	Kırklareli Üniversitesi Babaeski MYO	Toplam aylık öğrenci harcaması 224.746 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması yaklaşık 2.247.460 TL Toplam aylık personel maaş ödemesi 35.380 TL Yıllık cari harcamalar 68.500 TL
Şen, 2011	(2004)	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Toplam öğrenci harcaması yaklaşık 19.035.720 TL Doğrudan harcamalar 20.204.000 TL Gayrisafi yerel hasılaya katkı 56.153.000 TL Yerel harcanabilir gelir katkısı 33.939.000 TL

Tablo 22'nin Devamı

Yazar(lar) ve Yılı	Kapsadığı Dönem	Üniversite ve İl/Ülke	Etki
Yaylalı vd., 2011	(2009)	Selçuk Üniversitesi Seydişehir MYO, Konya	Toplam aylık öğrenci harcaması yaklaşık 467.000 TL
Ceyhan ve Güney, 2011	(2009-2010)	Bartın Üniversitesi	Doğrudan gelir katkısı 12.485.913 TL Öğrenci harcamaları sayesinde dolaylı gelir katkısı 15.576.912 TL Dolaylı gelir katkısı 16.138.964 TL Doğrudan istihdam katkısı 329 kişi Dolaylı istihdam katkısı 457 kişi Toplam yatırımlar 4.169.471 TL Toplam istihdam katkısı 786 kişi
Selçuk ve Başar, 2012	(2011-2012)	Kafkas Üniversitesi, Kars	Toplam aylık öğrenci harcaması 6.870.375 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 54.963.000 TL Toplam ekonomik katkı 274.815.000 TL
Yolcu vd., 2012	(2010-2011)	Kastamonu Üniversitesi	Toplam aylık öğrenci harcaması 6.342.420 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 55.788.320 TL Doğrudan gelir katkısı 17.736.403 TL Dolaylı gelir katkısı 82.637.768 TL Doğrudan istihdam katkısı 635 kişi Dolaylı istihdam katkısı 1.718 kişi Uyarılmış istihdam katkısı 5.842 kişi Toplam gelir katkısı 100.374.171 TL Üniversitenin oluşturduğu ekonomik değer 281.047.678 TL
Selçuk, 2012	(2012)	Atatürk Üniversitesi, Erzurum	Toplam aylık öğrenci harcaması 23.289.986 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 186.319.889 TL
Çalışkan ve Demir, 2013	(2012-2013)	Celal Bayar Üniversitesi Köprübaşı MYO, Manisa	Toplam aylık öğrenci harcaması yaklaşık 223.289 TL
Sönmez ve Başkaya, 2013	(2012-2013)	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Aylık ortalama öğrenci harcaması 2.787.680 TL Aylık ortalama personel harcaması 900.000 TL Aylık ekonomik katkı yaklaşık 4 milyon TL
Yayar ve Demir, 2013	(2011-2012)	Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat	Toplam öğrenci katkısı 112.422.346,70 TL Toplam personel ve yatırım katkısı 139.898.029,30 TL Toplam katkı yaklaşık 252.320.376 TL
Tösten vd., 2013	(2012-2013)	Dicle Üniversitesi, Diyarbakır	Toplam aylık öğrenci harcaması 16.500.000 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 132.000.000 TL
Demireli ve Taşkın, 2013	(2012-2013)	Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya	Toplam aylık öğrenci harcaması 15.072.750 TL
Arslan, 2014	(2012-2013)	Çankırı Karatekin Üniversitesi	Toplam aylık öğrenci harcaması 4.429.969 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 35.439.759 TL Toplam istihdam katkısı 697 kişi Reel istihdam sayısı 2.579 kişi
Çayın ve Yapraklı, 2014	(2012-2013)	Batman Üniversitesi	Toplam aylık öğrenci harcaması 2.311.220 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 18.510.379 TL Doğrudan gelir katkısı 17.698.956 TL Dolaylı gelir katkısı 44.875.999 TL Doğrudan istihdam katkısı 685 kişi Dolaylı istihdam katkısı 714 kişi Kısa dönemli uyarılmış gelir katkısı 143.546.947 TL Uzun dönemli uyarılmış gelir katkısı 208.472.325 TL Kısa dönemli uyarılmış istihdam katkısı 2.287 kişi Uzun dönemli uyarılmış istihdam katkısı 3.321 kişi

Tablo 22'nin Devamı

Yazar(lar) ve Yılı	Kapsadığı Dönem	Üniversite ve İl/Ülke	Etki
Mavruk vd., 2014	(2012-2013)	Niğde Üniversitesi	Keynesyen Çarpan Modeli ile: Toplam öğrenci harcaması 146.777.000 TL Toplam ziyaretçi harcaması 97.723.000 TL Doğrudan katkı 56.343.000 TL Dolaylı katkı 223.047.000 TL Uyarılmış katkı 41.088.000 TL Toplam ekonomik katkı 320.478.000 TL Toplam istihdam katkısı 5.163 kişi Anket Yöntemi ile: Doğrudan katkı 68.079.000 TL Dolaylı katkı 167.581.000 TL Uyarılmış katkı 51.845.000 TL Toplam ekonomik katkı 287.505.000 TL Toplam istihdam katkısı 4.556 kişi Ryan Short Cut Modeli ile: Doğrudan katkı 205.547.000 TL Dolaylı katkı 45.520.000 TL Toplam ekonomik katkı 250.767.000 TL Toplam istihdam katkısı 4.138 kişi
Korkmaz, 2015	(2012-2013)	Bayburt Üniversitesi	Toplam yıllık öğrenci harcaması yaklaşık 16.582.992,48 TL
Büyükdoğan vd., 2015	(2013)	Konya KTO Karatay Üniversitesi	Toplam yıllık öğrenci harcaması yaklaşık 3,48 milyon TL Toplam yıllık öğrenci katkısı (Konya'da bulunan dört üniversite dolayısıyla) 397,80 milyon TL
Binici ve Koyuncu, 2015	(2012-2013)	Bitlis Eren Üniversitesi	Toplam aylık öğrenci harcaması 2.154.855 TL Toplam yıllık öğrenci harcaması 17.238.840 TL Toplam uyarılmış katkı 74.816.565 TL

Kaynak: Araştırmacı tarafından derlenmiştir.

Yapılan literatür araştırmasında üniversitelerin ekonomik açıdan kuruldukları yörede ciddi katkılarının olduğu gözlemlenmiştir. Üniversiteler istihdam ettikleri personel, öğrenci yoğunluğu ve yaptıkları harcamalar dolayısıyla önem arz etmektedirler. Tablo 22'de yer alan literatürün belirgin özelliği üniversitelerin ekonomik açıdan anlamlı katkılar sağladığı yönündedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ PERSONELİ ve ÖĞRENCİLERİNE DÜZENLENEN ANKET ÇALIŞMASI ve SONUÇLAR

Bu bölümde İnönü Üniversitesi personeli ve öğrencilerine uygulanan anket çalışması ve sonuçlar yer almaktadır. Söz konusu tez çalışmasının temel amacı 2015-2016 akademik yılı itibariyle İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine katkısını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığından alınan verilerle İnönü Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin sayıları derlenmiştir. Buradan hareketle İnönü Üniversitesinde 2016 yılı itibariyle kayıtlı öğrenci sayısı 36.055 kişi olarak tespit edilmiştir. İlaveten, İnönü Üniversitesi Personel Daire Başkanlığından alınan verilere göre, İnönü Üniversitesinde 1.595 akademik; 1.885 idari olmak üzere toplam 3.480 kişinin istihdam edildiği belirlenmiştir.

Araştırmanın evreni; 2015-2016 akademik yılında İnönü Üniversitesindeki akademik ve idari personel ile 13 Fakülte, 3 YO ve 11 MYO’da öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır.⁸ Araştırmanın örnekleme ise, tabakalı (katmanlı) örnekleme yöntemi seçilerek belirlenmiştir.⁹ Birtakım incelemeler sonucu ortalama 50.000 kişilik evren için %95 güven aralığı ve $\pm$ %3 hata payı esas alınarak örneklem büyüklüğü 1.045 kişi olarak saptanmıştır (Baş, 2010: 41; Can, 2016: 30). Söz konusu çalışmada, anketlerde hata ve eksik veriler olabileceği göz önüne alınarak 2.000 öğrenciye ulaşılması hedeflenmiştir. Bunlara ek olarak normal dağılım sınırı 30 olacağı için fakülte, YO ve MYO’larda alt sınır olarak 30 alınmıştır.¹⁰ Bu çalışmada

⁸ İnönü Üniversitesindeki Sivil Havacılık YO ve Su Ürünleri Fakültesinde eğitim-öğretim hizmeti verilmediği gerekçesiyle araştırma evreninin dışındadırlar. Söz konusu çalışmada enstitülerde öğrenim gören 3.213 öğrenci ve uzaktan eğitim gören 85 öğrenci araştırma evreninin dışında tutularak anakütle (öğrenciler için) 32.757 kişi olarak belirlenmiştir.

⁹ Örneklem teknikleri olasılıklı olmayan teknikler ve olasılıklı teknikler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Olasılıklı olmayan teknikler; kolayda, kota, aykırı, amaçlı ve kartopu örneklem teknikleridir. Olasılıklı teknikler; basit tesadüfi, tabakalı, sistematik ve kümeli örneklem teknikleridir (Gürbüz ve Şahin, 2016: 133). Olasılıklı tekniklerde evreni oluşturan her varlığın örnekleme girme şansı eşittir (Can, 2016: 25). Olasılıksız tekniklerde örnekleme yer alacak varlıklara eşit şans gösterilmeksizin varlıkların belirli özellikleri hesaba katılarak örnekleme alınıp alınmayacaklarına karar verilmektedir (Aziz, 2014: 54).

¹⁰ Sosyal bilimlerde yapılacak araştırmalar için 30 ile 500 arasında belirlenen örneklem büyüklüğü genel olarak yeterli görülmektedir (Altunışık vd., 2010: 135).

üniversite personeli için belirli bir örneklem takip edilmeden İnönü Üniversitesindeki 550 akademik ve idari personele anket formu dağıtılmıştır. Hesaplamalarda ise, IBM SPSS 22 programı kullanılmıştır. Araştırmada **Ek 1** ve **Ek 2**'deki anket formlarından elde edilen verilerin analiz edilmesi amacıyla ilk olarak “Betimleyici İstatistikler” (Descriptive Statistics) yapılmıştır.¹¹ Bağımsız örneklemeler açısından yapılacak analizlerde “Bağımsız Örneklemeler T Testi”¹² (Independent-Samples T Test), “Tek Yönlü ANOVA”¹³ (One-Way ANOVA) ve gruplar arasındaki farklılıkları tespit etmek üzere “Scheffe Testi”¹⁴ yapılmıştır. Çalışmada etki büyüklüğünün hesaplanmasında eta-kare (η^2) katsayısı¹⁵ ve Cohen tarafından geliştirilen d ¹⁶ değeri kullanılmıştır.

¹¹ Parametrik testler, mevcut verilerin en az aralık düzeyinde olması, verilerin normal dağılım göstermesi ve mukayese edilen grupların varyanslarının benzer olması koşullarının sağlanması durumunda uygulanmaktadır (Can, 2016: 81-82). Ek olarak, normallik sınaması Z testi ile de yapılabilir. Burada “Çarpıklık ve Basıklık” (Skewness ve Kurtosis) katsayıları kendi içerisinde standart hatalarına bölündüğünde elde edilen Z değerleri 50’den küçük veri sayısı için -1,96 ile +1,96; 50 ile 300 arasındaki veri sayısı için -3,29 ile +3,29 arasında olduğunda dağılımın normal olduğu kabul edilmektedir. Veri sayısı 300’ün üzerinde olması halinde Z değerleri dikkate alınmadan Skewness -2 ile +2; Kurtosis -7 ile +7 arasında ise dağılımın normal olduğu kabul edilir (Kim, 2013: 53). Bu çalışma kapsamında yürütülen öntest için normallik sınaması Z testi ile de yapılmıştır. Önteste tabii tutulan veri sayısı öğrenci için 85 ve personel için 30’dur. Öntest sonuçları bu verilere uymaktadır. Bu bağlamda parametrik test koşullarının sağlandığı görülerek parametrik testler yapılmıştır.

¹² Bağımsız Örneklemeler T Testi, iki farklı örneklemin belirli bir değişkene ait ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık söz konusu olup olmadığını test etmektedir (Gülbüz ve Şahin, 2016: 234). Bağımsız örneklemelerde varyansların eşitliği “Levene Testi” ile kontrol edilmektedir. Buna göre t-testinin hesaplanan p değeri $> 0,05$ olduğunda “grupların ortalamaları arasında anlamlı fark yoktur” ibaresindeki yokluk hipotezi kabul edilir. Bu durumda ortalamalar arasında anlamlı farklılık olmadığı düşünülür. Eğer t-testinin hesaplanan p değeri $< 0,05$ ise, “grupların ortalamaları arasında anlamlı fark yoktur” ibaresindeki yokluk hipotezi reddedilerek ortalamalar arasında anlamlı farklılık olduğu çıkarımında bulunulur (Can, 2016: 125).

¹³ Tek Yönlü ANOVA analiz yöntemi, ikiden fazla gruplar arasındaki farklılıkları test etmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu test, gruplara bağlı olarak ortalamaların en az ikisi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark söz konusu olup olmadığını “ortalamalar arasında anlamlı bir fark yoktur” ibaresindeki yokluk hipotezi ile test etmektedir. Bununla birlikte F değerinin anlamlılığı için p değeri $> 0,05$ ise hipotez kabul edilir (Can, 2016: 147).

¹⁴ Scheffe Testi, yaygın olarak kullanılmakla birlikte yorumlanması oldukça basit olan bir testtir. Gruplar arasında farklılık olması durumunda oluşturulmakta ve aralarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığa neden olan grup veya grupları göstermektedir (Altunışık vd., 2010: 202-203).

¹⁵ Tek Yönlü ANOVA analizinde η^2 ilişki katsayısı: ANOVA tablosundaki “gruplar arası varyans” (Between Groups-Sum of Squares) “toplam varyansa” (Total-Sum of Squares) bölünerek hesaplanmaktadır (Can, 2016: 157). Bunlara ek olarak η^2 katsayısı 0 ile 1 arasında değer alır. Burada 0,01 küçük; 0,06 orta ve 0,14 geniş etki büyüklüğü olarak yorumlanır (Green ve Salkind, 2014: 158).

¹⁶ Bağımsız Örneklemeler T Testinde etki büyüklüğü $d = t \sqrt{\frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2}}$ ile formüle edilmektedir. Burada d ’nin işaretinden bağımsız olarak yorum yapılmaktadır. Eğer d 0 (sıfır) ise, ortalamalar eşit olarak yorumlanır. Burada 0,2 küçük; 0,5 orta ve 0,8 geniş etki büyüklüğü olarak yorumlanmaktadır (Green ve Salkind, 2014: 158).

Söz konusu araştırmada İnönü Üniversitesi İİBF öğrencilerine uygulanan anketlerden yararlanılarak bir öntest çalışması yapılmıştır. Toplam 112 öğrenciye anket formu dağıtılmış ve bunlardan 85 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. İstatistik analizler normallik sınaması ile başlamıştır. Veriler normal dağılım gösterdikleri için İİBF öğrencilerinin toplam gelir, toplam harcama ve tasarruf ortalamaları Tek Yönlü ANOVA ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda İnönü Üniversitesi İİBF öğrencilerinin öğrenim durumuna göre aylık gelir, harcama ve tasarrufları Tablo 23’te sunulmuştur.

Tablo 23: İnönü Üniversitesi İİBF Öğrencilerinin Öğrenim Durumuna Göre Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Analiz Sonuçları

Parametreler	Öğrenim Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p
Toplam Gelir	1. Sınıf	21	532,62	132,27	Gruplar Arası	3	1,369	,258
	2. Sınıf	22	490,45	136,85				
	3. Sınıf	21	564,29	136,15	Grup İçi	81		
	4. Sınıf	21	500,00	123,49				
	Toplam	85	521,47	133,22	Toplam	84		
Toplam Harcamalar	1. Sınıf	21	484,05	132,43	Gruplar Arası	3	2,011	,119
	2. Sınıf	22	465,23	143,93				
	3. Sınıf	21	532,86	145,98	Grup İçi	81		
	4. Sınıf	21	422,14	168,81				
	Toplam	85	475,94	150,97	Toplam	84		
Tasarruf	1. Sınıf	21	48,57	70,11	Gruplar Arası	3	2,039	,115
	2. Sınıf	22	25,23	65,33				
	3. Sınıf	21	31,43	66,58	Grup İçi	81		
	4. Sınıf	21	77,86	97,96				
	Toplam	85	45,53	77,45	Toplam	84		

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi.

Tablo 23 incelendiğinde İnönü Üniversitesi öğrencilerinin toplam gelir ortalamaları öğrenim durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür [$F_{(3-81)} = 1,369, P > 0,05$]. Benzer şekilde toplam harcama ortalamaları öğrenim durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı gözlemlenmiştir [$F_{(3-81)} = 2,011, P > 0,05$]. Araştırmada tasarruf ortalamaları da öğrenim durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir [$F_{(3-81)} = 2,039, P > 0,05$]. Öntest uygulamasında öğrencilerin toplam gelir ortalaması 521,47 TL; toplam harcama ortalaması 475,94 TL ve tasarruf ortalaması 45,53 TL olarak hesaplanmıştır.

Araştırmada İnönü Üniversitesi İİBF’de 30 akademik ve idari personel dikkate alınarak personel için de öntest çalışması yapılmıştır. İstatistik analizler normallik sınaması ile başlamıştır. Verilerin normal dağılım göstermesi üzerine İİBF akademik ve idari personelinin toplam gelir, toplam harcama ve tasarruf ortalamaları Tek Yönlü

ANOVA ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda Tablo 24'te İnönü Üniversitesi İİBF akademik ve idari personelinin görev durumuna göre aylık gelir, harcama ve tasarrufları sunulmuştur.

Tablo 24: İnönü Üniversitesi İİBF Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Görev Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	η^2
Toplam Gelir	1.İdari Personel	5	2394,00	276,01	Gruplar Arası	5	24,852	,000	0,84
	2.Araştırma Görevlisi	3	4346,67	134,29	Grup İçi	24			
	3.Öğretim Görevlisi	1	4500,00						
	4.Yardımcı Doçent	10	5536,90	552,16					
	5.Doçent	6	6750,00	1332,29					
	6.Profesör	5	7700,00	1095,45					
	Toplam	30	5462,63	1889,47	Toplam	29			
Toplam Harcamalar	1.İdari Personel	5	1855,00	695,16	Gruplar Arası	5	10,406	,000	0,68
	2.Araştırma Görevlisi	3	1550,00	884,59	Grup İçi	24			
	3.Öğretim Görevlisi	1	1100,00						
	4.Yardımcı Doçent	10	3565,00	1151,34					
	5.Doçent	6	5283,33	1342,26					
	6.Profesör	5	6390,00	2029,29					
	Toplam	30	3810,83	2113,93	Toplam	29			
Tasarruf	1.İdari Personel	5	539,00	567,98	Gruplar Arası	5	1,953	,123	
	2.Araştırma Görevlisi	3	2796,67	895,00	Grup İçi	24			
	3.Öğretim Görevlisi	1	3400,00						
	4.Yardımcı Doçent	10	1971,90	1252,88					
	5.Doçent	6	1466,67	1728,20					
	6.Profesör	5	1310,00	1107,02					
	Toplam	30	1651,80	1337,13	Toplam	29			

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 24'te İnönü Üniversitesi personelinin toplam gelir ortalamaları görev durumuna göre analiz edildiğinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(5-24)} = 24,852, P < 0,05$] ve bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 7.700,00$ TL). Buna bağlı olarak etki büyüklüğünün ($\eta^2 = 0,84$) Green ve Salkind (2014)'e göre geniş düzeyde olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde toplam harcama ortalamaları da görev durumuna göre analiz edildiğinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır [$F_{(5-24)} = 10,406, P < 0,05$]. Bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 6.390,00$ TL). Hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,68$) geniş düzeyde bulunmuştur. Tasarruf ortalamaları görev durumuna göre kıyaslandığında ise, istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür [$F_{(5-24)} = 1,953, P >$

0,05]. Öntest uygulamasında personelin toplam gelir ortalaması 5.462,63 TL; toplam harcama ortalaması 3.810,83 TL ve tasarruf ortalaması 1.651,80 TL olarak hesaplanmıştır. Öntest çalışması sonrasında bazı sorular anketten çıkarılmış bazı sorular da üzerinde çalışılarak daha anlaşılır bir hale getirilmiştir.

Sontest çalışması için İnönü Üniversitesindeki 13 Fakülte, 3 YO ve 11 MYO’da öğrenim gören toplam 2.115 öğrenciye anket uygulanmış ve hatalı ve eksik doldurulan anket formları elendikten sonra (öğrenci tarafından yanıtlanan) toplam 1.529 anket analize dâhil edilmiştir. Tablo 25’te İnönü Üniversitesi öğrencilerinin öğrenim durumuna göre aylık gelir, harcama ve tasarrufları yer almaktadır.

Tablo 25: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Öğrenim Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Öğrenim Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Toplam Gelir	1. Sınıf	492	537,24	216,06	Gruplar Arası	3	10,357	,000	3-4	0,02
	2. Sınıf	519	542,98	237,42	Grup İçi	1525			3-4	
	3. Sınıf	335	595,01	213,72					1-2	
	4. Sınıf	183	626,01	249,80					1-2	
	Toplam	1529	562,47	229,30	Toplam	1528				
Toplam Harcamalar	1. Sınıf	492	502,79	215,32	Gruplar Arası	3	8,093	,000	3-4	0,02
	2. Sınıf	519	506,53	242,55	Grup İçi	1525			3-4	
	3. Sınıf	335	553,06	222,65					1-2	
	4. Sınıf	183	582,24	243,46					1-2	
	Toplam	1529	524,58	231,47	Toplam	1528				
Tasarruf	1. Sınıf	492	34,44	83,86	Gruplar Arası	3	,869	,457		
	2. Sınıf	519	36,45	93,13	Grup İçi	1525				
	3. Sınıf	335	41,96	76,53						
	4. Sınıf	183	43,77	77,31						
	Toplam	1529	37,89	84,88	Toplam	1528				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Fark: Scheffe, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 25’te İnönü Üniversitesi öğrencilerinin toplam gelir ortalamaları öğrenim durumu değişkenine göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(3 - 1.525)} = 10,357, P < 0,05$] ve bu fark 4. sınıf öğrencilerinin lehinedir ($\bar{X} = 626,01$ TL). Buna bağlı olarak hesaplanan etki büyüklüğünün ($\eta^2 = 0,02$) Green ve Salkind (2014)’e göre küçük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Aynı şekilde toplam harcama ortalamaları da öğrenim durumu değişkenine göre kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür [$F_{(3 - 1.525)} = 8,093, P < 0,05$]. Bu fark yine 4. sınıf öğrencilerinin lehinedir ($\bar{X} = 582,24$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğünün ($\eta^2 = 0,02$) küçük düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Tasarruf ortalamaları öğrenim durumu

değişkenine göre kıyaslandığında ise, istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır $[F_{(3-1.525)} = 0,869, P > 0,05]$. Bunlara ek olarak sönstest uygulamasında öğrencilerin toplam gelir ortalaması 562,47 TL; toplam harcama ortalaması 524,58 TL ve tasarruf ortalaması 37,89 TL olarak hesaplanmıştır.

Personel için sönstest çalışmasında ise, İnönü Üniversitesinde 550 akademik ve idari personele anket formu dağıtılmış ve 530 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. Bu bağlamda İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin görev durumuna göre aylık gelir, harcama ve tasarruflarına Tablo 26’da yer verilmiştir.

Tablo 26: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Görev Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Toplam Gelir	1.İdari Personel	222	2989,31	1189,36	Gruplar Arası	6	161,308	,000	3-7	0,65
	2.Araştırma Görevlisi	103	4485,98	799,39					1-7	
	3.Öğretim Görevlisi	56	4309,64	668,11					1-7	
	4.Okutman	10	4780,00	1166,95	Grup İçi	523			1-7	
	5.Yardımcı Doçent	69	5986,96	1447,48					1-7	
	6.Doçent	45	6807,78	1367,23					1-7	
	7.Profesör	25	9046,00	2295,83					1-6	
	Toplam	530	4453,63	2031,44	Toplam	529				
Toplam Harcamalar	1.İdari Personel	222	2336,63	1265,74	Gruplar Arası	6	42,257	,000	4-7	0,33
	2.Araştırma Görevlisi	103	2866,92	1219,54					5-7	
	3.Öğretim Görevlisi	56	2493,93	1073,30					5-7	
	4.Okutman	10	3947,00	2012,51	Grup İçi	523			1-4	
	5.Yardımcı Doçent	69	3967,10	1533,43					1-7	
	6.Doçent	45	4982,56	1590,72					1-5	
	7.Profesör	25	5175,20	2188,10					1-5	
	Toplam	530	3057,51	1668,39	Toplam	529				
Tasarruf	1.İdari Personel	222	652,68	1237,35	Gruplar Arası	6	25,026	,000	2-7	0,22
	2.Araştırma Görevlisi	103	1619,06	1366,12					1-7	
	3.Öğretim Görevlisi	56	1815,71	1293,73					1-7	
	4.Okutman	10	833,00	1997,53	Grup İçi	523			4-7	
	5.Yardımcı Doçent	69	2019,86	1923,34					1-7	
	6.Doçent	45	1825,22	1689,63					1-7	
	7.Profesör	25	3870,80	2163,59					1-5	
	Toplam	530	1396,12	1669,97	Toplam	529				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Fark: Scheffe, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 26’da araştırmaya katılan İnönü Üniversitesi personelinin görev durumuna göre analiz edilen toplam gelir ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(6-523)} = 161,308, P < 0,05$] ve bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 9.046,00$ TL). Buna bağlı olarak etki büyüklüğünün ($\eta^2 = 0,65$) Green ve Salkind (2014)’e göre geniş düzeyde olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde toplam harcama ortalamaları da görev durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır [$F_{(6-523)} = 42,257, P < 0,05$]. Bu farkın aynı şekilde profesörlerin lehine olduğu görülmüştür ($\bar{X} = 5.175,20$ TL). Hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,33$) geniş düzeyde bulunmuştur. Tasarruf ortalamalarının da görev durumuna göre kıyaslanması halinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık söz konusu olduğu saptanmıştır [$F_{(6-523)} = 25,026, P < 0,05$]. Bu farkın yine profesörlerin lehine olduğu gözlemlenmiştir ($\bar{X} = 3.870,80$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,22$) geniş düzeyde belirlenmiştir. Sontest uygulamasında personelin toplam gelir ortalaması 4.453,63 TL; toplam harcama ortalaması 3.057,51 TL ve tasarruf ortalaması 1.396,12 TL olarak hesaplanmıştır. Aşağıda sontest çalışmasındaki diğer birtakım analizlere yer verilmiştir. Bu bağlamda Tablo 27’de İnönü Üniversitesi öğrencilerinin öğretim türüne göre aylık gelir, harcama ve tasarruf durumları sunulmuştur.

Tablo 27: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Öğretim Türüne Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Öğretim Türü	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Toplam Gelir	Birinci Öğretim	1084	559,69	225,79	1527	-,740	,459
	İkinci Öğretim	445	569,25	237,75			
Toplam Harcamalar	Birinci Öğretim	1084	522,31	226,84	778,924	-,582	,561
	İkinci Öğretim	445	530,11	242,55			
Tasarruf	Birinci Öğretim	1084	37,38	85,50	1527	-,369	,712
	İkinci Öğretim	445	39,14	83,43			

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, t: Test sonucu hesaplanan t değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi.

Tablo 27 incelendiğinde İnönü Üniversitesi öğrencilerinin toplam gelir ortalamaları öğretim türüne göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı gözlemlenmiştir [$t_{(1.527)} = -0,740, P > 0,05$]. Benzer şekilde toplam harcama ortalamaları da öğretim türüne göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır [$t_{(778,924)} = -0,582, P > 0,05$]. Tasarruf ortalamalarının da öğretim türüne göre kıyaslanması durumunda istatistiksel olarak

anlamli farklılık olmadığı görülmüştür [$t_{(1,527)} = -0,369, P > 0,05$]. Tablo 28’de İnönü Üniversitesi öğrencilerinin cinsiyete göre aylık gelir, harcama ve tasarruf durumları yer almaktadır.

Tablo 28: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	Cohen d
Toplam Gelir	Kadın	812	534,80	210,08	1417,397	-5,014	,000	0,26
	Erkek	717	593,81	245,68				
Toplam Harcamalar	Kadın	812	492,04	214,73	1436,783	-5,869	,000	0,30
	Erkek	717	561,44	244,03				
Tasarruf	Kadın	812	42,76	88,12	1524,891	2,404	,016	0,12
	Erkek	717	32,37	80,75				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, t: Test sonucu hesaplanan t değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Cohen d: Etki büyüklüğü.

Tablo 28’de İnönü Üniversitesi öğrencilerinin toplam gelir ortalamaları cinsiyet değişkenine göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görülmüş [$t_{(1,417,397)} = -5,014, P < 0,05$] ve bu farkın erkek öğrencilerin lehine olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 593,81$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen d = 0,26) Green ve Salkind (2014)’e göre küçük düzeyde bulunmuştur. Aynı şekilde cinsiyet değişkenine göre analiz edilen toplam harcama ortalamaları arasında da istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$t_{(1,436,783)} = -5,869, P < 0,05$] ve bu fark benzer şekilde erkek öğrencilerin lehinedir ($\bar{X} = 561,44$ TL). Bu doğrultuda hesaplanan etki büyüklüğünün (Cohen d = 0,30) küçük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Tasarrufların cinsiyet değişkenine göre kıyaslanması durumunda da istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu saptanmış [$t_{(1,524,891)} = 2,404, P < 0,05$] ve bu farkın kız öğrencilerin lehine olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X} = 42,76$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen d = 0,12) küçük düzeyde bulunmuştur. İnönü Üniversitesi öğrencilerinin okul türüne göre aylık gelir, harcama ve tasarrufları Tablo 29’da yer almaktadır.

Tablo 29: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Okul Türüne Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Okul Türü	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	Cohen d
Toplam Gelir	Fakülte ve YO	1198	572,49	225,33	1527	3,261	,001	0,20
	MYO	331	526,21	239,97				
Toplam Harcamalar	Fakülte ve YO	1198	535,08	228,23	1527	3,384	,001	0,21
	MYO	331	486,60	239,34				
Tasarruf	Fakülte ve YO	1198	37,41	81,48	468,479	-,379	,705	
	MYO	331	39,61	96,28				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, t: Test sonucu hesaplanan t değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Cohen d: Etki büyüklüğü.

Tablo 29'daki bulgulara göre İnönü Üniversitesi öğrencilerinin toplam gelir ortalamaları okul türüne göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$t_{(1.527)} = 3,261, P < 0,05$] ve bu fark fakülte ve YO lehinedir ($\bar{X} = 572,49$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,20$) Green ve Salkind (2014)'e göre küçük düzeyde bulunmuştur. Benzer şekilde toplam harcama ortalamaları da okul türüne göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görülmüştür [$t_{(1.527)} = 3,384, P < 0,05$]. Aynı şekilde söz konusu farkın fakülte ve YO lehine olduğu gözlemlenmiştir ($\bar{X} = 535,08$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,21$) küçük düzeyde belirlenmiştir. Tasarruf ortalamalarının okul türüne göre kıyaslanması durumunda ise, istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır [$t_{(468,479)} = -0,379, P > 0,05$]. İnönü Üniversitesi öğrencilerinin okul türüne göre aylık harcamaları Tablo 30'da sunulmuştur.

Tablo 30: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Harcamalarının Okul Türüne Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Okul Türü	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	Cohen d
Gıda Harcaması	Fakülte ve YO	1198	121,06	83,78	1527	1,534	,125	
	MYO	331	112,99	88,07				
Konut Harcaması	Fakülte ve YO	1198	113,58	130,78	544,851	2,353	,019	0,15
	MYO	331	95,09	125,32				
Ulaşım Harcaması	Fakülte ve YO	1198	64,84	46,61	406,181	-2,837	,005	0,18
	MYO	331	76,92	73,42				
Eğitim Harcaması	Fakülte ve YO	1198	55,75	49,19	1527	4,390	,000	0,27
	MYO	331	42,53	45,75				
İletişim Harcaması	Fakülte ve YO	1198	35,15	27,41	452,611	-1,897	,058	
	MYO	331	39,03	34,33				
Sosyal Aktivite Harcaması	Fakülte ve YO	1198	76,13	74,02	1527	3,006	,003	0,19
	MYO	331	62,22	76,25				
Diğer Harcamalar	Fakülte ve YO	1198	68,57	88,43	572,149	2,115	,035	0,13
	MYO	331	57,81	80,05				
Toplam								

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, t: Test sonucu hesaplanan t değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Cohen d: Etki büyüklüğü.

Tablo 30 incelendiğinde İnönü Üniversitesi öğrencilerinin gıda harcaması ortalamaları okul türüne göre analiz edildiğinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı gözlemlenmiştir [$t_{(1.527)} = 1,534, P > 0,05$].

Okul türüne göre analiz edilen konut harcaması ortalamaları arasında ise, istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır [$t_{(544,851)} = 2,353, P < 0,05$] ve bu fark fakülte ve YO lehinedir ($\bar{X} = 113,58$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,15$) Green ve Salkind (2014)'e göre küçük düzeyde belirlenmiştir.

Benzer şekilde okul türüne göre analiz edilen ulaşım harcaması ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$t_{(406,181)} = -2,837, P < 0,05$]. Bu fark MYO lehinedir ($\bar{X} = 76,92$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,18$) küçük düzeyde bulunmuştur.

Aynı şekilde eğitim harcaması ortalamalarının da okul türüne göre kıyaslanması halinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır [$t_{(1.527)} = 4,390, P < 0,05$]. Bu farkın fakülte ve YO lehine olduğu gözlemlenmiştir ($\bar{X} = 55,75$ TL). Buna bağlı olarak hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,27$) küçük düzeydedir.

İnönü Üniversitesi öğrencilerinin iletişim harcaması ortalamaları okul türüne göre kıyaslandığında ise, istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı gözlemlenmiştir [$t_{(452,611)} = -1,897, P > 0,05$].

Sosyal aktivite harcaması ortalamaları okul türüne göre kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır [$t_{(1.527)} = 3,006, P < 0,05$] ve bu fark fakülte ve YO lehinedir ($\bar{X} = 76,13$ TL). Bu doğrultuda hesaplanan etki büyüklüğünün (Cohen $d = 0,19$) küçük düzeyde olduğu görülmüştür.

Aynı şekilde diğer harcamalar toplamının ortalamaları da okul türüne göre kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptanmış [$t_{(572,149)} = 2,115, P < 0,05$] ve bu farkın fakülte ve YO lehine olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X} = 68,57$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,13$) küçük düzeydedir. Tablo 31’de İnönü Üniversitesi öğrencilerinin ikamet biçimine göre aylık harcamaları sunulmuştur.

Tablo 31: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Harcamalarının İkamet Biçimine Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	İkamet Biçimi	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Gıda Harcaması	1.Aile yanı kiralık ev	140	107,72	76,44	Gruplar Arası	7	10,780	,000	1-5	0,05
	2.Aile yanı kendi evi	572	108,85	79,17					2-5	
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	114,94	68,98					3-5	
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	118,49	86,49	Grup İçi	1521			4-5	
	5.Özel yurтта	144	171,35	121,99					1-7	
	6.Apart dairede	7	72,86	25,63						
	7.Kiralık evde	261	121,39	70,31					7-5	
	8.Kendine ait evde	22	155,00	106,18						
	Toplam	1529	119,31	84,76	Toplam	1528				
Konut Harcaması	1.Aile yanı kiralık ev	140	38,15	101,90	Gruplar Arası	7	271,951	,000	3-5	0,56
	2.Aile yanı kendi evi	572	10,66	41,05					5-8	
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	126,96	65,96					2-5	
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	149,57	73,81	Grup İçi	1521			2-5	
	5.Özel yurтта	144	278,33	167,60					2-7	
	6.Apart dairede	7	271,43	146,08					2-3	
	7.Kiralık evde	261	222,21	100,88					2-5	
	8.Kendine ait evde	22	112,50	126,73					2-5	
	Toplam	1529	109,57	129,80	Toplam	1528				
Ulaşım Harcaması	1.Aile yanı kiralık ev	140	74,13	56,90	Gruplar Arası	7	16,371	,000	1-3	0,07
	2.Aile yanı kendi evi	572	81,62	66,99					3-7	
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	41,41	34,69					7-8	
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	59,28	29,61	Grup İçi	1521			4-2	
	5.Özel yurтта	144	51,95	35,39					2-8	
	6.Apart dairede	7	52,86	7,56						
	7.Kiralık evde	261	62,20	36,54					2-3	
	8.Kendine ait evde	22	98,41	93,16					3-5	
	Toplam	1529	67,46	53,77	Toplam	1528				
Eğitim Harcaması	1.Aile yanı kiralık ev	140	54,63	44,50	Gruplar Arası	7	1,897	,066		
	2.Aile yanı kendi evi	572	57,69	55,14						
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	53,54	40,83						
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	46,49	36,22	Grup İçi	1521				
	5.Özel yurтта	144	47,92	61,09						
	6.Apart dairede	7	46,43	26,88						
	7.Kiralık evde	261	48,91	41,91						
	8.Kendine ait evde	22	58,41	42,52						
	Toplam	1529	52,89	48,75	Toplam	1528				

Tablo 31'in Devamı

Parametreler	İkamet Biçimi	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
İletişim Harcaması	1.Aile yanı kiralık ev	140	40,00	38,70	Gruplar Arası	7	2,761	,007		0,01
	2.Aile yanı kendi evi	572	38,11	30,46						
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	31,79	27,72						
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	31,58	20,75	Grup İçi	1521				
	5.Özel yurttta	144	32,99	30,63						
	6.Apart dairede	7	25,00	4,08						
	7.Kiralık evde	261	36,69	24,81						
	8.Kendine ait evde	22	45,45	34,78						
	Toplam	1529	35,99	29,08	Toplam	1528				
Sosyal Aktivite Harcaması	1.Aile yanı kiralık ev	140	65,26	67,44	Gruplar Arası	7	2,962	,004		0,01
	2.Aile yanı kendi evi	572	79,13	86,20						
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	68,32	59,90						
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	67,57	60,23	Grup İçi	1521				
	5.Özel yurttta	144	65,80	65,40						
	6.Apart dairede	7	75,00	61,31						
	7.Kiralık evde	261	71,21	67,20						
	8.Kendine ait evde	22	127,95	129,79						
	Toplam	1529	73,12	74,71	Toplam	1528				
Diğer Harcamalar Toplamı	1.Aile yanı kiralık ev	140	67,94	95,50	Gruplar Arası	7	,611	,747		
	2.Aile yanı kendi evi	572	68,78	87,32						
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	61,71	75,86						
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	65,02	83,80	Grup İçi	1521				
	5.Özel yurttta	144	60,15	86,12						
	6.Apart dairede	7	24,29	27,60						
	7.Kiralık evde	261	66,61	90,37						
	8.Kendine ait evde	22	83,86	95,39						
	Toplam	1529	66,24	86,77	Toplam	1528				
Öğrencinin Harcama Toplamı	1.Aile yanı kiralık ev	140	447,83	232,53	Gruplar Arası	7	40,621	,000	4-5	0,16
	2.Aile yanı kendi evi	572	444,84	214,58					4-5	
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	498,66	151,86					5-7	
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	538,01	179,02	Grup İçi	1521			2-5	
	5.Özel yurttta	144	708,50	267,64					2-4	
	6.Apart dairede	7	567,86	173,80						
	7.Kiralık evde	261	629,21	215,93					2-4	
	8.Kendine ait evde	22	681,59	296,38					2-3	
	Toplam	1529	524,58	231,47	Toplam	1528				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Fark: Scheffe, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 31'de araştırmaya katılan İnönü Üniversitesi öğrencilerinin ikamet biçimine göre analiz edilen gıda harcaması ortalamaları arasında istatistiksel olarak

anlamli farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(7-1.521)} = 10,780, P < 0,05$] ve bu fark özel yurttaki kalanların lehinedir ($\bar{X} = 171,35$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,05$) Green ve Salkind (2014)'e göre orta düzeyde bulunmuştur.

Benzer şekilde konut harcaması ortalamaları ikamet biçimi değişkenine göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamli farklılık olduğu belirlenmiştir [$F_{(7-1.521)} = 271,951, P < 0,05$]. Bu farkın aynı şekilde özel yurttaki kalan öğrencilerin lehine olduğu görülmüştür ($\bar{X} = 278,33$ TL). Bu doğrultuda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,56$) geniş düzeydedir.

Ulaşım harcaması ortalamalarının da ikamet biçimine göre kıyaslanması halinde istatistiksel olarak anlamli farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(7-1.521)} = 16,371, P < 0,05$]. Bu fark kendine ait evde kalanların lehinedir ($\bar{X} = 98,41$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,07$) orta düzeyde bulunmuştur.

Eğitim harcaması ortalamalarının da ikamet biçimi değişkenine göre kıyaslanması halinde ise, istatistiksel açıdan anlamli farklılık olmadığı gözlemlenmiştir [$F_{(7-1.521)} = 1,897, P > 0,05$].

İnönü Üniversitesi öğrencilerinin iletişim harcaması ortalamaları ikamet biçimine göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamli farklılık olduğu görülmüştür [$F_{(7-1.521)} = 2,761, P < 0,05$]. Bu farkın kendine ait evde kalanların lehine olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 45,45$ TL). Buradan hareketle hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,01$) küçük düzeyde bulunmuştur.

Sosyal aktivite harcaması ortalamaları da ikamet biçimine göre kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamli farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(7-1.521)} = 2,962, P < 0,05$]. Bu fark kendine ait evde kalanların lehinedir ($\bar{X} = 127,95$ TL). Bu doğrultuda hesaplanan etki büyüklüğünün ($\eta^2 = 0,01$) küçük düzeyde olduğu görülmüştür.

Diğer harcamalar toplamının ortalamaları ikamet biçimine göre kıyaslandığında ise, istatistiksel açıdan anlamli farklılık olmadığı belirlenmiştir [$F_{(7-1.521)} = 0,611, P > 0,05$].

İkamet biçimine göre analiz edilen harcama toplamının ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüş [$F_{(7-1,521)} = 40,621, P < 0,05$] ve bu farkın özel yurttan kalan öğrencilerin lehine olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 708,50$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,16$) geniş düzeyde bulunmuştur. Tablo 32’de İnönü Üniversitesi öğrencilerinin ikamet biçimi değişkenine göre aylık gelir, harcama ve tasarrufları yer almaktadır.

Tablo 32: İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının İkamet Biçimine Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	İkamet Biçimi	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Toplam Gelir	1.Aile yanı kiralık ev	140	490,62	231,29	Gruplar Arası	7	38,501	,000	5-7	0,15
	2.Aile yanı kendi evi	572	485,37	212,11					4-5	
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	542,48	140,31					5-7	
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	566,58	178,23	Grup İçi	1521			2-5	
	5.Özel yurttan	144	739,24	270,98					2-4	
	6.Apart dairede	7	578,57	203,83						
	7.Kiralık evde	261	668,89	218,95					2-4	
	8.Kendine ait evde	22	704,55	287,40					1-2	
	Toplam	1529	562,47	229,30	Toplam	1528				
Toplam Harcamalar	1.Aile yanı kiralık ev	140	447,83	232,53	Gruplar Arası	7	40,621	,000	4-5	0,16
	2.Aile yanı kendi evi	572	444,84	214,58					4-5	
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	498,66	151,86					5-7	
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	538,01	179,02	Grup İçi	1521			2-5	
	5.Özel yurttan	144	708,50	267,64					2-4	
	6.Apart dairede	7	567,86	173,80						
	7.Kiralık evde	261	629,21	215,93					2-4	
	8.Kendine ait evde	22	681,59	296,38					2-3	
	Toplam	1529	524,58	231,47	Toplam	1528				
Tasarruf	1.Aile yanı kiralık ev	140	42,79	90,70	Gruplar Arası	7	1,003	,427		
	2.Aile yanı kendi evi	572	40,53	80,95						
	3.Devlet yurdu (kampüs içi)	161	43,82	89,55						
	4.Devlet yurdu (kampüs dışı)	222	28,57	82,07	Grup İçi	1521				
	5.Özel yurttan	144	30,74	87,35						
	6.Apart dairede	7	10,71	148,70						
	7.Kiralık evde	261	39,67	86,99						
	8.Kendine ait evde	22	22,95	72,39						
	Toplam	1529	37,89	84,88	Toplam	1528				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Fark: Scheffe, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 32 incelendiğinde İnönü Üniversitesi öğrencilerinin ikamet biçimi değişkenine göre toplam gelir ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(7-1.521)} = 38,501, P < 0,05$] ve bu fark özel yurttan kalan öğrencilerin lehinedir ($\bar{X} = 739,24$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,15$) Green ve Salkind (2014)'e göre geniş düzeyde belirlenmiştir. İkamet yerine göre analiz edilen toplam harcama ortalamaları arasında da istatistiksel açıdan farklılık olduğu saptanmıştır [$F_{(7-1.521)} = 40,621, P < 0,05$]. Aynı şekilde söz konusu farkın özel yurttan kalan öğrencilerin lehine olduğu gözlemlenmiştir ($\bar{X} = 708,50$ TL). Bu doğrultuda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,16$) geniş düzeyde bulunmuştur. Tasarruf ortalamalarının ikamet biçimine göre kıyaslanması halinde ise, istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır [$F_{(7-1.521)} = 1,003, P > 0,05$].

Aşağıda son test çalışmasında personel için yapılan diğer birtakım analizlere yer verilmiştir. Bu bağlamda Tablo 33'te İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin cinsiyete göre aylık gelir, harcama ve tasarruf durumları sunulmuştur.

Tablo 33: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	Cohen d
Toplam Gelir	Kadın	183	3956,45	1772,73	429,631	-4,383	,000	0,40
	Erkek	347	4715,83	2111,08				
Toplam Harcamalar	Kadın	183	2874,55	1574,62	528	-1,838	,067	
	Erkek	347	3154,00	1710,12				
Tasarruf	Kadın	183	1081,90	1644,40	528	-3,173	,002	0,29
	Erkek	347	1561,83	1661,83				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, t: Test sonucu hesaplanan t değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Cohen d: Etki büyüklüğü.

Tablo 33'teki bulgular incelendiğinde İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin cinsiyet değişkenine göre toplam gelir ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu saptanmış [$t_{(429,631)} = -4,383, P < 0,05$] ve bu farkın erkek personelin lehine olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X} = 4.715,83$ TL). Buna bağlı olarak hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen d = 0,40) Green ve Salkind (2014)'e göre orta düzeyde belirlenmiştir. Toplam harcamaların cinsiyet değişkenine göre kıyaslanması halinde ise, istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür [$t_{(528)} = -1,838, P > 0,05$]. Tasarruf ortalamaları cinsiyet değişkenine göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$t_{(528)} =$

-3,173, $P < 0,05$] ve bu farkın benzer şekilde erkek personelin lehine olduğu saptanmıştır ($\bar{X} = 1.561,83$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,29$) küçük düzeydedir. Tablo 34’te İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin medeni duruma göre aylık gelir, harcama ve tasarrufları sunulmuştur.

Tablo 34: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Medeni Duruma Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Medeni Durum	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	Cohen d
Toplam Gelir	Evli	397	4627,88	2088,74	266,711	3,755	,000	0,38
	Bekâr	133	3933,47	1756,66				
Toplam Harcamalar	Evli	397	3283,76	1709,04	288,070	6,261	,000	0,63
	Bekâr	133	2382,17	1333,88				
Tasarruf	Evli	397	1344,13	1752,36	528	-1,239	,216	
	Bekâr	133	1551,31	1389,84				

* $p < 0,05$

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, t: Test sonucu hesaplanan t değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Cohen d : Etki büyüklüğü.

Tablo 34 incelendiğinde İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin medeni durum değişkenine göre toplam gelir ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$t_{(266,711)} = 3,755, P < 0,05$]. Bu fark evli personelin lehinedir ($\bar{X} = 4.627,88$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,38$) Green ve Salkind (2014)’e göre orta düzeyde bulunmuştur. Toplam harcama ortalamaları da medeni durum değişkenine göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$t_{(288,070)} = 6,261, P < 0,05$]. Bu farkın aynı şekilde evli personelin lehine olduğu görülmüştür ($\bar{X} = 3.283,76$ TL). Bu doğrultuda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,63$) orta düzeyde bulunmuştur. Tasarruf ortalamalarının medeni durum değişkenine göre kıyaslanması halinde ise, istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı gözlemlenmiştir [$t_{(528)} = -1,239, P > 0,05$]. İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin görev durumuna göre aylık gelir, harcama ve tasarrufları Tablo 35’te yer almaktadır.

Tablo 35: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Görev Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	Cohen d
Toplam Gelir	Akademik	308	5509,08	1850,52	521,692	19,053	,000	1,68
	İdari	222	2989,31	1189,36				
Toplam Harcamalar	Akademik	308	3577,10	1731,02	527,884	9,529	,000	0,84
	İdari	222	2336,63	1265,74				
Tasarruf	Akademik	308	1931,97	1736,54	527,940	9,903	,000	0,87
	İdari	222	652,68	1237,35				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, t: Test sonucu hesaplanan t değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Cohen d: Etki büyüklüğü.

Tablo 35'te araştırmaya katılan İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin toplam gelir ortalamaları görev durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$t_{(521,692)} = 19,053, P < 0,05$] ve bu fark akademik personel lehinedir ($\bar{X} = 5.509,08$ TL). Buradan hareketle hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 1,68$) Green ve Salkind (2014)'e göre geniş düzeyde bulunmuştur. Benzer şekilde görev durumuna göre analiz edilen toplam harcama ortalamaları arasında da istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır [$t_{(527,884)} = 9,529, P < 0,05$]. Bu farkın aynı şekilde akademik personelin lehine olduğu görülmüştür ($\bar{X} = 3.577,10$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,84$) geniş düzeydedir. Aynı şekilde tasarruf ortalamaları görev durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptanmış [$t_{(527,940)} = 9,903, P < 0,05$] ve bu farkın akademik personelin lehine olduğu gözlemlenmiştir ($\bar{X} = 1.931,97$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü (Cohen $d = 0,87$) geniş düzeyde bulunmuştur. Tablo 36'da İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin görev durumuna göre aylık gelirleri sunulmuştur.

Tablo 36: İnönü Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Aylık Gelirlerinin Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Görev Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Ortalama Üniversite İçi Gelir	1.İdari Personel	222	2806,29	1040,88	Gruplar Arası	6	204,963	,000	3-7	0,70
	2.Araştırma Görevlisi	103	4366,56	681,24					1-7	
	3.Öğretim Görevlisi	56	4252,50	602,86					1-7	
	4.Okutman	10	4680,00	1091,18	Grup İçi	523			1-7	
	5.Yardımcı Doçent	69	5755,80	1179,72					1-7	
	6.Doçent	45	6691,11	1371,27					1-7	
	7.Profesör	25	8760,00	2038,59					1-6	
	Toplam	530	4292,34	1940,86	Toplam	529				
Üniversite Dışı Gelir	1.İdari Personel	222	183,02	639,48	Gruplar Arası	6	,834	,544		
	2.Araştırma Görevlisi	103	119,42	523,20						
	3.Öğretim Görevlisi	56	57,14	215,62						
	4.Okutman	10	100,00	316,23	Grup İçi	523				
	5.Yardımcı Doçent	69	231,16	811,55						
	6.Doçent	45	116,67	409,27						
	7.Profesör	25	286,00	599,57						
	Toplam	530	161,28	590,22	Toplam	529				
Toplam Gelir	1.İdari Personel	222	2989,31	1189,36	Gruplar Arası	6	161,308	,000	3-7	0,65
	2.Araştırma Görevlisi	103	4485,98	799,39					1-7	
	3.Öğretim Görevlisi	56	4309,64	668,11					1-7	
	4.Okutman	10	4780,00	1166,95	Grup İçi	523			1-7	
	5.Yardımcı Doçent	69	5986,96	1447,48					1-7	
	6.Doçent	45	6807,78	1367,23					1-7	
	7.Profesör	25	9046,00	2295,83					1-6	
	Toplam	530	4453,63	2031,44	Toplam	529				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Fark: Scheffe, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 36’da İnönü Üniversitesi akademik ve idari personelinin üniversite içi gelir ortalamaları görev durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(6-523)} = 204,963, P < 0,05$] ve bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 8.760,00$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,70$) Green ve Salkind (2014)’e göre geniş düzeyde bulunmuştur. Üniversite dışı gelir ortalamaları görev durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır [$F_{(6-523)} = 0,834, P > 0,05$]. Toplam gelir ortalamaları görev durumuna göre kıyaslandığında ise, istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu belirlenmiş [$F_{(6-523)} = 161,308, P < 0,05$] ve bu farkın profesörlerin lehine olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X} = 9.046,00$ TL). Bu doğrultuda

hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,65$) geniş düzeyde bulunmuştur. Tablo 37’de İnönü Üniversitesi akademik personelinin akademik görev durumuna göre aylık gelir, harcama ve tasarrufları sunulmuştur.

Tablo 37: İnönü Üniversitesi Akademik Personelinin Aylık Gelir, Harcama ve Tasarruflarının Akademik Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Görev Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Toplam Gelir	1.Araştırma Görevlisi	103	4485,98	799,39	Gruplar Arası	5	79,709	,000	4-6	0,57
	2.Öğretim Görevlisi	56	4309,64	668,11					4-6	
	3.Okutman	10	4780,00	1166,95	Grup İçi	302			5-6	
	4.Yardımcı Doçent	69	5986,96	1447,48					2-6	
	5.Doçent	45	6807,78	1367,23					2-6	
	6.Profesör	25	9046,00	2295,83					2-5	
	Toplam	308	5509,08	1850,52	Toplam	307				
Toplam Harcamalar	1.Araştırma Görevlisi	103	2866,92	1219,54	Gruplar Arası	5	26,736	,000	4-6	0,31
	2.Öğretim Görevlisi	56	2493,93	1073,30					4-6	
	3.Okutman	10	3947,00	2012,51	Grup İçi	302			2-6	
	4.Yardımcı Doçent	69	3967,10	1533,43					2-4	
	5.Doçent	45	4982,56	1590,72					2-4	
	6.Profesör	25	5175,20	2188,10						
	Toplam	308	3577,10	1731,02	Toplam	307				
Tasarruf	1.Araştırma Görevlisi	103	1619,06	1366,12	Gruplar Arası	5	8,818	,000	1-6	0,13
	2.Öğretim Görevlisi	56	1815,71	1293,73					2-6	
	3.Okutman	10	833,00	1997,53	Grup İçi	302			3-6	
	4.Yardımcı Doçent	69	2019,86	1923,34					4-6	
	5.Doçent	45	1825,22	1689,63					5-6	
	6.Profesör	25	3870,80	2163,59					3-4	
	Toplam	308	1931,97	1736,54	Toplam	307				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Fark: Scheffe, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 37’de İnönü Üniversitesi akademik personelinin toplam gelir ortalamaları akademik görev durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(5-302)} = 79,709, P < 0,05$] ve bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 9.046,00$ TL). Buna bağlı olarak hesaplanan etki büyüklüğünün ($\eta^2 = 0,57$) Green ve Salkind (2014)’e göre geniş düzeyde olduğu belirlenmiştir. Aynı şekilde toplam harcama ortalamaları akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır [$F_{(5-302)} = 26,736, P < 0,05$]. Bu farkın benzer şekilde profesörlerin lehine olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X} = 5.175,20$ TL). Bu bağlamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,31$)

geniş düzeyde bulunmuştur. Tasarruf ortalamalarının da akademik görev durumuna göre kıyaslanması halinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu saptanmış [$F_{(5-302)} = 8,818, P < 0,05$] ve bu farkın yine profesörlerin lehine olduğu görülmüştür ($\bar{X} = 3.870,80$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,13$) geniş düzeydedir. Tablo 38’de İnönü Üniversitesi akademik personelinin akademik görev durumuna göre aylık harcamalarına yer verilmiştir.

Tablo 38: İnönü Üniversitesi Akademik Personelinin Aylık Harcamalarının Akademik Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Görev Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Gıda Harcaması	1.Araştırma Görevlisi	103	698,06	482,89	Gruplar Arası	5	24,269	,000	4-5	0,29
	2.Öğretim Görevlisi	56	743,13	421,78					4-5	
	3.Okutman	10	1395,00	717,42	Grup İçi	302			3-1	
	4.Yardımcı Doçent	69	1219,20	681,53					1-5	
	5.Doçent	45	1655,56	735,02					1-4	
	6.Profesör	25	1558,00	824,08					1-2	
	Toplam	308	1055,32	708,25	Toplam	307				
Konut Harcaması	1.Araştırma Görevlisi	103	780,10	593,86	Gruplar Arası	5	2,951	,013		0,05
	2.Öğretim Görevlisi	56	527,68	379,94						
	3.Okutman	10	700,00	1031,72	Grup İçi	302				
	4.Yardımcı Doçent	69	573,62	491,59						
	5.Doçent	45	524,44	612,16						
	6.Profesör	25	460,00	366,29						
	Toplam	308	622,01	553,38	Toplam	307				
Ulaşım Harcaması	1.Araştırma Görevlisi	103	277,21	197,72	Gruplar Arası	5	12,751	,000	4-6	0,17
	2.Öğretim Görevlisi	56	228,39	160,47					4-6	
	3.Okutman	10	350,00	164,99	Grup İçi	302				
	4.Yardımcı Doçent	69	402,17	246,51					1-2	
	5.Doçent	45	463,33	206,27					1-2	
	6.Profesör	25	518,00	273,43					1-2	
	Toplam	308	345,43	230,32	Toplam	307				
Eğitim Harcaması	1.Araştırma Görevlisi	103	224,08	276,86	Gruplar Arası	5	11,884	,000	4-5	0,16
	2.Öğretim Görevlisi	56	249,02	374,67					4-5	
	3.Okutman	10	695,00	994,55	Grup İçi	302				
	4.Yardımcı Doçent	69	623,99	619,78					1-2	
	5.Doçent	45	760,89	720,21					1-2	
	6.Profesör	25	682,00	556,94					1-2	
	Toplam	308	449,09	561,33	Toplam	307				
İletişim Harcaması	1.Araştırma Görevlisi	103	119,71	110,85	Gruplar Arası	5	7,015	,000	4-6	0,10
	2.Öğretim Görevlisi	56	137,50	72,92					2-6	
	3.Okutman	10	172,00	74,95	Grup İçi	302				
	4.Yardımcı Doçent	69	187,97	115,66					1-4	
	5.Doçent	45	171,67	83,07						
	6.Profesör	25	233,20	148,51					1-2	
	Toplam	308	156,74	110,18	Toplam	307				

Tablo 38'in Devamı

Parametreler	Görev Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Sosyal Aktivite Harcaması	1.Araştırma Görevlisi	103	309,32	373,69	Gruplar Arası	5	2,998	,012		0,05
	2.Öğretim Görevlisi	56	225,18	197,10						
	3.Okutman	10	195,00	200,62	Grup İçi	302				
	4.Yardımcı Doçent	69	394,20	400,95						
	5.Doçent	45	455,56	422,28						
	6.Profesör	25	388,00	344,08						
	Toplam	308	337,08	362,16	Toplam	307				
Diğer Harcamalar Toplamı	1.Araştırma Görevlisi	103	458,45	718,35	Gruplar Arası	5	5,198	,000	1-6	0,08
	2.Öğretim Görevlisi	56	383,04	641,25					2-6	
	3.Okutman	10	440,00	550,15	Grup İçi	302				
	4.Yardımcı Doçent	69	565,94	814,32					4-6	
	5.Doçent	45	951,11	1204,28						
	6.Profesör	25	1336,00	1968,32					2-4	
	Toplam	308	611,43	995,02	Toplam	307				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Fark: Scheffe, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 38'de araştırmaya katılan İnönü Üniversitesi akademik personelinin gıda harcaması ortalamaları akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görülmüştür [$F_{(5-302)} = 24,269, P < 0,05$] ve bu fark doçentlerin lehinedir ($\bar{X} = 1.655,56$ TL). Buna bağlı olarak hesaplanan etki büyüklüğünün ($\eta^2 = 0,29$) Green ve Salkind (2014)'e göre geniş düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Benzer şekilde konut harcaması ortalamaları da akademik görev durumuna göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu saptanmış [$F_{(5-302)} = 2,951, P < 0,05$] ve bu farkın araştırma görevlilerinin lehine olduğu görülmüştür ($\bar{X} = 780,10$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,05$) orta düzeyde bulunmuştur.

Ulaşım harcaması ortalamaları akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir [$F_{(5-302)} = 12,751, P < 0,05$]. Bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 518,00$ TL). Buna bağlı olarak hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,17$) geniş düzeyde belirlenmiştir.

İnönü Üniversitesi akademik personelinin eğitim harcaması ortalamaları da akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu

saptanmış [$F_{(5-302)} = 11,884, P < 0,05$] ve bu farkın doçentlerin lehine olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X} = 760,89$ TL). Bu doğrultuda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,16$) geniş düzeyde bulunmuştur.

Aynı şekilde iletişim harcaması ortalamaları da akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F_{(5-302)} = 7,015, P < 0,05$]. Bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 233,20$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,10$) geniş düzeyde bulunmuştur.

Benzer şekilde sosyal aktivite harcaması ortalamaları akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık saptanmış [$F_{(5-302)} = 2,998, P < 0,05$] ve bu farkın doçentlerin lehine olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 455,56$ TL). Buna bağlı olarak hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,05$) orta düzeydedir.

Diğer harcamalar toplamının ortalamaları da akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık saptanmıştır [$F_{(5-302)} = 5,198, P < 0,05$]. Bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 1.336,00$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,08$) orta düzeyde bulunmuştur. Tablo 39’da ise, İnönü Üniversitesi akademik personelinin akademik görev durumuna göre aylık gelirleri sunulmuştur.

Tablo 39: İnönü Üniversitesi Akademik Personelinin Aylık Gelirlerinin Akademik Görev Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Parametreler	Görev Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Sd	F	p	Fark	η^2
Ortalama Üniversite İçi Gelir	1.Araştırma Görevlisi	103	4366,56	681,24	Gruplar Arası	5	94,302	,000	4-6	0,61
	2.Öğretim Görevlisi	56	4252,50	602,86					4-6	
	3.Okutman	10	4680,00	1091,18	Grup İçi	302			5-6	
	4.Yardımcı Doçent	69	5755,80	1179,72					2-6	
	5.Doçent	45	6691,11	1371,27					2-6	
	6.Profesör	25	8760,00	2038,59					2-5	
	Toplam	308	5363,46	1721,35	Toplam	307				
Üniversite Dışı Gelir	1.Araştırma Görevlisi	103	119,42	523,20	Gruplar Arası	5	1,026	,402		
	2.Öğretim Görevlisi	56	57,14	215,62						
	3.Okutman	10	100,00	316,23	Grup İçi	302				
	4.Yardımcı Doçent	69	231,16	811,55						
	5.Doçent	45	116,67	409,27						
	6.Profesör	25	286,00	599,57						
	Toplam	308	145,62	552,54	Toplam	307				
Toplam Gelir	1.Araştırma Görevlisi	103	4485,98	799,39	Gruplar Arası	5	79,709	,000	4-6	0,57
	2.Öğretim Görevlisi	56	4309,64	668,11					4-6	
	3.Okutman	10	4780,00	1166,95	Grup İçi	302			5-6	
	4.Yardımcı Doçent	69	5986,96	1447,48					2-6	
	5.Doçent	45	6807,78	1367,23					2-6	
	6.Profesör	25	9046,00	2295,83					2-5	
	Toplam	308	5509,08	1850,52	Toplam	307				

*p < 0,05

Not: N: Grup mevcutları, $\bar{X}$: Grup ortalamaları, Ss: Grupların standart sapmaları, Sd: Serbestlik derecesi, F: Test sonucu hesaplanan F değeri, p: Hipotez testinin anlamlılık düzeyi, Fark: Scheffe, η^2 : Etki büyüklüğü.

Tablo 39’da İnönü Üniversitesi akademik personelinin üniversite içi gelir ortalamaları akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık saptanmıştır [$F_{(5-302)} = 94,302, P < 0,05$] ve bu fark profesörlerin lehinedir ($\bar{X} = 8.760,00$ TL). Buna bağlı olarak hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,61$) Green ve Salkind (2014)’e göre geniş düzeyde bulunmuştur. Üniversite dışı gelir ortalamaları akademik göreve göre kıyaslandığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı gözlemlenmiştir [$F_{(5-302)} = 1,026, P > 0,05$]. Toplam gelir ortalamaları akademik göreve göre kıyaslandığında ise, istatistiksel açıdan anlamlı farklılık saptanmış [$F_{(5-302)} = 79,709, P < 0,05$] ve bu farkın profesörlerin lehine olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 9.046,00$ TL). Bu kapsamda hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0,57$) geniş düzeyde bulunmuştur.

ALTINCI BÖLÜM

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİNİN EKONOMİK KATKISI

Bu bölümde İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılı itibariyle Malatya ekonomisine katkısı hesaplanmıştır. Bu katkılar; doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılar olarak üç başlık altında incelenmiştir.

6.1. İnönü Üniversitesinin Doğrudan Katkısı

İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine sağladığı doğrudan katkılar istihdam ve gelir olarak iki başlık altında ele alınmıştır. Bu kapsamda İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisi üzerindeki doğrudan gelir ve istihdam katkısı hesaplanmıştır.

6.1.1. İnönü Üniversitesinin Doğrudan Gelir Katkısı

İnönü Üniversitesinin personel ödemeleri, üniversitenin doğrudan gelir katkısını oluşturmaktadır. Bu bağlamda aşağıdaki Tablo 40'ta İnönü Üniversitesinin doğrudan gelir katkısı sunulmuştur.

Tablo 40: İnönü Üniversitesinin Doğrudan Gelir Katkısı (2015 Yılı)

Harcama Kalemleri	Harcama Tutarı (TL)
Üniversite Bütçesinden: Personel Giderleri	173.376.649,39
Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesinden: Döner Sermaye Ek Ödemeleri (Personel Giderleri)	55.668.864,00
Toplam	229.045.513,39

Kaynak: İnönü Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, 2017; Karaca, 2016: 45.

Tablo 40'ta İnönü Üniversitesinin personel ödemeleri iki başlık altında toplanmıştır. Burada “Üniversite Bütçesinden” 173.376.649,39 TL; “Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesinden” 55.668.864,00 TL olmak üzere toplam 229.045.513,39 TL personel gideri tespit edilmiştir. Tablo 40'ta yer alan brüt ödemelerden 2015 yılı kesinti toplamı (emekli keseneği, gelir vergisi ve damga vergisi) çıkarılarak üniversite personelinin eline geçen net gelir 171.100.045 TL olarak hesaplanmıştır. Bu rakam, İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılına ilişkin doğrudan gelir katkısını oluşturmaktadır.

6.1.2. İnönü Üniversitesinin Doğrudan İstihdam Katkısı

Doğrudan istihdam literatürde öngörüldüğü üzere, İnönü Üniversitesinde faaliyet gösteren akademik ve idari personel sayısı dikkate alınarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda Tablo 41’de İnönü Üniversitesinin Malatya’ya olan doğrudan istihdam katkısı sunulmuştur.

Tablo 41: İnönü Üniversitesinin Doğrudan İstihdam Katkısı (2016 Yılı)

Personel	Sayı
Akademik Personel	1.595
İdari Personel	1.885
Toplam	3.480

Kaynak: İnönü Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı, 2016.

Tablo 41’den de görüldüğü üzere İnönü Üniversitesinde 1.595 akademik; 1.885 idari olmak üzere toplam 3.480 kişi istihdam edilmektedir. Bu rakam, İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılına ait doğrudan istihdam katkısıdır.

6.2. İnönü Üniversitesinin Dolaylı Katkısı

İnönü Üniversitesinin dolaylı gelir ve istihdam katkısını hesaplamak üzere bütçe, döner sermaye ve öğrenci harcamaları dikkate alınmıştır.¹⁷ Buna göre İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine olan dolaylı gelir ve istihdam katkısı hesaplanmıştır.

6.2.1. İnönü Üniversitesinin Dolaylı Gelir Katkısı

İnönü Üniversitesinin dolaylı gelir katkısı hesaplanırken Lewis (1988)’deki gibi personel harcamaları dışındaki diğer harcamalar dikkate alınmıştır. Bu kapsamda ilk olarak bütçe harcamaları incelenmiştir. Bu bağlamda Tablo 42’de İnönü Üniversitesi Bütçesinden yapılan diğer harcamalara yer verilmiştir.

¹⁷ İnönü Üniversitesinin ekonomik katkısı hesaplanırken İnönü Üniversitesi Vakıf Başkanlığına dilekçe yazılıp birimle görüşülmesine rağmen yaptıkları harcamaların paylaşılması nedeniyle vakıf harcamaları hesaplamalarda dikkate alınamamıştır.

Tablo 42: İnönü Üniversitesi Bütçesinden Yapılan Diğer Harcama Türleri (2015 Yılı)

Harcama Kalemleri	Harcama Tutarı (TL)
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	41.479.477,09
Cari Transferler	8.319.277,62
Sermaye Giderleri	66.987.229,92
Toplam	116.785.984,63

Kaynak: İnönü Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, 2017.

Tablo 42’de görüldüğü üzere İnönü Üniversitesinin personel harcamaları dışındaki diğer harcamaları 116.785.984,63 TL’dir.¹⁸ Bu çalışma kapsamında İnönü Üniversitesi harcamalarının yerel ekonomiden gerçekleştirilme oranı ise yaklaşık %57 olarak belirlenmiştir.¹⁹ Buna göre İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılı itibariyle Malatya ekonomisine dolaylı gelir katkısı, 116.785.984,63 TL’nin %57’si alınarak 66.568.011,24 TL olarak hesaplanmıştır. Tablo 43’te ise, İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesinin personel harcamaları dışındaki diğer harcamaları sunulmuştur.

Tablo 43: İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesi Diğer Harcama Türleri (2015 Yılı)

Harcama Kalemleri	Harcama Tutarı (TL)
Personel Hizmet Alım Ödemeleri	41.445.124
Personel Taşıma	1.578.834
Güvenlik	1.638.195
Elektrik	3.628.939
Doğalgaz	3.715.635
Su	380.000
Tedarikçi Firma	83.627.461
Toplam	136.014.188

Kaynak: Karaca, 2016: 45.

Tablo 43’te sunulduğu üzere İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesinin personel harcamaları dışındaki diğer harcamaları 136.014.188 TL’dir.²⁰ Buna göre İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesinin 2015-2016 akademik yılı itibariyle Malatya ekonomisine dolaylı gelir katkısı, 136.014.188 TL’nin %57’si alınarak 77.528.087,16 TL olarak hesaplanmıştır.

¹⁸ İnönü Üniversitesi Bütçesindeki SGKDPG ve cari transferler kaleminde yer alan yurtdışına yapılan transferler hesaplamaya dâhil edilmemiştir.

¹⁹ İnönü Üniversitesindeki çeşitli birimlerle yapılan görüşmeler ve fatura incelemeleri sonucunda 2015-2016 akademik yılında üniversite harcamalarının yerel tedarikçilerden karşılanma oranı %57 olarak belirlenmiştir.

²⁰ Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye harcamalarında vergiler, BAP ve hazine hissesi hesaba katılmamıştır. BAP harcamaları İnönü Üniversitesi Bütçesi kapsamındadır.

İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine dolaylı gelir katkısı hesaplanırken öğrencilere uygulanan anket sonucunda öğrenci başına aylık ortalama harcama 524,58 TL; öğrencilerin Malatya’da ikamet süresi 9,83 ay ve öğrenci harcamalarının Malatya’da gerçekleşme oranı %91,77 olarak tespit edilmiştir. Bu durumda 36.055 öğrencinin öğrenim gördüğü İnönü Üniversitesinde aylık toplam katkı 18.913.795,1 TL; yıllık toplam katkı 185.909.369,9 TL olarak hesaplanmıştır.²¹ Buna göre İnönü Üniversitesi öğrencilerinin 2015-2016 akademik yılında Malatya ekonomisine dolaylı gelir katkısı, 185.909.369,9 TL’nin %91,77’si alınarak 170.610.208,1 TL olarak hesaplanmıştır. Aşağıdaki Tablo 44’te İnönü Üniversitesinin dolaylı gelir katkısı sunulmuştur.

Tablo 44: İnönü Üniversitesinin Dolaylı Gelir Katkısı (2015-2016)

Harcama Kalemleri	Dolaylı Gelir (TL)
Bütçe Harcamaları	66.568.011,24
Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye Harcamaları	77.528.087,16
Öğrenci Harcamaları	170.610.208,1
Toplam	314.706.307

Tablo 44’te İnönü Üniversitesinin bütçe, döner sermaye ve öğrenci harcamalarına bağlı dolaylı gelir katkısı sunulmuştur. Bu bağlamda İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılında Malatya ekonomisine aktardığı dolaylı gelir 314.706.307 TL’dir.

6.2.2. İnönü Üniversitesinin Dolaylı İstihdam Katkısı

İnönü Üniversitesinin dolaylı istihdam katkısı hesaplanırken Lewis (1988)’e göre, işgücü başına düşen üretim miktarını saptamak gerekmektedir. Bu bakımdan Atık (1999)’daki gibi hizmet sektöründe istihdam edilen işgücü başına düşen üretim miktarı belirlenmiştir. Buna göre 2015 yılı hizmet üretimi aynı yılda hizmet sektöründe istihdam edilen işgücü sayısına bölünerek 60.079 TL²² olarak hesaplanmıştır. Bu doğrultuda İnönü Üniversitesinin bütçe harcamalarına bağlı dolaylı istihdam katkısı 66.568.011,24 TL’lik dolaylı gelir 60.079 TL’ye bölünerek 1.108 kişi

²¹ Aylık toplam katkı, öğrencilerin aylık ortalama harcama tutarı ile üniversitede öğrenim gören öğrenci sayısı çarpılarak hesaplanmıştır. Yıllık toplam katkı, aylık toplam harcama ile ikamet süresi çarpılarak hesaplanmıştır.

²² 2015 yılı hizmet üretimi değeri cari fiyatlarla 834.551.872.747,33 TL; aynı yıl için hizmet sektörü istihdam sayısı 13.891.000 kişidir (TÜİK, GSYİH, İktisadi Faaliyet Kollarına (A21) Göre Cari Fiyatlarla (Değer, Pay, Değişim Oranı), 2015; TÜİK, İşgücü İstatistikleri, 2015).

olarak saptanmıştır. Söz konusu çalışmada döner sermaye harcamalarına ilişkin dolaylı istihdam katkısı, 77.528.087,16 TL tutarındaki dolaylı gelir 60.079 TL'ye bölünerek 1.290 kişi olarak tespit edilmiştir. Son olarak öğrenci harcamalarına bağlı dolaylı istihdam katkısı, 170.610.208,1 TL'lik dolaylı gelir 60.079 TL'ye bölünerek 2.840 kişi olarak hesaplanmıştır. Tablo 45'te İnönü Üniversitesinin dolaylı istihdam katkısı sunulmuştur.

Tablo 45: İnönü Üniversitesinin Dolaylı İstihdam Katkısı (2015-2016)

Harcama Kalemleri	Dolaylı İstihdam
Bütçe Harcamaları	1.108
Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermaye Harcamaları	1.290
Öğrenci Harcamaları	2.840
Toplam	5.238

Tablo 45'teki veriler incelendiğinde İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılına ait bütçe, döner sermaye ve öğrenci harcamaları sayesinde dolaylı istihdam katkısı 5.238 kişi olarak hesaplanmıştır.

6.3. İnönü Üniversitesinin Uyarılmış Katkısı

İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine uyarılmış katkısı; istihdam ve gelir olarak iki başlık altında ele alınmıştır. Bu kapsamda İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisi üzerindeki uyarılmış gelir ve istihdam katkısı hesaplanmıştır.

6.3.1. İnönü Üniversitesinin Uyarılmış Gelir Katkısı

Bu tez çalışması kapsamında, İnönü Üniversitesinin uyarılmış gelir katkısını saptamak üzere harcama tabanı Eşitlik (13)'e göre hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

$$E = L + G \quad (13)$$

$$E = 171.100.045 + 252.800.173 = 423.900.218 \text{ TL}$$

Söz konusu modelde, L : İnönü Üniversitesi personeline yapılan ödemelerdir. Tablo 40'ta yer alan brüt ödemelerden 2015 yılı kesinti toplamı (emekli keseneği, gelir vergisi ve damga vergisi) çıkarılarak net personel ödemesi 171.100.045 TL olarak hesaplanmıştır. G : İnönü Üniversitesi Bütçesi ve Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesinin personel harcamaları dışındaki diğer harcamalar toplamıdır. Tablo 42'de İnönü Üniversitesi Bütçesinin personel harcamaları dışındaki diğer harcamaları

116.785.984,63 TL olarak gösterilmiştir. İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Döner Sermayesinin personel harcamaları dışındaki diğer harcamaları Tablo 43'te görüldüğü üzere 136.014.188 TL'dir. Dolayısıyla G : 252.800.173 TL olarak elde edilir. 1. halka gayrisafı yerel hasıla (Y_1) ise, Eşitlik (14)'teki gibi hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

$$Y_1 = L + A + hG \quad (14)$$

$$Y_1 = 171.100.045 + 6.735.178,87 + (0,57)(252.800.173) = 321.931.322,52 \text{ TL}$$

Burada A : İnönü Üniversitesi personelinin üniversite dışı ek geliridir.²³ h : İnönü Üniversitesi harcamalarının yerel tedarikçilerden karşılanma oranıdır. Bu oran, İnönü Üniversitesindeki çeşitli birimlerle yapılan görüşmeler ve fatura incelemeleri sonucunda %57 olarak belirlenmiştir. 1. halka yerel harcanabilir gelir (D_1) ise, Eşitlik (15)'e göre hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

$$D_1 = (1 - t)(Y_1 - hiG)^{24} \quad (15)$$

$$D_1 = (1 - 0,30)[321.931.322,52 - (0,57)(0,18)(252.800.173)]$$

$$D_1 = 207.656.726,53 \text{ TL}$$

2. halka gayrisafı yerel hasıla (Y_2) Eşitlik (16)'ya göre hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).²⁵

$$Y_2 = vZ + w(1 - s)D_1 \quad (16)$$

²³ Tablo 36'da görüldüğü üzere, personel için aylık ortalama üniversite dışı ek gelir 161,28 TL'dir. Buna göre personelin üniversite dışı ek geliri; aylık ortalama üniversite dışı ek gelir, toplam personel sayısı (3.480 kişi) ve Malatya'da ikamet süresi çarpılarak yıllık temelde 6.735.178,87 TL olarak hesaplanmıştır.

²⁴ Halkalardaki t : doğrudan vergi oranıdır. Bu doğrultuda, İnönü Üniversitesi personelinin gelir ve kazançları üzerinden alınan vergilerin ortalama efektif vergi oranı hesaplanmıştır. Buna göre bir birimle alınan ortalama miktarı belirleyebilmek üzere, personele uygulanan ankete ilişkin toplam gelirin harmonik ortalaması alınarak (Gelir Vergisi Kanunu, md. 103)'e karşılık gelen %15, %20 ve %27'lik dilimler hesaplanmıştır. Ardından elde edilen değerlerin toplamı harmonik ortalamadan çıkarılmıştır. Daha sonra ise, hesaplanan değer vergi öncesi gelire bölünerek t %30 olarak elde edilmiştir. i ise, dolaylı vergi oranıdır ve i için %1, %8 ve %18 katma değer vergisi oranlarından genel oran olarak kabul edilen %18 esas alınmıştır.

²⁵ Söz konusu çalışma sadece 2015-2016 akademik yılının etkisini araştırmaktadır. Dolayısıyla çalışmada yararlanılan modelin marjinal bir model olmayışı göz önünde bulundurularak Sürmeli'nin (2008) çalışmasındaki gibi ortalama tüketim eğilimi (APC) esas alınmıştır. Buna ek olarak, APC'nin uzun dönemde marjinal tüketim eğilimine (MPC) eşit olacağı düşünülerek modelde kullanılmıştır. Bu bağlamda APC'ye, MPC ile marjinal tasarruf eğiliminin (MPS) toplamı 1'e eşit olduğundan $MPC = 1 - MPS$ eşitliği ile ulaşılmıştır (Sürmeli, 2008: 47).

$$Y_2 = (0,92)(185.909.369,9) + (0,88)(1 - 0,31)(207.656.726,53)$$

$$Y_2 = 295.750.241,69 \text{ TL}$$

Söz konusu modelde v: İnönü Üniversitesi öğrencilerinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranıdır. Öğrencilere uygulanan anket sonucunda %91,77 olarak belirlenmiştir. Z: İnönü Üniversitesi öğrencilerinin toplam harcamalarıdır. Daha önce belirtildiği üzere 185.909.369,9 TL olarak hesaplanmıştır. w: İnönü Üniversitesi personelinin yörede yaptıkları mal ve hizmet harcamalarının oranıdır. Personele uygulanan anket neticesinde %87,78 olarak belirlenmiştir. Modelde s: İnönü Üniversitesi personelinin ortalama tasarruf eğilimi olarak tanımlanmıştır. Bu oran %31,35 olarak elde edilmiştir. 2. halka yerel harcanabilir gelir (D_2) ise, Eşitlik (17)'de yer verildiği gibi hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

$$D_2 = (1 - t)(1 - i)Y_2 \quad (17)$$

$$D_2 = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(295.750.241,69) = 170.138.272,97 \text{ TL}$$

3. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_3) Eşitlik (18)'deki gibi hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 331).

$$Y_3 = w(1 - s)D_2 \quad (18)$$

$$Y_3 = (0,88)(1 - 0,31)(170.138.272,97) = 102.530.313,11 \text{ TL}$$

3. halka yerel harcanabilir gelir (D_3) Eşitlik (19)'daki formül aracılığıyla hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 331).

$$D_3 = (1 - t)(1 - i)Y_3 \quad (19)$$

$$D_3 = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(102.530.313,11) = 58.983.317,48 \text{ TL}$$

İlerleyen halkalarda gayrisafi yerel hasıla ve yerel harcanabilir gelirin hesaplanması bu adım itibarıyla aynı şekilde olacaktır.

4. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_4):

$$Y_4 = w(1 - s)D_3$$

$$Y_4 = (0,88)(1 - 0,31)(58.983.317,48) = 35.545.076,98 \text{ TL}$$

4. halka yerel harcanabilir gelir (D_4):

$$D_4 = (1 - t)(1 - i)Y_4$$

$$D_4 = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(35.545.076,98) = 20.448.260,58 \text{ TL}$$

5. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_5):

$$Y_5 = w(1 - s)D_4$$

$$Y_5 = (0,88)(1 - 0,31)(20.448.260,58) = 12.322.721,53 \text{ TL}$$

5. halka yerel harcanabilir gelir (D_5):

$$D_5 = (1 - t)(1 - i)Y_5$$

$$D_5 = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(12.322.721,53) = 7.088.976,66 \text{ TL}$$

6. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_6):

$$Y_6 = w(1 - s)D_5$$

$$Y_6 = (0,88)(1 - 0,31)(7.088.976,66) = 4.272.025,24 \text{ TL}$$

6. halka yerel harcanabilir gelir (D_6):

$$D_6 = (1 - t)(1 - i)Y_6$$

$$D_6 = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(4.272.025,24) = 2.457.597,30 \text{ TL}$$

7. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_7):

$$Y_7 = w(1 - s)D_6$$

$$Y_7 = (0,88)(1 - 0,31)(2.457.597,30) = 1.481.020,21 \text{ TL}$$

7. halka yerel harcanabilir gelir (D_7):

$$D_7 = (1 - t)(1 - i)Y_7$$

$$D_7 = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(1.481.020,21) = 851.996,67 \text{ TL}$$

8. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_8):

$$Y_8 = w(1 - s)D_7$$

$$Y_8 = (0,88)(1 - 0,31)(851.996,67) = 513.438,18 \text{ TL}$$

8. halka yerel harcanabilir gelir (D_8):

$$D_8 = (1 - t)(1 - i)Y_8$$

$$D_8 = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(513.438,18) = 295.369,11 \text{ TL}$$

9. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_9):

$$Y_9 = w(1 - s)D_8$$

$$Y_9 = (0,88)(1 - 0,31)(295.369,11) = 177.998,09 \text{ TL}$$

9. halka yerel harcanabilir gelir (D_9):

$$D_9 = (1 - t)(1 - i)Y_9$$

$$D_9 = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(177.998,09) = 102.398,18 \text{ TL}$$

10. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{10}):

$$Y_{10} = w(1 - s)D_9$$

$$Y_{10} = (0,88)(1 - 0,31)(102.398,18) = 61.708,15 \text{ TL}$$

10. halka yerel harcanabilir gelir (D_{10}):

$$D_{10} = (1 - t)(1 - i)Y_{10}$$

$$D_{10} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(61.708,15) = 35.499,27 \text{ TL}$$

11. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{11}):

$$Y_{11} = w(1 - s)D_{10}$$

$$Y_{11} = (0,88)(1 - 0,31)(35.499,27) = 21.392,90 \text{ TL}$$

11. halka yerel harcanabilir gelir (D_{11}):

$$D_{11} = (1 - t)(1 - i)Y_{11}$$

$$D_{11} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(21.392,90) = 12.306,84 \text{ TL}$$

12. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{12}):

$$Y_{12} = w(1 - s)D_{11}$$

$$Y_{12} = (0,88)(1 - 0,31)(12.306,84) = 7.416,46 \text{ TL}$$

12. halka yerel harcanabilir gelir (D_{12}):

$$D_{12} = (1 - t)(1 - i)Y_{12}$$

$$D_{12} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(7.416,46) = 4.266,52 \text{ TL}$$

13. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{13}):

$$Y_{13} = w(1 - s)D_{12}$$

$$Y_{13} = (0,88)(1 - 0,31)(4.266,52) = 2.571,13 \text{ TL}$$

13. halka yerel harcanabilir gelir (D_{13}):

$$D_{13} = (1 - t)(1 - i)Y_{13}$$

$$D_{13} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(2.571,13) = 1.479,11 \text{ TL}$$

14. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{14}):

$$Y_{14} = w(1 - s)D_{13}$$

$$Y_{14} = (0,88)(1 - 0,31)(1.479,11) = 891,36 \text{ TL}$$

14. halka yerel harcanabilir gelir (D_{14}):

$$D_{14} = (1 - t)(1 - i)Y_{14}$$

$$D_{14} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(891,36) = 512,78 \text{ TL}$$

15. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{15}):

$$Y_{15} = w(1 - s)D_{14}$$

$$Y_{15} = (0,88)(1 - 0,31)(512,78) = 309,01 \text{ TL}$$

15. halka yerel harcanabilir gelir (D_{15}):

$$D_{15} = (1 - t)(1 - i)Y_{15}$$

$$D_{15} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(309,01) = 177,77 \text{ TL}$$

16. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{16}):

$$Y_{16} = w(1 - s)D_{15}$$

$$Y_{16} = (0,88)(1 - 0,31)(177,77) = 107,13 \text{ TL}$$

16. halka yerel harcanabilir gelir (D_{16}):

$$D_{16} = (1 - t)(1 - i)Y_{16}$$

$$D_{16} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(107,13) = 61,63 \text{ TL}$$

17. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{17}):

$$Y_{17} = w(1 - s)D_{16}$$

$$Y_{17} = (0,88)(1 - 0,31)(61,63) = 37,14 \text{ TL}$$

17. halka yerel harcanabilir gelir (D_{17}):

$$D_{17} = (1 - t)(1 - i)Y_{17}$$

$$D_{17} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(37,14) = 21,37 \text{ TL}$$

18. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{18}):

$$Y_{18} = w(1 - s)D_{17}$$

$$Y_{18} = (0,88)(1 - 0,31)(21,37) = 12,88 \text{ TL}$$

18. halka yerel harcanabilir gelir (D_{18}):

$$D_{18} = (1 - t)(1 - i)Y_{18}$$

$$D_{18} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(12,88) = 7,41 \text{ TL}$$

19. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{19}):

$$Y_{19} = w(1 - s)D_{18}$$

$$Y_{19} = (0,88)(1 - 0,31)(7,41) = 4,46 \text{ TL}$$

19. halka yerel harcanabilir gelir (D_{19}):

$$D_{19} = (1 - t)(1 - i)Y_{19}$$

$$D_{19} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(4,46) = 2,57 \text{ TL}$$

20. halka gayrisafi yerel hasıla (Y_{20}):

$$Y_{20} = w(1 - s)D_{19}$$

$$Y_{20} = (0,88)(1 - 0,31)(2,57) = 1,55 \text{ TL}$$

20. halka yerel harcanabilir gelir (D_{20}):

$$D_{20} = (1 - t)(1 - i)Y_{20}$$

$$D_{20} = (1 - 0,30)(1 - 0,18)(1,55) = 0,89 \text{ TL}$$

Bu çalışmada 20. halka sonunda halkaların devam ettirilmesi sonlandırılmıştır. Bu bağlamda Tablo 46'da gayrisafi yerel hasıla ve yerel harcanabilir gelir tutarları sunulmuştur.

Tablo 46: Gayrisafi Yerel Hasıla ve Yerel Harcanabilir Gelir Tutarları

Halka	Gayrisafi Yerel Hasıla	Yerel Harcanabilir Gelir
1. Halka	321.931.322,52	207.656.726,53
2. Halka	295.750.241,69	170.138.272,97
3. Halka	102.530.313,11	58.983.317,48
4. Halka	35.545.076,98	20.448.260,58
5. Halka	12.322.721,53	7.088.976,66
6. Halka	4.272.025,24	2.457.597,30
7. Halka	1.481.020,21	851.996,67
8. Halka	513.438,18	295.369,11
9. Halka	177.998,09	102.398,18
10. Halka	61.708,15	35.499,27
11. Halka	21.392,90	12.306,84
12. Halka	7.416,46	4.266,52
13. Halka	2.571,13	1.479,11
14. Halka	891,36	512,78
15. Halka	309,01	177,77
16. Halka	107,13	61,63
17. Halka	37,14	21,37
18. Halka	12,88	7,41
19. Halka	4,46	2,57
20. Halka	1,55	0,89
Toplam Katkı	774.618.609,72	468.077.251,63

Tablo 46'daki bulgular neticesinde gayrisafi yerel hasıla çarpanı Eşitlik (20)'deki gibi hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 329).

$$\begin{aligned}
Y_f/Y_1 &= (Y_1 + Y_2 + Y_3 + \dots)/Y_1 \\
&= 1 + (1 + wc(1 - t)(1 - i) + \dots)Y_2/Y_1 \\
&= 1 + Y_2/[1 - wc(1 - t)(1 - i)]Y_1 \\
&= 1 + \frac{295.750.241,7}{[1 - (0,88)(1 - 0,31)(1 - 0,30)(1 - 0,18)]321.931.322,5} = 2,41
\end{aligned} \tag{20}$$

Yerel harcanabilir gelir çarpanı ise, Eşitlik (21)'de tanımlanan formül ile hesaplanmıştır (Huggins ve Cooke, 1997: 330).

$$\begin{aligned}
D_f/D_1 &= (D_1 + D_2 + D_3 + \dots)/D_1 \\
&= 1 + (1 - t)(1 - i)(1 + wc(1 - t)(1 - i) + \dots)Y_2/D_1 \\
&= 1 + (1 - t)(1 - i)Y_2/[1 - wc(1 - t)(1 - i)]D_1 \\
&= 1 + \frac{(1 - 0,30)(1 - 0,18)295.750.241,7}{[1 - (0,88)(1 - 0,31)(1 - 0,30)(1 - 0,18)]207.656.726,5} = 2,25
\end{aligned} \tag{21}$$

Bu bulgulara göre 2015-2016 akademik yılında İnönü Üniversitesinin fonksiyonları dolayısıyla harcanan her 1 TL'nin 20. halka sonunda gayrisafi yerel hasıla olarak 2,41

TL'ye; yerel harcanabilir gelir olarak 2,25 TL'ye ulaştığı belirlenmiştir.²⁶ Elde edilen bulgulara göre, Tablo 47'de İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine olan toplam gelir katkısı sunulmuştur.

Tablo 47: İnönü Üniversitesinin Toplam Gelir Katkısı (TL), (2015-2016)

Doğrudan Gelir Katkısı	171.100.045
Dolaylı Gelir Katkısı	314.706.307
Uyarılmış Gelir Katkısı	288.812.258
Toplam Katkı	774.618.610

Tablo 47'de sunulduğu gibi İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılında 171.100.045 TL doğrudan; 314.706.307 TL dolaylı ve 288.812.258 TL uyarılmış olmak üzere toplam gelir katkısı 774.618.610 TL olarak hesaplanmıştır.

6.3.2. İnönü Üniversitesinin Uyarılmış İstihdam Katkısı

İnönü Üniversitesinin uyarılmış istihdam katkısı Lewis (1988)'e göre, 288.812.258 TL'lik uyarılmış gelir 2015 yılı hizmet sektöründe istihdam edilen işgücü başına düşen üretim miktarı olan 60.079 TL'ye bölünerek 4.807 kişi olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda İnönü Üniversitesinin toplam istihdam katkısı Tablo 48'de sunulmuştur.

Tablo 48: İnönü Üniversitesinin Toplam İstihdam Katkısı (2015-2016)

Doğrudan İstihdam Katkısı	3.480
Dolaylı İstihdam Katkısı	5.238
Uyarılmış İstihdam Katkısı	4.807
Toplam Katkı	13.525

Tablo 48'den de görüldüğü üzere İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılında 3.480 kişi doğrudan; 5.238 kişi dolaylı ve 4.807 kişi uyarılmış olmak üzere toplam istihdam katkısı 13.525 kişi olarak hesaplanmıştır.

Özetle, İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılında 171.100.045 TL doğrudan; 314.706.307 TL dolaylı ve 288.812.258 TL uyarılmış olmak üzere toplam

²⁶ İnönü Üniversitesi personeline yapılan brüt ödemeler dikkate alınarak yapılan hesaplamada ise, gayrisafi yerel hasıla çarpanı 2,29; yerel harcanabilir gelir çarpanı 2,14 olarak hesaplanmıştır. İnönü Üniversitesinin 229.045.513 TL doğrudan; 314.706.307 TL dolaylı ve 326.310.075 TL uyarılmış olmak üzere toplam gelir katkısı 870.061.895 TL olarak saptanmıştır. Bu kapsam çerçevesince 3.480 kişi doğrudan; 5.238 kişi dolaylı ve 5.431 kişi uyarılmış olmak üzere toplam istihdam katkısı 14.149 kişi olarak tespit edilmiştir.

gelir katkısı 774.618.610 TL olarak hesaplanmıştır. Söz konusu yıl itibariyle 3.480 kişi doğrudan; 5.238 kişi dolaylı ve 4.807 kişi uyarılmış olmak üzere toplam istihdam katkısı 13.525 kişi olarak tespit edilmiştir.

YEDİNCİ BÖLÜM

GENEL DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Son yıllarda üniversiteler, bilimsel bilgi üreten kurumlar olma kimliğinden sıyrılmışlardır. Üniversiteler, her ne kadar eğitim-öğretim hizmeti veren kurumlar olarak görülseler de bulundukları bölgelerinde ekonomik açıdan oldukça önem arz etmektedirler. Şüphesiz ki üniversiteler, sosyo-ekonomik gelişme için ihtiyaç duyulan nitelikli işgücünün temin edilmesinde öncelikli kurumlardır. Nitekim üniversitelerin bu yönü her geçen gün artmaktadır.

Üniversitelerin kuruldukları yerlerde ekonomik açıdan anlamlı katkılar sağladıkları açıktır. Ayrıca hem ulusal hem de uluslararası literatürde üniversitelerin ekonomik etkilerinin araştırıldığı çok sayıda çalışma mevcuttur. Literatürün belirgin özelliği üniversitelerin ekonomik açıdan anlamlı katkılar sağladığı yönündedir. İlaveten, üniversiteler ekonomik gelişmelerle birlikte sosyo-kültürel gelişmeler de yaşanmasına katkıda bulunurlar. Literatürde ise, daha çok ekonomik etkilerin araştırıldığı görülmüştür. Söz konusu etkilerin nicel olarak kolayca belirlenememesi bu durumun nedeni olarak ilişkilendirilebilir.

Üniversitelerin ekonomik açıdan önem arz ettiği bir gerçektir. Bu yönüyle üniversiteler, gerek ülkelerin gerekse de kişilerin refahında önemli rol oynamaktadır. Bu bağlamda söz konusu araştırmada, üniversitelerin ekonomik etkileri incelenmiştir. Yapılan araştırmalarda üniversitelerin istihdam ettikleri personel, öğrenci yoğunluğu ve yaptıkları harcamalarla bulundukları bölgelerinde önemli ekonomik etkilerinin olduğu tespit edilmiştir.

Esas itibarıyla üniversiteler, birer iktisadi aktör olarak ifade edilebilirler. Buradan hareketle yapılan çalışmada; İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine doğrudan, dolaylı ve uyarılmış gelir ve istihdam katkısı araştırılmıştır. İnönü Üniversitesinin ekonomik katkısını hesaplamak üzere literatürde en çok başvurulduğu gözlemlenen Huggins ve Cooke'un (1997) Cardiff Üniversitesinin Cardiff ve Güney Doğu Galler'e ekonomik katkısını hesaplamak amacıyla kullandıkları model esas alınmıştır. Bu model, araştırmada elde edilmek istenen sonuca ulaşımı kolaylaştıran bir model olması dolayısıyla tercih edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında, öncelikle İnönü Üniversitesi İİBF personeli ve öğrencilerine uygulanan anketlerden yararlanılarak bir öntest çalışması yapılmıştır. Anket analizinde IBM SPSS 22 programı kullanılmıştır. Bu kapsamda, parametrik test koşullarının sağlandığı görülerek çalışmada parametrik testler yapılmıştır. Daha sonra, öğrenciler ve personel için sontest çalışması yapılmıştır. Yapılan kapsamlı analizlerle İnönü Üniversitesindeki personel ve öğrencilerin gelir, harcama ve tasarrufları incelenmiştir. Elde edilen veriler neticesinde, İnönü Üniversitesi personeli ve öğrencilerinin Malatya ekonomisine katkısı hesaplanmıştır.

Söz konusu tez çalışması kapsamında; İnönü Üniversitesindeki çeşitli birim, personel ve öğrenci harcamalarının Malatya ekonomisine katkısı incelenmiştir. Ayrıca bu harcamalar sonucunda çarpan etkisiyle oluşan uyarılmış etkiler hesaplanmıştır. İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılı itibariyle Malatya ekonomisine 171.100.045 TL doğrudan; 314.706.307 TL dolaylı ve 288.812.258 TL uyarılmış olmak üzere toplam gelir katkısı 774.618.610 TL olarak hesaplanmıştır. Bu çalışma kapsamında, İnönü Üniversitesinin fonksiyonları dolayısıyla harcanan her 1 TL'nin gayrisafi yerel hasıla olarak 2,41 TL'ye; yerel harcanabilir gelir olarak 2,25 TL'ye ulaştığı belirlenmiştir. Söz konusu yıl itibariyle İnönü Üniversitesinin Malatya ekonomisine aktardığı diğer önemli katkısı da istihdamdır. Buna göre, İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılında Malatya ekonomisine 3.480 kişi doğrudan; 5.238 kişi dolaylı ve 4.807 kişi uyarılmış olmak üzere toplam 13.525 kişilik istihdam katkısı belirlenmiştir. İnönü Üniversitesinin 2015-2016 akademik yılında Malatya'nın ekonomik gelişimine pozitif ve önemli bir katkı yaptığı görülmüştür.

Sonuç olarak, üniversiteler esas fonksiyonlarının yanında bulundukları bölgelerinde ekonomik açıdan anlamlı katkılar sağlarlar. Nitekim, üniversiteler toplumların refah seviyesini arttırmada etkin güce sahiptirler. Özetle üniversiteler bilimsel bilginin üretilmesi, üretilen bilginin paylaşılması ve ülkelerin ihtiyaç duydukları nitelikteki işgünün temin edilmesinin de ötesinde katkıda bulunurlar. Bu bağlamda söz konusu tez çalışmasında, üniversitelerin ekonomik katkılarının önemi ve boyutu ortaya konulmuştur. Bu kapsamda yapılan çalışmanın sosyal bilimlerde yapılacak benzer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Akçakanat, T., Çarıkçı, İ. ve Dulupçu, M. A. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Bulundukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları ve Harcama Eğilimleri: Isparta 2003-2009 Yılları Örneği. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22, 165-178.

Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı* (Geliştirilmiş 6. Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.

Arslan, H. (2014). Çankırı Karatekin Üniversitesinin Kente Ekonomik Katkısı ve Öğrenci Harcamalarının Farklı Değişkenler Açısından Analizi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 114-128.

Atik, H. (1999). Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama. *Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi*, 15, 99-109.

Aziz, A. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri* (Geliştirilmiş ve Gözden Geçirilmiş 9. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.

Baş, T. (2010). *Anket* (Genişletilmiş 6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Bilginoğlu, M. A., Atik, H., Türker, O., Pamuk, Y. ve Düzgün, R. (2002). *Erciyes Üniversitesinin Kayseri İlinin Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Yapısına Etkileri* (No: 135). Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları.

Binici, F. Ö. ve Koyuncu, B. (2015). Üniversite Öğrencilerinin 2012-2013 Harcamalarının Bitlis İli Ekonomisine Katkısının İncelenmesi. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 113-126.

Bleaney, M. F., Binks, M. R., Greenaway, D., Reed, G. V. & Whynes, D. K. (1992). What does a University add to its local economy? *Applied Economics*, 24, 305-311.

Booth, G. G. & Jarrett, J. E. (1976). The Identification and Estimation of a University's Economic Impacts. *The Journal of Higher Education*, 47(5), 565-576.

Büyükdoğan, B., Afşar, B. ve Gedik, H. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Şehre Ekonomik Katkıları: KTO Karatay Üniversitesi Örneği.

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 15, 161-174.

Can, A. (2016). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Center for Strategic Economic Research (2013). *Economic Impacts of the University of California, Los Angeles*. Erişim Tarihi: 10.01.2016, <http://www.strategiceconomicresearch.org/>

Ceyhan, M. S. ve Güney, G. (2011). Bartın Üniversitesinin Bartın İlinin Ekonomik Gelişimine 20 Yıllık Projeksiyonda Katkılarının Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 183-207.

Çalışkan, Ş. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Kent Ekonomisine Katkısı (Uşak Üniversitesi Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(31), 169-179. Erişim Tarihi: 02.03.2015, <http://www.esosder.org/>

Çalışkan, Ş. ve Demir, F. (2013). Celal Bayar Üniversitesi Köprübaşı Meslek Yüksekokulu Öğrenci Harcamalarının Bileşimi ve İlçe Ekonomisindeki Yeri. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3), 357-372.

Çayın, M. ve Yapraklı, S. (2014). Üniversitelerin Yerel Gelir ve İstihdam Üzerindeki Etkileri: Batman Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 15(2), 155-173.

Dalğar, H., Tunç, H. ve Kaya, M. (2009). Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının Rolü ve Bucak Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 39-50.

Demireli, C. ve Taşkın, E. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Bulundukları Şehre Ekonomik Katkıları: Kütahya İl Merkezi Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 37, 321-328.

Ergün, E. (2003). Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin Meslek Yüksekokulunun Bolvadin'in Sosyo-Kültürel Yapısına ve Ekonomisine Katkıları. *İİBF Dergisi*, 1, 63-82.

Erkekoğlu, H. (2000). Bölge Üniversitelerinin Yerel Ekonomiye Katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *E.Ü. İİBF Dergisi*, 16, 203-210.

Fernandes, J., Cunha, J. & Oliveira, P. (2013). An alternative to the ACE model

to determine Higher Education Institution's economic impact the case of the Polytechnic Institute of Bragança. *EAIR 35th Annual Forum in Rotterdam, the Netherlands*, 1-11.

Garrido-Yserte, R. & Gallo-Rivera, M. T. (2010). The Impact of the University Upon Local Economy: Three Methods to Estimate Demand-Side Effects. *Ann. Reg. Sci.*, 44, 39-67.

Gelir Vergisi Kanunu (1960). T.C. Resmi Gazete, 10700, 31 Aralık 1960 (Değişik: 23/07/2010-6009/3 md.).

Görkemli, H. N. (2009). Selçuk Üniversitesinin Konya Kent Ekonomisine Etkileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 170-186.

Green, S. B. & Salkind, N. J. (2014). *Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and Understanding Data* (7th Edition). New Jersey: Pearson.

Gül, H. (2011). Bologna Süreci: Eğilimler, Sorunlar ve Fırsatlar. H. Gümrükçü, H. Epskamp, S. Karakelle ve M. Hoyer (Eds.), *Bologna Süreci ve Türkiye: Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın Gerçekleştirilmesi* (No: 6) içinde (ss. 59-74). Ankara: Akdeniz Üniversitesi İİBF.

Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2016). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Felsefe-Yöntem-Analiz* (Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Harris, R. I. D. (1997). The Impact of the University of Portsmouth on the Local Economy. *Urban Studies*, 34(4), 605-626.

Huggins, R. & Cooke, P. (1997). The economic impact of Cardiff University: innovation, learning and job generation. *GeoJournal*, 41(4), 325-337.

İnönü Üniversitesi. Erişim tarihi: 06.06.2016, <https://www.inonu.edu.tr/tr/cms/bap>

İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (2016).

İnönü Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı (2016).

İnönü Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (2017).

Jafri, S. H. A., Dudley, J. D. & Buland, D. (2000). Economic Impact of Tarleton State University. *Stephenville: Tarleton State University*, 1-55.

Karaca, F. (2016). *İnönü Üniversitesi 2006-2015 Yılları İstatistik Verileri*. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı. Malatya.

Karataş, M. (2002). *Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi (Muğla Üniversitesi Örneği)*. Yayımlanmamış doktora tezi. Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü/İktisat Anabilim Dalı, Muğla.

Kaşlı, M. ve Serel, A. (2008). Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi*, 15(2), 99-113.

Kim, H. Y. (2013). Statistical notes for clinical researchers: assessing normal distribution (2) using skewness and kurtosis. *Restorative Dentistry & Endodontics*, 38(1), 52-54.

Kılıçaslan, B., Karataş, D. ve Karaca, F. (2015). *İnönü Üniversitesi 2015 Yılı Faaliyet Raporu*. Malatya: İnönü Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı.

Korkmaz, Ö. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının İl Ekonomisine Katkısı: Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Analiz. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29(2), 233-250.

Lewis, J. A. (1988). Assessing the Effect of the Polytechnic, Wolverhampton on the Local Community. *Urban Studies*, 25, 53-61.

Mavruk, C., Tekinarslan, A. İ., Gürün, M. ve Ayış Akkurt, A. (2014). Local Economic Impact of Niğde University: An Estimation Under True Inflation Effect. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(2), 17-37.

Sedway Group (2001). Building the Bay Area's Future: A Study of the Economic Impact of the University of California, Berkeley. *U.C. Berkeley Economic Impact Study*, 1-40.

Selçuk, G. N. (2012). Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Analizi ve Erzurum Ekonomisine Katkısı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(3), 317-330.

Selçuk, G. N. ve Başar, S. (2012). Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin

Harcamalarının Kars İli Ekonomisine Katkısı. *Kafkas Üniversitesi İİBF Dergisi*, 3(4), 89-108.

Sönmez, M. E. ve Başkaya, Z. (2013). Üniversitelerin Şehirlerin Ekonomisi ve Şehiriçi Arazi Kullanımı Üzerindeki Etkileri: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Örneği. *3rd International Geography Symposium-GEOMED*, 541-552.

Sürmeli, F. (Ed.). (2008). *Anadolu Üniversitesinin Eskişehir'e Etkileri ve Şehrin Üniversiteyi Algılayışı* (No: 1878). Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Şen, A. (2011). Local income and employment impact of universities: the case of Izmir University of Economics. *Journal of Applied Economics and Business Research*, 1, 25-42.

Şengül, M. (2013). *Aç Açıktaki Kalmadan Okuyabilmek Malatya'da Üniversite Öğrencilerinin Barınma ve Beslenme Sorunları*. Malatya: Evin Ofset ve Etiket.

Tarı, R., Çalışkan, Ş. ve Bayraktar, Y. (2006). Kocaeli Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir ve Tüketim İlişkisi Üzerine Ekonometrik Bir İnceleme. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(11), 168-179.

Tösten, R., Çenberlitaş, İ. ve Gökoğlu, K. (2013). Dicle Üniversitesi Öğrencilerinin Harcama Analizi ve Diyarbakır Ekonomisine Katkısı. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 90-115.

Tripp Umbach (2011). *The Economic and Societal Impact of the University of Minnesota*. Erişim Tarihi: 02.02.2016, <http://www.trippumbach.com/>

Tugay, O. ve Başgöl, N. (2005). Üniversite Öğrencilerinin Yöre Ekonomisine Katkıları: Burdur'da Bir Araştırma. *I. Burdur Sempozyumu*, 1020-1032.

Tuğcu, C. T. (2004). Üniversitelerin Yerel Ekonomik Faaliyet Hacmine Katkıları: Nevşehir Örneği. Erişim Tarihi: 02.02.2016, http://www.geocities.ws/ceteris_tr2/t_tugcu.doc

T.C. Malatya Valiliği. Erişim Tarihi: 06.06.2016, <http://www.malatya.gov.tr/>

T.C. Kalkınma Bakanlığı (2013). *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2011)*. Erişim Tarihi: 06.06.2016, <http://www.kalkinma.gov.tr/>

TÜİK (2015). Konularına Göre İstatistikler, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi. Erişim Tarihi: 31.12.2016, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>

TÜİK (2015). İstatistik Göstergeler, Bölgesel İstatistikler, Eğitim İstatistikleri. Erişim Tarihi: 31.12.2016, <https://biruni.tuik.gov.tr/bolgeselistatistik/tabloOlustur.do>

TÜİK (2015). İstatistik Göstergeler, Bölgesel İstatistikler, Genel Bilgiler, Belediye, İlçe ve Köy Sayısı. Erişim Tarihi: 24.12.2016, <https://biruni.tuik.gov.tr/bolgeselistatistik/tabloOlustur.do>

TÜİK (2015). İstatistik Göstergeler, Bölgesel İstatistikler, Sağlık İstatistikleri. Erişim Tarihi: 05.02.2017, <https://biruni.tuik.gov.tr/bolgeselistatistik/tabloOlustur.do>

TÜİK (2015). Konularına Göre İstatistikler, İşgücü İstatistikleri Bölgesel Sonuçlar. Erişim Tarihi: 31.12.2016, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=102&locale=tr>

TÜİK (2015). Konularına Göre İstatistikler, Dış Ticaret İstatistikleri. Erişim Tarihi: 01.01.2017, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1046

TÜİK (2011). Konularına Göre İstatistikler, Bölgesel Hesaplar. Erişim Tarihi: 31.12.2016, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=116&locale=tr>

TÜİK (2014). Konularına Göre İstatistikler, Bölgesel Hesaplar. Erişim Tarihi: 29.04.2017, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1075

TÜİK (2015). Konularına Göre İstatistikler, İllerde Yaşam Endeksi, İstatistiksel Tablolar ve Dinamik Sorgulama, İllerde Yaşam Endeksi İl Sıralamaları ve Endeks Değerleri. Erişim Tarihi: 31.12.2016, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1106

TÜİK (2015). Temel İstatistikler, Ulusal Hesaplar, Üretim Yöntemi ile GSYİH, GSYİH, İktisadi Faaliyet Kollarına (A21) Göre Cari Fiyatlarla (Değer, Pay, Değişim Oranı). Erişim Tarihi: 23.04.2017, <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>

Yayar, R. ve Demir, D. (2013). Gaziosmanpaşa Üniversitesinin Tokat İli

Ekonomisine Etkisi. *Akademik Araştırmalar ve alışmalar Dergisi*, 5(8), 106-125.

Yaylalı, M., zer, H. ve Dilek, . (2011). Selçuk Üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksekokulu ğrencilerinin Gelir-Harcama İlişkisi ve Meslek Yüksekokulunun İlçe Ekonomisine Katkısı. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 1-13.

Yıldız, E. (2010). Meslek Yüksekokullarının Yerel Ekonomiye Katkıları: Babaeski Meslek Yüksekokulu rneği. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 87-102.

Yıldız, E. ve Talih, D. (2011). Üniversitelerin Kalkınmadaki Rolü: Babaeski Meslek Yüksekokulu rneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(2), 269-288.

Yolcu, H., Aktaş, Y. & Güney, O. (2012). The Economic Contributions of the University of Kastamonu to Kastamonu Province. *European Journal of Social Sciences*, 33(4), 573-587. Erişim Tarihi: 01.03.2015, <http://www.europeanjournalofsocialsciences.com>

Wikipedia: The Free Encyclopedia. Erişim Tarihi: 27.01.2016, https://en.wikipedia.org/wiki/University_of_Wolverhampton

EKLER

Ek 1: Öğrenci Anket Soruları

ÖĞRENCİ ANKET FORMU

“İnönü Üniversitesinin Malatya Ekonomisine Katkısı” başlıklı yüksek lisans tez çalışması için lütfen, formda yer alan ifadeleri dikkatlice okuyarak size uygun şekilde doldurunuz. Formda adınızı yazmanız gerekmemektedir. Araştırmada elde edilecek bilgilerin doğruluğu formda yer alan ifadeleri içtenlikle yanıtlamanıza bağlıdır.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Kübra ÇEKER

İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
Tablolar içinde yer alan sorulara ilişkin yanıtlarınızı belirtirken lütfen uygun kutucuğu işaretleyiniz.

Yrd. Doç. Dr. M. Ozan SARAY

İnönü Üniversitesi, İktisat Bölümü
Yüksek Lisans Tez Danışmanı

I. Cinsiyetiniz:

1. Kadın O 2. Erkek O

II. Doğum yılınız:

19__.

III. Öğrenim durumunuz:

1. Birinci sınıf O
2. İkinci sınıf O
3. Üçüncü sınıf O
4. Dördüncü sınıf O
5. Beşinci sınıf O (yalnızca Tıp, Eczacılık ve Diş Hekimliği Fakülteleri öğrencileri için).
6. Altıncı sınıf O (yalnızca Tıp Fakültesi öğrencileri için).

IV. Öğretim türünüz:

1. Birinci öğretim O 2. İkinci öğretim O

V. Okuduğunuz Okul:

Fakülteler:

Eczacılık Fakültesi O
Eğitim Fakültesi O
Fen-Edebiyat Fakültesi O
Güzel Sanatlar ve Tasarım Fak. O
Hukuk Fakültesi O
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi O
İlahiyat Fakültesi O
İletişim Fakültesi O
Mühendislik Fakültesi O
Tıp Fakültesi O
Ziraat Fakültesi O
Su Ürünleri Fakültesi O
Diş Hekimliği Fakültesi O
Sağlık Bilimleri Fakültesi O

Yüksekokullar:

Sivil Havacılık Yüksekokulu O
Beden Eğitimi ve Spor YO O
Devlet Konservatuvarı O
Yabancı Diller Yüksekokulu O
Meslek Yüksekokulları:
Adalet Meslek Yüksekokulu O
Akçadağ Meslek Yüksekokulu O
Arapgir Meslek Yüksekokulu O
Battalgazi Meslek Yüksekokulu O
Darende Bekir Ilıcak MYO O
Doğanşehir Meslek Yüksekokulu O
Hekimhan M. Emin Sungur MYO O
Kale Turizm ve Otel İşlt. MYO O
Malatya Meslek Yüksekokulu O
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu O
Sürgü Meslek Yüksekokulu O
Yeşilyurt Meslek Yüksekokulu O

VI. Malatya'daki ikamet biçiminiz:

1. Ailemin yanında kiralık evde ☐
2. Ailemin yanında kendi evimizde ☐
3. Devlet yurdunda (kampüs içinde) ☐
4. Devlet yurdunda (kampüs dışında) ☐
5. Özel yurтта ☐
6. Apart dairede ☐
7. Kiralık evde ☐
8. Kendime ait evde ☐

VII. Malatya'da ikamet ettiğiniz zamanlarda çalışıyor musunuz?

1. Hayır ☐
2. Evet, kampüste yarı zamanlı olarak ☐
3. Evet, kampüste tam zamanlı olarak ☐
4. Evet, kampüs dışında yarı zamanlı olarak ☐
5. Evet, kampüs dışında tam zamanlı olarak ☐

VIII. Bir yılın yaklaşık kaç ayını Malatya'da geçiriyorsunuz?

_____ ay.

IX. SON 12 AYDA*; AYLİK ORTALAMA KİŞİSEL GELİRİNİZ kaç TL'dir? (Aileniz ya da yakınlarınızdan elde ettiğiniz gelirleri "Burs dışı" kısmına yazınız).

***Birinci sınıflar için eylül ayından beri ortalama gelir:**

1. Burs: _____ TL.
2. Burs dışı: _____ TL.

X. Eğer burs alıyorsanız aşağıdaki kalemlerden hangisi olduğunu işaretleyiniz.

1. Karşılıklı ☐
2. Karşılıksız ☐

XI. Malatya'da; SON 12 AYDA*; AYLİK ORTALAMA HARCAMANIZ kaç TL'dir?

***Birinci sınıflar için eylül ayından beri ortalama harcama:**

1. Gıda _____ TL.
2. Konut (kira, su, elektrik vb.) _____ TL.
3. Ulaştırma _____ TL.
4. Eğitim (kitap, kırtasiye, kurs ücretleri) _____ TL.
5. İletişim _____ TL.
6. Sosyal aktivite vs. _____ TL.
7. Diğer _____ TL.

XII. Aylık gelirinizin % kaçını Malatya dışında harcıyorsunuz? % _____.

Ek 2: Personel Anket Soruları

AKADEMİK ve İDARİ PERSONEL ANKET FORMU

“İnönü Üniversitesinin Malatya Ekonomisine Katkısı” başlıklı yüksek lisans tez çalışması için lütfen, formda yer alan ifadeleri dikkatlice okuyarak size uygun şekilde doldurunuz. Formda adınızı yazmanız gerekmemektedir. Araştırmada elde edilecek bilgilerin doğruluğu formda yer alan ifadeleri içtenlikle yanıtlamanıza bağlıdır.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Kübra ÇEKER

İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
Tablolar içinde yer alan sorulara ilişkin yanıtlarınızı belirtirken lütfen uygun kutucuğu işaretleyiniz.

Yrd. Doç. Dr. M. Ozan SARAY

İnönü Üniversitesi, İktisat Bölümü
Yüksek Lisans Tez Danışmanı

I. Çalıştığınız birim: _____.

II. Cinsiyetiniz:

1. Kadın ☐ 2. Erkek ☐

III. Doğum yılınız:

19__.

IV. Medeni durumunuz:

1. Evli ☐
2. Bekâr ☐

V. Öğrenim durumunuz:

1. İlköğretim ☐
2. Lise ☐
3. Önlisans ☐
4. Lisans ☐
5. Yüksek Lisans ☐
6. Doktora ☐

VI. İnönü Üniversitesindeki göreviniz:

1. Akademik Personel ☐ (Ünvanınız)
Araştırma Görevlisi ☐ Öğretim Görevlisi ☐ Okutman ☐ Yrd. Doç. / Yrd. Doç. Dr. ☐
Doç. / Doç. Dr. ☐ Prof. / Prof. Dr. ☐
2. İdari Personel ☐

VII. Malatya'daki ikamet biçiminiz:

1. Kendime ait evde ☐
2. Kiralık evde ☐
3. İnönü Üniversitesi lojmanlarında ☐
4. Diğer kurum ve kuruluşların lojmanlarında ☐

VIII. Malatya'daki ikametgâhınızda kendiniz dâhil toplam kaç aile ferdi yaşamaktadır?

☐ 1 kişi ☐ 2 kişi ☐ 3 kişi ☐ 4 kişi ☐ 5 kişi ☐ 6 kişi ☐ 7 kişi ☐ 8 kişi ☐ 9 kişi
☐ daha fazla ise _____ kişi.

IX. Çocuk sahibi iseniz kaç çocuğunuz olduğunu belirtiniz.

_____ çocuk.

X. Aylık ortalama geliriniz (son 12 ayı temel alınız):

1. Üniversite kaynaklı toplam aylık gelir (maaş, döner sermaye, ders ücreti vb.) _____ TL.

2. Üniversite dışı toplam aylık gelir (danışmanlık, kira vb.) _____ TL.

XI. Eşiniz İnönü Üniversitesinde mi çalışıyor?

1. Evet, akademik personel ☐

2. Evet, idari personel ☐

3. Hayır ☐

XII. Malatya’da aylık olarak (son 12 ayı temel alınız) yaptığınız ortalama harcamaları lütfen aşağıya yazınız.

1. Gıda _____ TL.

2. Konut (kira, su, elektrik vb.) _____ TL.

3. Ulaştırma _____ TL.

4. Eğitim (kitap, kırtasiye, kurs ücretleri) _____ TL.

5. İletişim _____ TL.

6. Sosyal aktivite vs. _____ TL.

7. Diğer _____ TL.

XIII. Aylık gelirinizin % kaçını Malatya dışında harcıyorsunuz? _____.